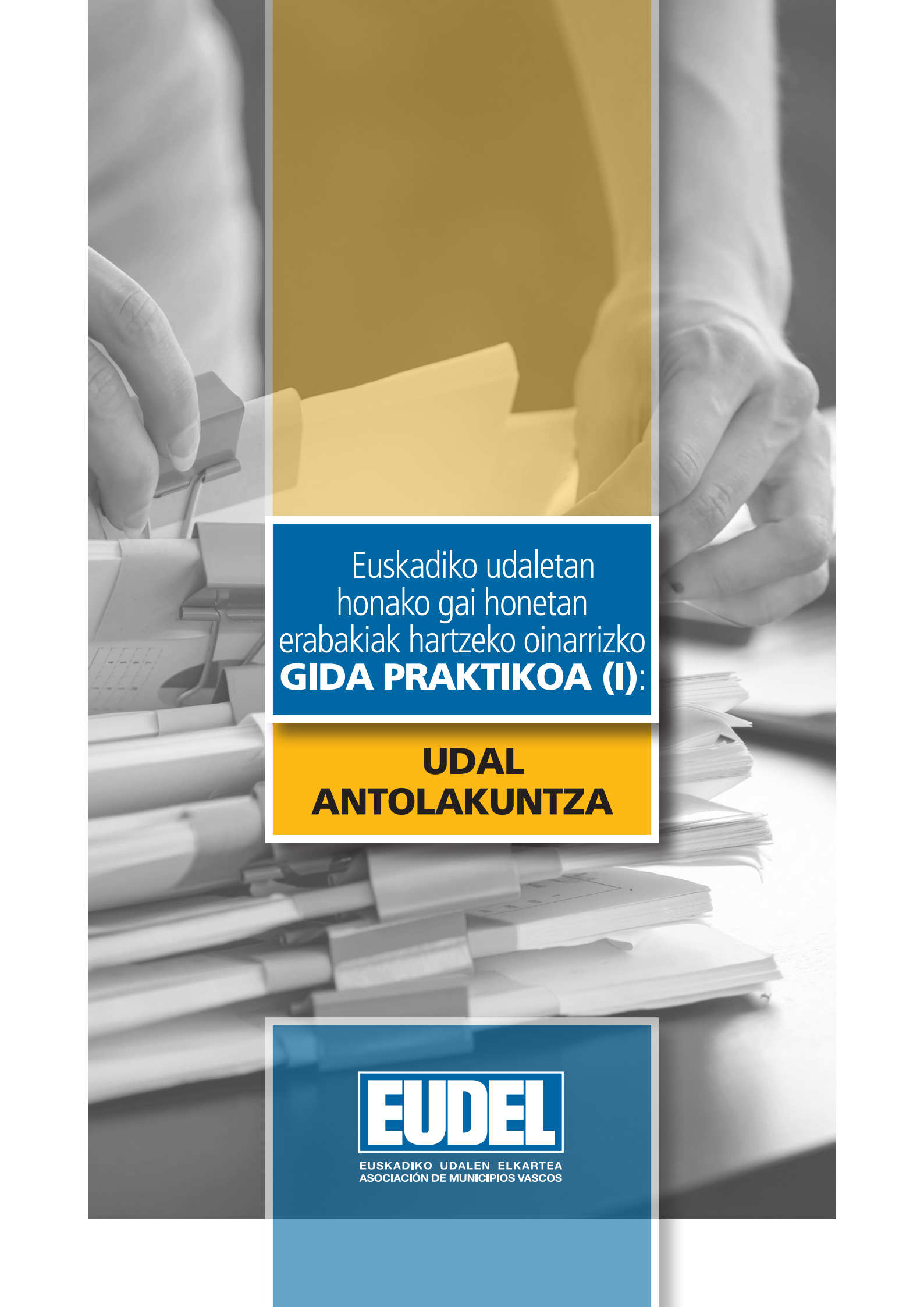

Euskadiko udaletan
honako gai honetan
erabakiak hartzeko oinarritzko
GIDA PRAKTIKOA (I):

**UDAL
ANTOLAKUNTZA**

EUDEL

EUSKADIKO UDALEN ELKARTEA
ASOCIACIÓN DE MUNICIPIOS VASCOS

Aurkezpena

2026ko apirilaren 7an, 10 urte bete ziren Euskadiko Toki Erakundeei buruzko 2/2016 Legea (ETEL) onartu zenetik, eta, horrela, Euskal Autonomia Erkidegoko hiru mailen barne-instituzionalizazioko prozesua amaitu zen.

Hamargarren urteurrena dela eta, EUDELek egokitzen jo du material multzo bat egitea eta argitaratzea, oinarritzko giden formatuarekin, ETElen edukiak hedatzen laguntzeko, ezagutu behar diren eta gure toki-erakundeen politika publikoei buruzko erabakiak baldintzatzen dituzten egiturazko gaiekin lotuta daudenak.

Alde batetik, 2023ko ekainean argitaratutako Euskadiko udalen antolaketaren arloko erabakiak hartzeko gida praktikoa berrikusi eta eguneratu da, 2023-2027. Eguneratze garrantzitsuenak honako hauei buruzkoak dira: HBZren urtarilaren 30eko 1/2025 Instrukzio berria, zinegotzi-postu hutsik egonez gero aplikatu beharrekoa; udal-taldeak esleitzeko araubidearen aldaketa, urtarilaren 2ko 1/2025 Lege Organikoaren azken xedapenetako 7.1 zenbakiaren bidez sartua; eta zentsura-mozioa, 2025eko ekainaren 10eko KAEren ondorioz, zeinak HAOLoren 197.1 a) artikulua bigarren paragrafoa Konstituzioaren aurkakoa eta deuseza dela deklaratu baitzuen.

Bestalde, gida honen ereduari jarraituz, EUDELek hiru gida berri egitea eta argitaratzea erabaki du, toki-eremuan erabakiak hartzea errazteko:

- a) Euskadiko udaletan udal-arauei, osotasun instituzionalari, gardentasunari, herritarren parte-hartzeari eta funtzionamendu elektronikoari (digitalari) buruzko erabakiak hartzeko oinarritzko gida (II).
- b) Euskadiko udaletan eskumenei, zerbitzuen kudeaketari, kontratazioari eta tokiko enplegu publikoari buruzko erabakiak hartzeko oinarritzko gida (III).
- c) Euskadiko udaletan udal-finantzaketari, aurrekontuei eta diru-laguntzei buruzko erabakiak hartzeko oinarritzko gida (IV).

EUDEL, 2026ko maiatza

Aurkibidea

1.- TOKIKO AGINTALDIAREN AMAIERA.....	08
1.1.- ZINEGOTZIEN ETA ADMINISTRAZIO ARRUNTAREN AGINTALDIAREN AMAIERA	
1.2.- AURREKO UDALBATZAK AZKEN AKTA ONARTZEA	
1.3.- KONTAKETA, ONDARE INBENTARIOA ETA INTERESEN AZKEN AITORPENA EGITEA	
2.- ZINEGOTZI IZAERA ESKURATZEA ETA GALTZEA	09
2.1.- ZINEGOTZI IZAERA ESKURATZEA	
2.2.- ERATZE BILKURAN EGON EZ DEN ZINEGOTZIA KARGUAZ JABETZEA	
2.3.- ZINEGOTZI IZAERA GALTZEA	
2.4.- ESERLEKUA ESLEITZEA ZINEGOTZI POSTUREN BAT HUTSIK EGOTEKOTAN	
3.- HAUTETSIEEN BETEBEHARRAK ETA ERANTZUKIZUNAK	14
3.1.- ZINEGOTZIEN BATERAEZINTASUNEN ARAUBIDEA	
3.2.- BATERAEZINTASUNA AITORTZEKO PROZEDURA	
3.3.- UDALEKO EDO HAREN MENPEKO ERAKUNDEETAKO FUNTZIONARIOAK EDO LAN KONTRATUKO LANGILEAK ZINEGOTZI HAUTATUAK IZAN DIRENEAN	
3.4.- PLANTILLAKOAK EZ DIREN LANGILEAK EDO IRAUPEN LABURREKO OBRETAOAK. BATERAGARRITASUNA	
3.5.- BESTE ADMINISTRAZIO BATEKO BEHIN-BEHINEKO LANGILEAK TOKIKO HAUTETSI AUKERATZEAN: BATERAGARRITASUN SISTEMA ETA ORDAINSARIAK	
3.6.- BATERAEZINTASUNEN ETA JARDUERAREN ETA ONDARE ONDASUNEN AITORPENA. INTERESEN ERREGISTROAK. GARDENTASUNA	
3.7.- ETORKIZUNEN BATERAEZINTASUNA (2 URTE) AGINTALDIA AMAITU ONDOREN JARDUERAK EGITEKO	
3.8.- ABSTENTZIOA. ARRAZIOAK ETA PROZEDURA	
3.9.- ERREKUSAZIOA. ARRAZIOAK ETA PROZEDURA	
3.10.- UDAL HAUTETSIEEN ERANTZUKIZUNAK	
4.- UDALBATZA BERRIAK ERATZEA ETA ALKATEA HAUTATZEA	22
4.1 UDALBATZA BERRIA ERATZEKO SAIOA: EGUNA, DEIALDIA ETA ERATZEKO MODUA	
4.2.- UDALBATZA BERRIA ERATZEKO BEHAR DEN GEHIENGORIK EZ EGOTEA	
4.3.- ALKATEA HAUTATZEKO PROZEDURA ARRUNTA	
4.4.- ALKATE GISA ZIN EGITEA EDO HITZEMATEA	
4.5.- ERATZE BILKURAN EGON EZ DEN ALKATEA	
4.6.-TOKI ENTITATE TXIKIAK. AUZOETAKO ALKATEAK ETA AUZO BATZARRAK AUKERATZEA	

5.- ANTOLAKETAKO OSOKO BILKURAK..... 26

- 5.1.- ANTOLAKETAKO OSOKO BILKURAK. EGUNA ETA GAI ZERREDA
- 5.2.- OHIKO OSOKO BILKUREN ALDIZKAKOTASUNA
- 5.3.- INFORMAZIO BATZORDE IRAUNKORRAK: XEDEA ETA DERRIGORTASUNA
- 5.4.- INFORMAZIO BATZORDE BEREZIAK
- 5.5.- KONTUEN BATZORDE BEREZIA. DERRIGORTASUNA
- 5.6.- INFORMAZIO BATZORDEEN OSAKETA
- 5.7.- INFORMAZIO BATZORDEEN LEHENDAKARITZA
- 5.8.- BEHIN BEHINEKO LANGILEAK. KOPURUA, EZAUGARRIAK, ORDAINSARIAK.
IZENDAPENA ETA KARGU UZTEA

6.- TOKIKO HAUTETSIEEN ARDURALDI ARAUBIDEA..... 30

- 6.1.- ALKATEEN ARDURALDI ESKLUSIBORAKO ESKUBIDEA
- 6.2.- ALKATEEN LANALDI PARTZIALEKO ARAUBIDEA
- 6.3.- HAMAR MILA BIZTANLEK GORAKO UDALERRIETAN OPOSIZIOKO
ZINEGOTZIEK ARDURALDI ESKLUSIBOA IZATEKO ESKUBIDEA
- 6.4.- OPOSIZIOKO ZINEGOTZIEEN ARDURALDI PARTZIALERAKO ESKUBIDEA,
5.000 ETA 10.000 BIZTANLE ARTEKO UDALERRIETAN
- 6.5.- ZINEGOTZIEEN ARDURALDI ESKLUSIBOA. GEHIENEN KOPURUA
- 6.6.- ZINEGOTZIEEN ARDURALDI PARTZIALA. GUTXIENEN ARDURALDIAREN KOPURUA ETA ARAUBIDEA
- 6.7.- MANKOMUNITATEETAKO UDAL ORDEZKARIEN ARDURALDI ESKLUSIBOA ETA PARTZIALA. MUGAK
- 6.8.- ARDURALDI PARTZIALA ETA ERRETIRO ETA EZINTASUN PENTSIOA. BATERAEZINTASUNA
- 6.9.- ARDURALDI ESKLUSIBOA EDO PARTZIALA DUTEN HAUTETSIEEN ALTA ETA BAJA GIZARTE SEGURANTZAN
- 6.10.- LANEN BAJAREN ETA KARGUEN ARITZEAREN ARTEKO BATERAGARRITASUNA

7.- TOKIKO HAUTETSIEEN ESKUBIDE EKONOMIKOAK..... 37

- 7.1.- TOKIKO HAUTETSIEEN ESKUBIDE EKONOMIKOAK. ORDAINSARIA, ASISTENTZIAK, KALTE ORDAINAK
- 7.2.- UDAL HAUTETSIEEN ESKUBIDE EKONOMIKOEN MUGA
- 7.3.- ETELEK BERMATZEN DITUEN ARDURALDI ESKLUSIBOKO ETA PARTZIALEKO
HAUTETSIEEN ORDAINSARI ARAUBIDEA
- 7.4.- AGINTALDIA AMAITZEN DENETIK AKORDIO BERRIA HARTU ARTE APLIKATU
BEHARREKO ARDURALDIEN ETA ORDAINSARIEN ARAUBIDEA
- 7.5.- ZINEGOTZIEI BERTARATZEAGATIKO ORDAINKETAK
- 7.6.- ARDURALDI ESKLUSIBOKO EDO PARTZIALEKO BATERAEZINTASUNA
ETA BERTARATZEAGATIKO ORDAINKETAK
- 7.7.- LANGABEZIAGATIKO PRESTAZIOAREN BATERAGARRITASUNA, BERTARATZEAGATIKO ORDAINKETAKIN
- 7.8.- KARGUA BETETZEAREN ONDORIOZKO BENETAKO GASTUEN KALTE-ORDAINAK
- 7.9.- BERTARATZEAGATIKO ORDAINKETEN ETA BENETAKO GASTUEN KALTE-ORDAINEN TRATAMENDU
FISKALA KARGU EKITALDIAN

8.- ZINEGOTZIEK INFORMAZIOA JASOTZEKO DUTEN ESKUBIDEA	43
8.1.- ZINEGOTZIEK INFORMAZIOA JASOTZEKO ESKUBIDEA. ARAU OROKORRAK, MUGAK, ERANTZUKIZUNAK	
8.2.- ZINEGOTZIEK INFORMAZIOA JASOTZEKO ESKUBIDEA. ZUZENEAN ESKURATZEKO KASUAK	
8.3.- ZINEGOTZIEK INFORMAZIOA JASOTZEKO ESKUBIDEA. BITARTEKO ELEKTRONIKOEN BIDEZKO SARBIDEA	
8.4.- ZINEGOTZIEK INFORMAZIOA JASOTZEKO ESKUBIDEA. PAPERETZKO DOKUMENTAZIOARAKO SARBIDEA	
8.5.- ZINEGOTZIEK INFORMAZIOA ESKURATZEA UKATZEAREN AURKAKO ERREKURTSOAK	
8.6.- ZINEGOTZIEK GARDENTASUNARI BURUZKO LEGEAREN BIDEZ INFORMAZIOA ESKURATZEKO DUTEN ESKUBIDEA	
9.- TOKIKO HAUTETSIEKIN BESTE ESKUBIDE BATZUK	47
9.1.- UDAL HAUTETSIEKIN LANGABEZIAGATIKO BABESERAKO ESKUBIDEA	
9.2.- UDAL HAUTETSIEKIN LANTOKIKO BAIMENAK	
9.3.- ARDURALDI ESKLUSIBOKO HAUTETSIKIN, BESTE ADMINISTRAZIO BATZUETAKO FUNTZIONARIOAK DIRENEAN	
9.4.- UDAL HAUTETSIEKIN LANTOKIAN JARRAITUTAKO DUTELA BERMATZEA	
10.- UDAL TALDE POLITIKOAK	49
10.1.- UDAL TALDE POLITIKOAK. IZAERA ETA KONSTITUZIOA	
10.2.- UDAL TALDEENTZAKO DIRU SARIKIN	
10.3.- TALDE POLITIKOEN BALIABIDE MATERIALAK ETA PERTSONALAK	
11.- ATXIKI GABEKO ZINEGOTSIKIN	51
11.1.- ATXIKI GABEKO ZINEGOTSIKIN: KASUAK ETA EGIAZTAPENA	
11.2.- ATXIKI GABEKO ZINEGOTSIKIN ESKUBIDEAK	
12.- GOBERNU ORGANOAK: ALKATEKIN	52
12.1.- ALKATEKIN. IZENDAPENA, KARGUA UZTEA ETA ESKUMENAK	
12.2.- ALKATE IZATEARI UKO EGITEA	
12.3.- ZENTSURA MOZIOA ALKATEARI	
12.4.- KONFIANTZA-ARAZOA. KASUAK, PROZEDURA, MUGAK	
12.5.- ALKATEAREN POSTU HUTSA. BETEKIZUNAK ETA PROZEDURA	
13.- GOBERNU ORGANOAK: ALKATEORDEKIN	57
13.1.- ALKATEORDEKIN. DERRIGORTASUNA, KOPURUA, IZENDAPENA ETA KARGUA UZTEA	
13.2.- ALKATEKIN ORDEZKARITZAK. KASUAK. FORMA. SINADURAREN ERAGINKORTASUNA ETA ESKUORDEKIN	
13.3.- ESKUORDEKINUTAKO ZINEGOTSIKIN ARTEKO ESKUMEN GATAZKAK	
14.- GOBERNU ORGANOAK: TOKIKO GOBERNU BATZARRA	59
14.1.- TOKIKO GOBERNU BATZARRA. NAHITAEZKORTASUNA, OSAERA ETA ESKUDUNTZAK	
14.2.- TOKIKO GOBERNU BATZARRA. SAIOEN PUBLIZITATEA	
14.3.- TOKIKO GOBERNU BATZARRAREN URRUTIKO SAIOAK	

15.- GOBERNU ORGANOAK: OSOKO BILKURA 61

- 15.1.- OSOKO BILKURA. OSAERA, ESKUMENAK ETA ESKUORDETZA
- 15.2.- OSOKO BILKURA MOTAK
- 15.3.- OSOKO BILKURAREN DEIALDIA
- 15.4.- OSOKO BILKURAREN GAI ZERREDA
- 15.5.- OSOKO BILKURA: TOKIA, OSAKETA, QUORUMA ETA JARTZEKO HURRENKERA
- 15.6.- UDAL OSOKO BILKURA: DOKUMENTUEN ETA ESKU-HARTZEEN TERMINOLOGIA
- 15.7.- ZINEGOTZIEN BOTO ESKUORDETZA OSOKO BILKURETAN
- 15.8.- OSOKO BILKURAREN BOZKETA MOTAK
- 15.9.- OSOKO BILKURAREN URRUTIKO SAIOAK
- 15.10.- OSOKO BILKURAREN SAIO MISTOAK (PRESENTZIALA ETA URRUTIKOA)
- 15.11.- OSOKO BILKURETAKO ERABAKIAK HARTZEA
- 15.12.- OSOKO BILKUREN PUBLIZITATEA

16.- ORGANO OSAGARRIAK: INFORMAZIO BATZORDEAK 67

- 16.1.- INFORMAZIO BATZORDEEN BILKUREN ARAUBIDEA
- 16.2.- INFORMAZIO BATZORDEEN DEIALDIA
- 16.3.- INFORMAZIO BATZORDEAK: ERATZEA ETA ERABAKIAK HARTZEA
- 16.4.- INFORMAZIO BATZORDEETAN BOTOA ESKUORDETZEA
- 16.5.- INFORMAZIO BATZORDEEN BILEREN PUBLIZITATEA
- 16.6.- INFORMAZIO BATZORDEEN URRUTIKO BILERAK

17.- ORGANO OSAGARRIAK: BOZERAMAILEEN BATZORDEA, KONTRATAZIO MAHAIA 69

- 17.1.- BOZERAMAILEEN BATZORDEA. IZAERA ETA FUNTZIOAK
- 17.2.- KONTRATAZIO MAHAIA
- 17.3.- UDAL PLANGINTZAREN AHOLKU BATZORDEA
- 17.4.- TRANTSIZIO ENERGETIKOAREN ETA KLIMA-ALDAKETAREN BATZORDEA
- 17.5.- BESTE ORGANO OSAGARRI BATZUK

18.- HIRU HIRIBURUEI APLIKATU BEHARREKO ANTOLAMENDU BEREZITASUNAK (TAOLen X TITULUA)..... 72

- 18.1.- UDALBATZA ETA BATZORDEAK
- 18.2.- ALKATETZA
- 18.3.- ALKATEORDETZAK
- 18.4.- TOKIKO GOBERNU BATZARRA
- 18.5.- BARRUTIAK
- 18.6.- HIRIKO GIZARTE KONTSEILUA
- 18.7.- IRADOKIZUNEN ETA ERREKLAMAZIOEN BATZORDE BEREZIA
- 18.8.- ERREKLAMAZIO EKONOMIKO-ADMINISTRATIBOEN ORGANOAK
- 18.9.- GOI MAILAKO ORGANOAK ETA ZUZENDARIAK

19.- POLITIKA ETA KUDEAKETA LERROKATZEA ETA KOORDINATZEA..... 75

- 19.1.- GOBERNU PLANA EDO AGINTALDI PLANA
- 19.2.- ZUZENDARITZA KONTSEILUA

Siglak

AAJL:

Administrazioarekiko Auzien Jurisdikzioaren Legea, 29/1998 Legea, uztailearen 13koa.

AFE:

Toki Erakundearen Antolaketa, Funtzio-namendu eta Erregulamendu Juridikoaren Araudia onartzen duena Errege Dekretua, 2568/1986, azaroaren 28koa.

AGE:

Auzitegi Gorenaren epaia
APAPL: 39/2015 Legea, urriaren 1ekoa, Administrazio Publikoaren Administrazio Prozedura Erkidearen Legea.

DBLO:

Datu Pertsonalak Babesteari Lege Organikoa, 3/2018, abenduaren 5ekoa, datu pertsonalak eta eskubide digitalak bermatzeari buruzkoa.

DPBEO:

Datu Pertsonalak Babesteko Erregelamendua, 2016/679 (EB), Europako Parlamentuarena eta Kontseiluarena, 2016ko apirilaren 27koa, datu pertsonalen tratamenduari eta datu horien zirkulazio askeari dagokienez pertsona fisikoak babesteari buruzkoa eta 95/46/EE Zuzentaraua indargabetzen duena.

EIA:

Ezintasun iraunkor absolutua

EIO:

Ezintasun iraunkor osoa

EPOETB:

Enplegatutako Publikoaren Oinarriko Estatutuaren Legearen testu bategina onartzen duen Errege Dekretua, 5/2015, urriaren 30ekoa.

ETEL:

2/2016 Legea, apirilaren 7koa, Euskadiko Toki Erakundearen buruzkoa

GGOL:

Gardentasunaren, Informazio publikoa eskuratzeko bidearen eta Gobernu Onaren Legea, 19/2013, abenduaren 9koa.

GSLOTB: Gizarte Segurantzaren Lege Orokorren testu bategina onartzen duen Errege Dekretua, 8/2015, urriaren 30ekoa.

HAOLO:

Hauteskunde Araubide Orokorren Lege Organikoa, 5/1985 L, ekainaren 19koa.

HAZLBL:

Herri Administrazioen Zerbitzuko Langileen Bateriaezintasunen Legea, 53/1984, azaroaren 26koa.

HBZ:

Hauteskunde Batzorde Zentrala

KAE:

Konstituzio Auzitegiaren epaia

PFEZ:

Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zerga

SPAJL:

Sektore Publikoaren Araubide Juridikoaren Legea, 40/201, urriaren 1ekoa

SPKL:

Sektore Publikoko Kontratuen Legea, 9/2017, azaroaren 8koa, Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2014ko otsailaren 26ko 2014/23/EB eta 2014/24/EB Zuzentarauen transposizioa egiten duena Espainiako ordenamendu juridikora.

TAAIL:

Toki Administrazioaren Arrazionalizazio eta Iraunkortasunari buruzko Legea 27/2013 abenduaren 27koa.

TAOL:

Toki Araubidearen Oinarriak arautzen dituen apirilaren 2ko 7/85 Legea

TATB:

Toki Araubidearen arloan indarrean dauden lege-xedapenen Testu Bategina onartzen duena 781/1986 Legegintzako Errege Dekretua, apirilaren 18koa.

UEO:

Udal Erregelamendu Organikoa

ZFAO:

Zergei buruzko Foru Arau Orokorra

1. TOKIKO AGINTALDIAREN AMAIERA

1.1. ZINEGOTZIEN ETA ADMINISTRAZIO ARRUNTAREN AGINTALDIAREN AMAIERA

Tokiko agintaldia lau urtekoa da, hautaketa egiten denetik hauteskundeak egin aurreko egunera arte. Beraz, 2023-2027 agintaldiari dagokiona 2023ko maiatzaren 27ko 24:00etan amaitzen da (HAOLOren 194. eta 24. artikulua).

Egun horretara arte, gobernu-organismoek bilerak egin eta erabakiak har ditzakete, hauteskunde-kanpainan ezarritako muga arabera izan ezik (HAOLOren 50. artikulua).

Agintaldia amaitu eta ondorengoek kargua hartu arte, hau da, 2023-2027 agintaldiari dagokionez 2023ko ekainaren 17ra arte (edo uztailaren 7ra arte, hauteskunde-errekurtsorik badago), kargua uzten duten udalbatzetako kideek administrazio arrunterako bakarrik jarraituko dute beren eginkizunetan, eta inola ere ezin izango dute gehiengo kualifikatua behar duen erabakirik hartu. (HAOLOren 194. artikulua).

Ulertu behar da ez direla soilik onarpenerako gehiengo kualifikatua behar duten gaiak (TAOLen 47.2 artikulua); aitzitik, ohiko kudeaketatik harago doazen erabaki garrantzitsuak dira (aurrekontuak, ordenantza fiskalak, zorpetzea, etab.). Hau da, aldi horretan ezin da korporazio berria mugatzen edo baldintzatzen duten betebeharrak sortzea dakarren egintza edo erabakirik hartu. Izapide-gaiei buruzkoetara, gai arautuei buruzkoetara, jada hartutako betebeharrak betetzeko ematen direnetara, atzeratu ezin diren epe luzaezinen mende daudenetara, presako epeetara edo tokiko zerbitzu publikoen funtzionamendu normala bermatzeko behar direnetara mugatu beharko dira. Aitzitik, udalbatza berria eratzeak bilkura antolatzea dagokio.

Azken batean, araubide erkideko udalerrietan, aldi horretan har daitezkeen egintza gehienak alkatetzaren eskumenekoak izango dira, eta biztanle kopuru handiko udalerrietan, beriz, tokiko gobernu batzarren eskumenekoak.

1.2. AURREKO UDALBATZAK AZKEN AKTA ONARTZEA

Hauteskunde-legeriak udalak eratzeak bilkurarako adierazitako egunaren aurreko hirugarren egunean, hau da, 2023-2027 agintaldirako, 2023ko ekainaren 14an edo uztailaren 4an (hauteskunde-auzietako errekursorik egotekotan), maiatzaren 28ko udal hauteskundearen ondoren, kargua utzi duten zinegotziak (bai osoko bilkurakoak; bai, hala badagokio, tokiko gobernu batzarrekoak) azken bilkurako akta onartzeko deitutako bilkuran batuko dira (AFEn 36. artikulua). Arau hori kide anitzeko beste organo batzuetara ere zabal daiteke, hala nola informazio batzordeetara. Bilkura egiteko hiru eguneko epea ez betetzea irregulartasun ez baliogabetzailea da (APAPELen 48. artikulua).

1.3. KONTAKETA, ONDARE INBENTARIOA ETA INTERESEN AZKEN AITORPENA EGITEA

AFEn 36.2 artikuluan xedatutakoa aplikatuz:

- a) Kontu-hartzailetzaren titularrak edo, hala badagokio, idazkari kontu-hartzailetzaren titularrak eta diruzaintzaren titularrak dokumentuak prestatuko dituzte, udalbatza berria eratzen den

egunean aparteko kontaketa egin dadin eta udalbatzaren kutxan edo banku-erakundeetan gordetako diruzko izakinen edo erakundearen balore propioen egiaztagiriak eguneratuta.

- b) Udaleko idazkariak udalaren eta erakunde autonomoen ondarearen inbentarioari buruzko dokumentazioa prestatuko du, agiri bidez egiaztatu eta kontsignatu ahal izateko. Akta egin ahal izango da, irteten diren zinegotzientzat eta, hala badagokio, sartzen direnentzat sor daitezkeen erantzukizunak bereizteko.

Eratze-bilkuran egingo dira eta bertan honako hauek hartuko dute parte:

- alkate hautetsia.
- kargua utzi duen alkatea.
- kontu-hartzaitzako titularra edo, hala badagokio, idazkari kontu-hartzaitzaren titularra.
- diruzaintzako titularra.

Beharrezko egiaztapenak egin ondoren, pertsona horiek dokumentu bidez jasoko dute kontaketaaren emaitza.

Era berean, TATBen 86. artikulua arabera, udalbatza berritzen den bakoitzean, udalaren ondasunen eta eskubideen inbentarioa egiaztatuko da, eta hori guztia aktan jasoko da, eta osoko bilkurari jakinaraziko zaio, egokitzen jotzen duena erabaki dezan.

Bestalde, agintaldia amaitzen denean, udalbatzako kideek interesen azken adierazpena egin beharko dute (TAOLen 75.5 artikulua). Ez da zehazten agintaldia amaitu aurretik edo amaitu ondoren izan behar duen, eta, beraz, interpretatu beharko da ez dagoela eragozpenik hori egiteko udalak berritu eta berehala.

Azkenik, kargua utzi ondoren, toki-erakundeetako kargu publikodunek titulartasun publikoko dokumentuak entregatu beharko dituzte beren erakundearen artxibo-sisteman, baldin eta, arrazoiaren batengatik, haien esku badaude, edo, jarduerekin jarraitzea eskatuz gero, haien oinordekoari helarazi beharko dizkiote. Transmisioaren akta egingo da, eta bertan dokumentuen inbentarioa sartuko da, eta dagokion artxibo-sistemaren arduradunak ikus-onetsiko du (Euskal Autonomia Erkidegoko dokumentu kudeaketa integralari eta dokumentu ondareari buruzko ekainaren 23ko 5/2022 Legearen 8. artikulua).

2. ZINEGOTZI IZAERA ESKURATZEA ETA GALTZEA

2.1.- ZINEGOTZI IZAERA ESKURATZEA

Karguaz jabetzeko unean eta kargudun izateko, hautagai hautetsiek Konstituzioari men egingo diola zin egin edo hitza eman behar dute, baita dagozkien lege edo araudietan aurreikusitako gainerako betekizunak bete ere (HAOLOren 108.8 artikulua).

Zinegotzi-izaera eskuratzeko betekizunak honako hauek izango dira:

- 1) Kargua hartu aurretik.
 - a) Dagokion Hauteskunde Batzordearen kredentziala eskuratzeko, udaleko Idazkaritzan aurkeztu beharko dena.

- b) Balizko bateraezintasunari eta diru-sarrerak eman diezazkiekeen edozein jarduerari buruzko adierazpena egitea, eta ondare-ondasunen eta sozietateetan duten partaidetzaren aitortpena egitea (I. eta II. eranskinetako aitortpen-ereduak).

2) Karguaz jabetzean:

Konstituzioari men egingo diola zin egitea edo hitz ematea.

Zinari edo promesari dagokionez, HBZk honako hau adierazi du: hautatutako zinegotziek ezin dute karguaz jabetu baldintza hori bete gabe eta, beraz, ezin dute alkatea aukeratzeko prozesuan parte hartu. Hala ere, ez da zinegotzi-izaera galtzeko arrazoia, karguari dagozkion prerrogatibak aldi baterako kentzen baitzaizkie, beharrezko izapide hori bete arte. Eratze-bilkuran ere ez dute eskubiderik izango alkatearen hautaketan parte hartzeko.

Konstituzio Auzitegiaren 119/1990 epaiak, ekainaren 21ekoak, honako hau adierazi zuen: “Konstituzioari men egiteko zina edo promesa egiteko legeko baldintza betetzat jotzeko, ez litzateke nahikoa izango formula errituala erabiltzea; baizik eta, horrez gain, formula hori erabiltzea modu batera edo bestera bere zentzu propioa husten, mugatzen edo baldintzatzen duten klausula edo adierazpenekin batera erabili gabe, edozein dela ere horretarako adierazitako justifikazioa”. Epai horren arabera, gainera, “legeak hala aginduta” esamoldea gehitzeak ez dakar baldintza, erreserba edo muga bat, baizik eta soilik zehaztea hori onartzea ez dela erabaki espontaneo baten emaitza, baizik eta legeak bere hautetsiei ezartzen dien baldintza bat betetzeko borondate soila. Beraz, gehitze horrek ez du behar besteko garrantzirik Konstituzioa errespetatzeko konpromisoa edukiz husteko. Irizpide hori 74/1991 KAEn berretsi zen.

HBZren 2019ko ekainaren 17ko erabakiak zin-edo promesa-formulen baliozkotasunaren aldeko iritzia eman zuen. Formula horiek zentzu modala edo kausala dute, eta, beraz, ez dute Konstituzioari men egiteko baldintzarik, erreserbarik edo mugarik ezartzen.

2.2. ERATZE BILKURAN EGON EZ DEN ZINEGOTZIA KARGUAZ JABETZEA

Ez dago ezarrita karguaz jabetzeko eperik, eta, beraz, 2023-2027 toki agintaldiari dagokionez, 2023ko ekainaren 17ko (edo uztailaren 7ko) eratze-bilkuran ez dauden zinegotziak zina edo promesa egin ahal izango diote udalaren osoko bilkurari, bertaratzen diren lehenengo bilkuran.

Horretarako, HBZk honako hau erabaki du: “Ez da karguaz jabetzeko eperik ezartzen, eta zinegotzi hautatuari hurrengo osoko bilkuretarako deia egiten jarraitu behar zaio, karguaz jabetu dadin”.

HBZk, 2005eko martxoaren 31n hartutako erabakiaren arabera, adierazi zuen “HBZ honek behin eta berriz erabaki du, HAOLoren 182. artikulua eta horrekin bat datozen xedapenak analogikoki aplikatuta, karguaren izaera galduko dela heriotzagatik, ezgaitasunagatik, uko egiteagatik edo epai irmoagatik, eta ezin izango zaio isilbidez uko egin karguari”.

2.3. ZINEGOTZI IZAERA GALTZEA

Zinegotzi izateari uzteko legez aurreikusitako kasuak honako hauek dira:

- a) Agintaldia amaitzeagatik epea amaitzerakoan, bere oinordekoak karguaz jabetu arte funtzioetan jarraitzeari kalterik egin gabe.
- b) Hautaketa edo aldarrikapena baliogabetzen duen erabaki judizial irmoaren ondorioz.
- c) Epailearen erabaki irmoaren bidez aitortutako heriotza edo ezgaitasunarengatik.
- d) Uko egiteagatik, osoko bilkuran idatziz gauzatu beharko dena.
- e) Bateriaezintasunagatik, hauteskunde legerian ezarritako kasu eta baldintzetan.
- f) Legeetan aurreikusitako gainerako arrazoiengatik.

HBZk behin eta berriz erabaki du ez dela zinegotzi-izaera galtzeko arrazoia kargu-hartzea ez formalizatzea. Izan ere, hauteskunde-legediak eta toki-araubideari buruzko legeriak ez dute ezartzen zinegotzi-kargua hartzeko eperik. Beraz, kargua formalizatu ez duenak zinegotzi hautetsia izaten jarraitzen du. Beraz, zinegotzi hautatu horri hurrengo osoko bilkuretarako deia egiten jarraitu beharko zaio, kargu-hartzea formalizatzeko.

Zinegotzi izendatzeari berariaz uko egin dionak ezin du, ondoren, uko horretan atzera egin eta beste zinegotzi-postu bat hutsik egonez gero berriz zinegotzi izendatu. Debeku horrek ez die eragingo zerrenda bateko hautagai edo ordezkoi izan eta osoko bilkurak bateraezintasun-egoeran aitortu dituen pertsonen, kasu horietan ez delako borondatez uko egiten (irailaren 15eko HBZren 137/2022 erabakia).

2.4. ESERLEKUA ESLEITZEA ZINEGOTZI POSTUREN BAT HUTSIK EGOTEKOTAN

Zinegotzi kargua hutsik badago, honela jokatu behar da (HAOLOren 182. artikulua eta HBZren urtarilaren 30eko 1/2025 Instrukzioa):

- a) Hurrengo hautagaien edo ordezkoen bidez ordezkatzeta.
 - 1.- Zinegotziaren karguari uko egiteko idazkia aurkezten bada, edo zinegotziaren heriotza edo beste edozein kasu gertatzen bada, osoko bilkurak horren berri izango du ezohiko bilkuran edo deitzen den lehen bilkuran, eta hartutako erabakiaren ziurtagiria bidaliko die Eskualdeko Hauteskunde Batzordeari, haren agintaldian zehar, bai eta Hauteskunde Batzorde Zentralari ere, haren agintaldia amaitu ondoren, ordezkapena egiteko, eta udalbatzaren iritziz hutsik dagoen kargua bete behar duen pertsonaren izena adieraziko du.
 - 2.- Uko egitea udalbatzak horren berri duenean bakarrik izango da eraginkorra – eta, beraz, ezeztazina –, eta uko egite hori une horretara arte kendu ahal izango da, jurisprudentzia konstituzionalak adierazitakoaren arabera; beraz, ezin da zinegotzia ordeztu uko egite hori eraginkorra izan baino lehen.
 - 3.- Lanpostu hutsa betetzeko deia jaso duen pertsonak hautetsi izendatzeari uko egiten badio, uko egite hori Hauteskunde Batzorde eskudunari bidali beharko zaio, idazki sinatu eta berretsiz, interesduna udaleko idazkariaren aurrean agertuz,

jakinaren gainean egon dadin eta Hauteskunde Batzorde eskudunari jakinaraz diezaion.

- 4.- Salbuespenezko inguruabarrak direla-eta idazkariak ezin badu idazkariaren aurrean agertu, zuzenbidean onartutako beste frogabide batzuk erabili ahal izango ditu, sinadura elektronikoa edo ziurtagiri elektroniko pertsonala barne, udalaren bulego birtualean, aurretiazko ukoa borondatezkoa eta zalantzarik gabea dela egiaztatzeke, eta horrela jakinaraziko dio egiaztagiria emateko eskumena duen Hauteskunde Batzordeari.
 - 5.- Udalbatzaren tokiko ordezkari-tz-kargua utzi izanaren berriaren ziurtagiria jaso ondoren, Hauteskunde Batzordeak hautetsi-izaera egiaztatzen duen egiaztagiria emango dio hutsik geratu den kargua bete behar duen hautagaiari, eta hura kide den toki-korporazioari bidaliko zaio egiaztagiri hori. Toki-korporazioak modu frogagarrian jakinaraziko dio interesdunari kredentziala jaso dela, toki-araubideak ezarritako ondorioetarako.
 - 6.- Tokiko zinegotzi edo hautapen bidezko karguren bat hutsik geratuz gero, dagokion udalbatzak horren berri hartzen ez badu, eragindako hautagai-zerrendaren edo alderdiaren ordezkariak, egutegiko hamar egun igaro ondoren, dagokion hauteskunde-batzordeari jakinarazi ahal izango dio, udalbatzaren lehendakariari edo idazkariari bost egunez entzun ondoren, dagokion hautagaiari kredentziala emateko. Era berean jokatu ahal izango da udalbatzak ez badio Hauteskunde Batzorde eskudunari postu huts bat betetzera deitutako hautagaiaren alde aurreko ukoa bidaltzen.
 - 7.- Hauteskunde Batzordeak izendapen-agiria aurkeztu ondoren, udalbatzak egiten duen lehenengo osoko bilkurako gai-zerrendan sartu beharko da karguaz jabetzearen puntua. Hautetsiak osoko bilkurarako deialdia jaso badu baina bilkura horretan karguaz jabetu ez bada, karguari eutsiko dio uko egiten ez dion bitartean, eta, beraz, berriro deitu beharko da hurrengo osoko bilkuretara, karguaz jabetzeko.
 - 8.- Udaleko osoko bilkuran zinegotzi hautetsiak karguaz jabetzea eragozten duten salbuespenezko inguruabarrak daudenean, karguaz jabetzea alkatearen eta idazkariaren aurrean egin daiteke, eta, lehenengoa ezean, udalbatzaren idazkariaren aurrean.
- b) Ordezkapena nola egin hautagai-zerrendak eta, hala badagokio, ordezkioak agortzen direnean.
- 1.- HAOLoren 182.2 artikuluan aurreikusitakoa aplikatuta, alderdi, koalizio, federazio edo hautesle-elkarteek zinegotzien hutsuneak betetzeko ordezkari berria behar badute eta, horretarako, herritar bat hautaezintasun-kausan ez dagoena eta adinez nagusia dena proposatu nahi badu, dagokion jakinarazpena egingo da aurreko a) idatz-zatian aurreikusitako moduan. Horrekin batera, proposatutako pertsonaren nortasun-agiri nazionalaren fotokopia soil a aurkeztuko da. Idazki horrek zinpean adieraziko du ez dagoela hautagai izateko ezgaitzen duten zigoren mende, ez dagoela hautaezintasun-kausaren batean sartuta, ez dela hautagai edo ordezkio izan dagokion zerrendan eta karguari uko egin diola eta, gainera, izendapena berariaz onartzen duela.
 - 2.- Aurreko jakinarazpena jaso ondoren, Hauteskunde Batzorde eskudunak iragarkia argitaratuko du dagokion aldizkari ofizialean, iragarkia argitaratu eta bi eguneko epean hautagai-zerrendetako ordezkariak proposatutako pertsona izendatzea eragozten duten irregulartasunak salatu ahal izan ditzaten. Horretarako, jarduketak jakinaraziko zaizkie aipatutako epearen barruan.

- 3.- Epe hori amaitu eta hurrengo egunean, Hauteskunde Batzordeak, ofizioz edo salaketa baten bidez, atzemandako irregulartasunen berri emango dio eragindako erakunde politikoari, bi eguneko epean akatsak zuzendu, proposatutako pertsona ordezkatu edo dagozkion alegazioak egin ditzan.
 - 4.- Hauteskunde Batzordeak, dagokion ebazpena hartuko du, eta hala badagokio, dagokion zinegotzi-egiaztagiria emango du.
 - 5.- Bide horretatik izendatutako zinegotziak ezin izango dira alkategai izendatu, ez baitira inongo zerrendatan aurkeztu.
- c) 250 biztanletik beherako udalerrietan karguak ordezteak, hautagaiak eta, hala badagokio, ordezekoak uko eginez gero.
- 1.- 250 biztanle baino gutxiago dituzten udalerrietan hautetsiak hiltzen badira, ezgaituak badira edo karguari uko egiten badiote, kargu hutsa boto gehien lortu dituen hurrengo hautagaiari esleituko zaio, erakunde politiko berekoa izan ala ez. Botorik lortu ez duten hautagaiak ezin ditu Hauteskunde Batzorde eskudunak hautetsi izendatu.
 - 2.- Aurreko paragrafoan aurreikusitako kasuetan, balizko ordezekoak herritarren botoen kopuruan berdinduta badaude, Hauteskunde Batzorde eskudunak zozketa egin behar du horien artean, eta, ondoren, hautatutako izendapen-agiria egin behar du. Berdindutako bi hautagaietako batek kargu-hartzeari alde aurretik uko egiten badio, ez da zozketa egingo.
 - 3.- Lanpostu hutsa betetzeko hautagaiak agortzen badira, ez dira ordezkatu. Udalak karguan jarraitzen duten zinegotziekin funtzionatzen jarraituko du, eta bertaratze-eta bozketa-quorumak bizirik dirauen korporazioko kideen kopuruaren arabera izango dira.
 - 4.- Udalbatzako kideen kopurua udalbatzaren kideen legeko kopuruaren erdia baino txikiagoa bada, kudeaketa-batzorde bat eratu beharko da. Batzorde hori karguan jarraitzen duten korporazioko kide guztiek eta dagokion foru-aldundiak izendatutako beste pertsona batzuek osatuko dute. Kasu horietan, hauteskunde-administrazioak ez die izendapen-agiririk emango pertsona bakarreko organo kudeatzaileei edo aldundiek izendatutako kudeaketa-batzordeetako kideei.

Hauteskunde Batzordearen eskumena da izendapen-agiriak ematea. Hasiera batean, Eskualdeko Hauteskunde Batzordeari dagokio, batzordea oraindik eratuta dagoenean, eta, gainerako kasuetan, Hauteskunde Batzordeari, hauteskunde-administrazioko organo iraunkor gisa.

Hauteskunde-deialdian hautatutako kideen izateko kopurua korporazioko kideen legeko kopuruaren erdia baino txikiagoa bada, aurreko a) eta b) letretan jasotako kasuetan, kudeaketa-batzorde bat eratuko da, eta batzorde horretan parte hartuko dute jarraitzen duten korporazioko kide guztiek eta lanpostu hutsak betetzeko izendatutako herritarrek (b) letra).

Kudeaketa Batzordea osatzea ezinezkoa denean, Foru Aldundiak zuzenean hartuko du bere gain toki-erakundearen kudeaketa arrunta, eta ezin izango du gehiengo kualifikatua behar duen erabakirik hartu.

3. HAUTETSIEN BETEBEHARRAK ETA ERANTZUKIZUNAK

3.1. ZINEGOTZIEN BATERAEZINTASUNEN ARAUBIDEA

Zinegotziek izan ditzaketen bateraezintasunen araubidea aztertzeko, bereizi egin behar dira HAOLOn jasotakoak eta HAZLBLtik eratorritakoak (53/84 Legea).

a) Bateraezintasunak HAOLOn

TAOLek (73.1 artikulua) hauteskunde-legerian xedatutakora jotzen du (HAOLOren 6., 177. eta 178. artikulua). 177. artikuluan jasotako kasuei, hau da, ebazpen judizial bidez premiamendu-agindua duen toki-erakundearen zorduna izanez gero (ez, beraz, administrazio-ebazpen irmoa), 6. artikuluan zerrendatutako hautaezintasun-kasuekin batera, lege horren 178. artikuluan ezarritakoak gehitu behar zaizkie.

Hautaezintasunik garrantzitsuenak:

https://www.euskadi.eus/web01-a3haux19/eu/contenidos/informacion/w_in_2019_emj_ineleg_ine_mun/eu_def/index.shtml

Bateraezintasun garrantzitsuenak:

https://www.euskadi.eus/web01-a3haux19/eu/contenidos/informacion/w_in_2019_emj_ineleg_inc_mun/eu_def/index.shtml

b) Bateraezintasunen Legea arduraldi eskusiboaren kasuan

TAOLen 75. artikulua xedatzen duenez, arduraldi eskusiboko ordainsariak jasotzen dituzten zinegotziek ezin izango dute beste ordainsaririk jaso aurrekontu publikoen kontura, eta HAZLBLen xedatutakoaren mende egongo dira.

HAZLBLen arabera, kargua betetzea bateraezina da edozein erakunde publikoren aurrekontuen kontura ordainsari bat baino gehiago jasotzearekin, lege horretan aurreikusitako kasuetan izan ezik. Era berean, erabateko bateraezintasuna dago edozein jarduera, kargu edo lanbidetan aritzeko, publikoa zein pribatua izan, baldin eta jarduera, kargu edo lanbide horrek bere betebeharrak betetzea eragotzi edo kaltetu badezake, edo bere inpartzialtasuna edo independentzia arriskuan jar badezake.

Bateraezina da zinegotzi-kargua arduraldi eskusiboarekin betetzea erretiro-pentsioa jasotzearekin, eskubide pasiboengatik etorritakoa edo Gizarte Segurantzako edozein erregimen publiko eta nahitaezkorengatik etorritakoa. Kasu horietan, pentsio publikoa etenda geratuko da bere agintaldiak irauten duen bitartean, eta horrek ez du eraginik izango haren eguneratzeetan. Beraz, bateragarria da pentsio pribatuekin, pentsio-plan pribatuen erreskateekin edo edozein aurrezki-sistema pribaturekin.

HAZLBLen 3. artikulutik 10. artikulura bitartean, jarduera publikoen kasuak eta bateraezintasunetik salbuesteko baldintzak jasotzen dira. Salbuespen horien artean sartzen dira irakaskuntza- eta osasun-funtzioak, lanaldi partzialari lotutako irakasleak, jarduera ez-iraunkorrek edo aholkularitza zientifiko edo teknikokoak, eta mugatzat ezartzen da bi jarduerengatik jasotako ordainsariak ez gaingitzea Estatuko Administrazioako zuzendari nagusiaren karguari

dagokion kopuru jakin bat, ehuneko bat handituta, funtzionarioen sailkapen-taldearen arabera (%30, %35, %40, %45 eta %50, hurrenez hurren, A1, A2, C1, C2 eta E taldeak badira). Muga horiek gainditzeko, kasu zehatz bakoitzean osoko bilkuraren erabakia behar da.

Hala ere, beren karguan aritzean sortutako gastuen kalte-ordainak jaso ahal izango dituzte, baita dietak ere erakunde autonomoetako zuzendaritza-organoetara, enpresen administrazio-kontseiluetara eta abarretara joateagatik.

Lege beraren 11. artikulutik 15. artikulura bitartean jarduera pribatuekiko bateraezintasunen araubidea ezarrita dago.

11. artikulua, oro har, adierazten du ezin izango dutela gauzatu zinegotziaren sail, organismo edo erakundeak garatzen dituen jarduerekin zuzeneko harremana duen jarduera pribaturik. Eta gehitzen du debeku horretatik salbuetsita daudela zuzenean interesatuta daudenek, legez onartutako eskubide bat erabiliz, beretzat egiten dituzten jarduera partikularrak.

Aipatutako 11. artikularen 1. paragrafoak jarduera pribaturik egin ezin den kasuak zerrendatzen ditu:

a) Esku hartzen ari den, azken bi urteetan esku hartu duen edo lanpostu publikoa dela-eta esku hartu behar duen gaietan jarduera pribatuak, profesionalak barne, egitea, dela norberaren kontura, dela erakundeen edo partikularren mende edo zerbitzura.

Bateraezintasun horretan sartzen dira, bereziki, lanpostu publikoa betetzean artatzen diren pertsonen emandako lanbide-jarduerak.

b) Enpresa edo erakunde pribatuetako administrazio-kontseiluetako edo zuzendaritza-organoetako kide izatea, baldin eta haien jarduerak lotura zuzena badute eraginpeko sail, organismo edo erakundeko hautetsiek kudeatzen dituzten zerbitzuekin.

c) Era guztietako karguak betetzea bere kabuz edo pertsona baten bidez, enpresa edo sozietate emakidadunetan, obra, zerbitzu edo horniduren kontratistetan, monopolioen errentari edo administratzaileetan, edo sektore publikoaren partaidetza edo abala dutenetan, horien konfigurazio juridikoa edozein dela ere.

d) Aurreko lerrokadan aipatutako enpresa edo sozietateen kapitalean 100eko 10etik gorako partaidetza izatea.

12.2 artikulua dioenez, administrazio publikoetan asteko lanaldi arruntaren erdia edo gehiagoko ordutegian interesduna benetan bertan egotea eskatzen duten lanpostuei dagozkien jarduera pribatuak baimendu ahal izateko, beharrezkoa izango da jarduera publikoa Lege honetan lanaldi partzialeko prestaziotzat aipatutakoetako bat izatea. Ondorioz, arduraldi eskusiboko kasuetan, zinegotzia jarduera pribatuan egotea baimendu ahal izango da soilik ordutegia administrazio publikoan asteko lanaldi arruntaren erdia baino gutxiago denean.

Ezin izango zaie jarduera pribatuetarako bateragarritasunik aitortu bigarren lanpostu edo jarduera publiko baterako bateragarritasuna baimendu zaienei, baldin eta bien lanaldien batura administrazio publikoen gehieneko lanaldiaren berdina edo handiagoa bada (13. artikulua).

Azkenik, HAZLBLEn 19. artikuluan bateraezintasun-araubidetik salbuesten dira jarduera publiko edo pribatu batzuk (ondare pertsonalaren administrazioa, mintegiak, ikastaroak edo hitzaldiak zuzentzea, hautaketa-epaimahaietan parte hartzea, azterketetan parte hartzea, funtzionarioen mutualitate edo patronatuetan kargu jakin batzuetan ordaindu gabe jardutea, ekoizpen eta sorkuntza literarioa, artistikoa eta abar, eta argitalpenak, noizean behin gizarte-komunikabideetan parte hartzea, kongresu, mintegi eta abarretara noizean behin joatea), eta, beraz, ez da beharrezkoa izango jarduera bateragarri dela adieraztea.

Bere agintaldian zinegotziren batek bateragarritasuna behar duten jarduerak egiten baditu, dagokion eskaera aurkeztu beharko dio osoko bilkurari, organo hori baita hura aitortzeko eskumena duena.

Nolanahi ere, izaera publikoko zereginetan parte hartzeko irizpide orokorren salbuespenei dagokienez, bateraezintasunak modu murriztailean interpretatu behar dira, eta kontuan hartu behar da bateraezintasunen araubidearekin zinegotzi-kargua betetzean objektibotasuna, inpartzialtasuna, eraginkortasuna eta gardentasuna bermatu behar direla, interes publikotik kanpoko eraginetatik babestuz, erabakiak hartzea kutsa dezaketelako (HBZren 2011-09-15eko akordioa).

3.2. BATERAEZINTASUNA AITORTZEKO PROZEDURA

HAOLOren 178.2 artikulua zinegotziei aplikatu beharreko bateraezintasun-egoera aitortzeko prozeduraren oinarritzko ildoak jasotzen ditu, eta AFEn xedapenekin edo, halakorik ezean, AFEn xedapenekin osatu beharko da (10. artikulua).

Osoko bilkura da gehiengo soiluz hartutako erabakiaren bidez baloratzeko eskumena duen organoa, dagokion espedienteaz izapidetu ondoren.

Osoko bilkurak bateraezintasun-adierazpena egin ondoren, informazio-aldi bat irekiko da (10 egun baliodun, AFEn arabera), jakinarazpena jasotzen duenetik aurrera, tartean sartzeko aukera izan dezan:

- a) Zinegotzi izateari uko egitea. Osoko bilkurak uko egin izanaren berri izango du eta lanpostu hutsa deklaratu du eta hori betetzeko prozedurari ekingo dio.
- b) Bateraezintasun hori eragiten duen egoera bertan behera uztea. Kasu horretan, osoko bilkurak hartuko du egikaritutako aukeraren berri.

Epe hori igaro eta aukera baliatu ez bada, ulertuko da eragindakoak uko egin diola zinegotzi postuari. Kasu horretan, osoko bilkurak dagokion hutsunea aditzera eman behar du eta hauteskunde-administrazioari jakinarazi behar dio.

Arau-koherentziaren arrazoiak direla eta, ulertu behar da aukera gauzatzeko duen epean ezin duela zinegotzi izateko aukera suposatzen duen erabakirik hartu edo jardun.

Bateraezintasuna adierazteko osoko bilkuraren erabakiaren aurka administrazioarekiko auzi-errekurtsoa jarri ahal izango da, eta oinarritzko eskubideak babesteko prozedura bereziaren bidez bideratuko da. Errekurtso horrek ez du ekarriko lanpostu hutsa betetzeko kredentziala emateko izapidea etetea, salbu eta agintaritzak judizialak, kautelaz, besterik xedatzen badu.

3.3. UDALEKO EDO HAREN MENPEKO ERAKUNDEETAKO FUNTZIONARIOAK EDO LAN KONTRATUKO LANGILEAK ZINEGOTZI HAUTATUAK IZAN DIRENEAN

Bereizi egin behar dira hautatu pertsona karrerako funtzionario edo lan-kontratuko langile finkoa denean eta bitarteko funtzionario edo lan-kontratuko langile ez-finkoa denean.

a) Karrerako funtzionario edo lan-kontratuko langile finkoak direnean.

Bateraezinak dira zinegotzi-kargua eta kasuan kasuko udaleko eta haren mendeko erakunde eta establezimenduetako funtzionario-izaera edo jarduneko gainerako langileak (HAOLOren 178. artikulua). Zinegotzi-kargua betetzea aukeratzen bada, zinegotzi-kargua aukeratzen duten funtzionarioak zerbitzu berezietako egoerara igaroko dira, edo, subsidiarioki, dagozkien hitzarmenetan aurreikusitakora, eta horrek lanpostua gordetzea ekarriko du beti.

Xedapen hori TAOLen 74. artikuluekin lotu behar da; izan ere, udalbatzen kideak zerbitzu berezietako egoeran geratuko direla ezarri ondoren, hautatuak izan diren korporazioaren funtzionarioak direnean, arau berberak aplikatzen zaizkie lan-kontratuko langileei, beren legeria espezifikoen arabera.

Aurrekoaren arabera, lan-kontratuko langileak badira eta lantaldeko langile finkoa bada, nahitaezko eszedentzia-egoera aplikatuko da, lanpostua gordeta.

Ordainsarien araubideari dagokionez, arduraldi eskusibokoa edo partziala izanez gero, udalbatzak zinegotzi gisa zehaztutako zenbatekoa jasoko du, eta ez funtzionario edo lan-kontratuko langile gisa dagokiona. Zinegotzi-kargua arduraldi eskusiboan edo partzalean betetzen ez badu, bertaratzeagatiko dietak bakarrik jaso ahal izango ditu, eta ez langile publikoko gisa dagokion ordainsaria.

b) Bitarteko funtzionarioak edo lan-kontratuko langile ez-finkoak direnean.

Bitarteko funtzionarioa izanez gero, Auzitegi Gorenaren urriaren 14ko 1294/2020 epaiaren arabera (Europar Batasuneko Justizia Auzitegiaren 2017ko abenduaren 20ko epaian oinarritzen dena), zerbitzu berezietako egoeran deklaratu beharko zaio.

Era berean, gauza bera esan daiteke lan-kontratudun langile ez-finkoen kasuan; beraz, haien eskubideekiko berme handiena nahitaezko eszedentzia-egoera aitortzea izango da.

3.4. PLANTILLAKOAK EZ DIREN LANGILEAK EDO IRAUPEN LABURREKO OBRETA KOAK. BATERAGARRITASUNA

HBZren 2018ko uztailaren 4ko erabakiak adierazten du, hala ere, ez dagoela bateraezintasunik interesduna udaleko langileen plantillan sartzen ez bada, ezta udalarenak ez diren funtsekin finantzatutako iraupen laburreko obrak badira ere, betiere toki-erakundearen kontratista bihurtzen ez bada; kasu hori bateraezina da HAOLOren 178.2.d) artikuluan xedatutakoaren arabera (akordioak: 2005eko ekainaren 2koa eta azaroaren 10ekoa; 2007ko irailaren 27koa, urriaren 25ekoa, azaroaren 8koa eta azaroaren 12koa; 2017ko martxoaren 22koa, besteak beste).

Zehaztu behar da iraupen laburreko obrei dagokiela, baina ez toki-erakundeari zerbitzuak emateari (2017ko martxoaren 22ko eta maiatzaren 10eko eta 2018ko urtarrilaren 11ko erabakiak).

3.5. BESTE ADMINISTRAZIO BATEKO BEHIN-BEHINEKO LANGILEAK TOKIKO HAUTETSI AUKERATZEAN: BATERAGARRITASUN SISTEMA ETA ORDAINSARIAK

Behin-behineko langileei aplika dakieke HAZLBL. Lege honek, salbuespen batzuekin batera arau orokor bat ezartzen du: administrazio publiko baten zerbitzura dauden langileak sektore publikoko edo beste administrazio publiko batzuetako beste jarduera batzuekin bateraezinak dira.

Salbuespen horietako bat da, hain zuzen ere, herri-administrazioetako langileek (kasu honetan behin-behineko langileek) tokiko ordezkari-tz-kargua betetzen duten kasuei dagokiena, salbu eta ordaindutako kargua arduraldi eskusiboko erregimenean betetzen badute (5. artikulua). Kasu horretan, bi jardueretako bati dagokion ordainsaria bakarrik jaso ahal izango da, beste jarduerari dagozkion dieta, kalte-ordain edo asistentzien kalterik gabe.

Hala ere, administrazio publikoetako eta haien mendeko erakunde, organismo eta enpresetako langileak diren toki-korporazioetako kideen kasuan, arduraldi partzialagatik soilik jaso ahal izango dituzte ordainsariak, betiere administrazioetako lanalditik kanpo lan egiten badute, eta kasu bakoitzean oro har ezarritako mugak gainditu gabe (TAOLen 75.2 artikulua eta HAZLBLren 5. artikulua). Toki-korporazio bateko kide batek arduraldi partzialeko erregimenean lan egiten duen administrazioak elkarri jakinarazi beharko dio horietako bakoitzean duen lanaldia, jasotzen dituen ordainsariak eta horietan gertatzen den edozein aldaketa.

3.6. BATERAEZINTASUNEN ETA JARDUERAREN ETA ONDARE ONDASUNEN AITORPENA. INTERESEN ERREGISTROAK. GARDENTASUNA

Zinegotziek aitorpena egin behar dute bateraezintasun-arrazoiei buruz eta diru-sarrerak ematen dizkien edo eman diezazkiekeen edozein jarduerari buruz (TAOLen 75.7 artikulua).

Era berean, ondare-ondasunen eta mota guztietako sozietateetan duten partaidetzaren aitorpena egingo dute, eta horien partaidetza duten sozietateei buruzko informazioa emango dute, baita errentaren, ondarearen eta, hala badagokio, horien gaineko zergen likidazioei buruzko informazioa ere. Aitorpen horiek karguaz jabetu aurretik egingo dira, agintaldia amaitu eta gero, baita egitatezko inguruabarrak aldatzen direnean ere.

Adierazpen horiek osoko bilkurak onartutako ereduetan egin beharko dira.

Bateraezintasun-arrazoiei eta diru-sarrera ekonomikoak ematen dituzten edo eman ditzaketen jarduerari buruzko aitorpena toki-erakunde bakoitzean eratutako jarduera-erregistroan inskribatuko da.

Ondare-ondasun eta eskubideei buruzko aitorpena toki-erakunde bakoitzaren ondare-ondasunen erregistroan inskribatuko da, bakoitzaren estatutuak ezartzen duen moduan.

Aitorpen horiek, idazkaritzak zaindu eta kudeatu behar dituenak, publikoak izango dira. Hala ere, Ondare Ondasunen Erregistroan sartzeko, zuzeneko interes legitimoa egiaztatzen beharko da, baina zinegotziek bertan dagoen dokumentazioa eskuratu ahal izango dute kargua betetzeko.

Udal dokumentuak dira, eta ezin dira itzuli, udaleko artxibo eta erregistroetara igaro direlako, eta bertan geratuko dira mugarik gabe, aitortzaileak horien lekukotza eskatzeko aukera alde batera utzi gabe.

Hala ere, jatorrizkoa itzultzea onargarria izango litzateke edukia Interesen Erregistroan transkribatu izan balitz, idazpena dokumentuarekin alderatzeko behar diren bermeekin, dela Idazkaritzaren fedearen bidez, dela aitorlearen sinaduraren bidez (AFEn 31.2. artikulua) edo esku hartzen duen fede-emaile publikoari buruzko argibide zehatzak (notario-protokoloaren erreferentzia).

Ondasunen eta jardueren urteko aitortenak urtero argitaratuko dira, eta, nolanahi ere, agintaldia amaitzen den unean, udal estatutuak (araudi organikoa) ezartzen duen moduan. Erregelamendu organikorik edo aurreikuspenik ezean, Estatuko Administrazio Orokorren eremuko interes-gatazkei buruzko araudian xedatutakoa aplikatuko da.

ETELen 52. artikulua ezartzen du, gardentasunaren gutxieneko betebeharrak gisa, tokiko ordezkarien ondasunen eta jardueren urteko aitortenak webgune instituzionalean edo egoitza elektronikoan argitaratzea, publizitate aktibo gisa, indarrean dagoen legerian ezarritako baldintzetan. Horri dagokionez, GGOLen 8. artikulua ezartzen du gardentasun-atarian argitaratu behar direla aitorten horiek, TAOLen 75.7. artikuluan ezarritakoaren arabera. Nolanahi ere, ez dira kontuan hartuko ondasun higiezinaren kokapen zehatzari buruzko datuak, eta, betiere, titularren pribatutasuna eta segurtasuna bermatu beharko dira.

3.7. ETORKIZUNEN BATERAEZINTASUNA (2 URTE) AGINTALDIA AMAITU ONDOREN JARDUERAK EGITEKO

TAOLen 75. artikuluan 8. atalaren arabera, agintaldia amaitu eta hurrengo bi urteetan, udal gobernuan erantzukizun betearazleak izan dituzten toki-ordezkariak euren eskumeneko lurralde-eremuan jardura pribatuaren aritzeko ezarritako mugak aplikatuko zaizkie. Muga horiek Estatuko Administrazio Orokorreko goi-kargudunen jarduna arautzen duen martxoaren 30eko 3/2015 Legearen 15. artikuluan jasota daude.

Goi-kargudun batek erakunde bati eragiten dion erabaki bat hartzen parte hartzen duela honela ulertuko da:

- a) Goi-kargudunak, bere eskumenak edo eginkizunak gauzatzean, edo bere nagusiak, berak edo bere mendeko organoetako titularrek hala proposatuta, eskuordetuta edo ordezkaturik, dagokion enpresari edo erakundeari buruzko nahitaezko txosten bat, administrazio-ebazpen bat edo zuzenbide pribatuaren mendeko egintza baliokide bat izenpetzen duenean.
- b) Bere botoaren bidez edo dagokion proposamena aurkeztuz, enpresari edo erakundeari buruzko erabakia hartu duten kide anitzeko organoen bileretan parte hartu duenean.

Postu publiko horiek bete aurretik enpresa pribatuaren jardun duten goi-kargudunak ez dute aurreikusitako bateraezintasunik izango, baldin eta postu horietan egingo duten jardura, hartu duten kargu publikoaren eskumenekin zuzenean lotuta ez badago, edo kargu publiko horri eragiten dion erabakirik ezin badute hartu.

Bi urteko epean, goi-kargudunek ezin izango dute administrazio publikoekin laguntza teknikoko kontraturik, zerbitzu-kontraturik edo antzeko kontraturik egin, ez zuzenean, ez zeharka ehuneko hamarretik gorako partaidetza duten erakundeen bidez, baldin eta goi-kargudun horiek administrazio publiko horiei zerbitzuak eman dizkieten enpresa kontratistetan edo azpikontratistetan jardun badute eta euren eginkizunak horiekin lotura zuzena izan badute. Zerbitzuak ematen dituzten erakundeek interes-gatazkako egoerak prebenitzeko eta hautemateko prozedurak ezarri beharko dituzte adierazitako epean.

Azkenik, muga horien ondorioak arintze aldera, udalek konpentsazio ekonomiko bat jaso ahal izango dute aldi horretan, bateraezintasun-araubidearen ondorioz beren jarduera profesionala bete ezin dutenentzat, eta beste jarduera batzuegatik ordainsari ekonomikorik jasotzen ez dutenentzat.

3.8.- ABSTENTZIOA. ARRAZIOIAK ETA PROZEDURA

Bateraezintasuneko legezko kausak alde batera utzi gabe, SPAJLren 23.2 artikuluan adierazitako inguruabarretako bat duten zinegotziek ez dute prozeduran parte hartuko, eta beren nagusi hurrenari jakinaraziko diote, eta hark bidezkoa dena ebatziko du.

Abstenitzeko arrazoiak honako hauek dira:

- a) Interes pertsonala izatea kasuan kasuko gaian edo gai horren ebazpenak eragina izan dezakeen beste batean; sozietate edo erakunde interesdunaren administratzaile izatea, edo interesdunen batekin ebazteke dagoen auzigai izatea.
- b) Ezkontza-lotura edo antzeko egitatezko egoera izatea, eta laugarren graduaren arteko odol-ahaidetasuna edo bigarren graduaren barruko ezkontza-ahaidetasuna izatea, interesdunetako edozeinekin, erakunde edo sozietate interesdunetako administratzaileekin eta prozeduran parte hartzen duten aholkulari, legezko ordezkari edo mandatariekin, eta bulego profesionala partekatzea edo horiekin elkartuta egotea aholkularitzarako, ordezkaritzarako edo mandaturako.
- c) Aurreko paragrafoan aipatutako pertsonetakoren batekin adiskidetasun estua edo etsaitasun nabarmena.
- d) Kasuan kasuko prozeduran peritu edo lekuko gisa parte hartu izana.
- e) Gaian zuzenean interesa duen pertsona natural edo juridikoarekin zerbitzu-harremana izatea, edo azken bi urteetan edozein motatako zerbitzu profesionalak eman izana, edozein inguruabar edo lekutan.

Arrazoi horiei udalak onartzen duen jokabide-kodea aplikatzearen ondorioz sortzen diren ageriko edo ezkutuko interes-gatazkak gehitu daitezke.

Abstenitzeko arrazoiak dituzten zinegotzien jardunak ez du esan nahi, nahitaez eta edozein kasutan, esku hartu duten egintzen baliogabetasuna, soilik euren esku hartzea erabakigarria izan denean.

3.9. ERREKUSAZIOA. ARRAZOIAK ETA PROZEDURA

SPAJLren 24. artikulua ezartzen du interesdunak errekusatu ahal izango direla prozedura izapidetzen den edozein unetan, abstenitzeko arrazoiren bat dagoela uste denean.

Errekusazioa idatziz planteatuko da, eta bertan adieraziko da zein arrazoitan oinarritzen den.

Hurrengo egunean, errekusatuak bere nagusi hurrenari adieraziko dio alegatutako kausa bertan gertatzen den ala ez. Lehenengo kasuan, nagusiak errekusatzeko arrazoia dagoela ikusten badu, berehala ordezkatzeari erabakiko du.

Errekusatuak errekusatzeko arrazoia ukatzen badu, nagusiak hiru eguneko epean ebartziko du, egokitzen jotzen dituen txostenak eta egiaztapenak egin ondoren.

Gai honetan hartutako ebazpenen aurka ezin izango da errekurtsorik jarri, prozedura amaitzen duen egintzaren aurka dagokion errekurtsioa jartzean errekusazioa alegatzeko aukerari kalterik egin gabe.

3.10. UDAL HAUTETSIEIEN ERANTZUKIZUNAK

Erantzukizun politikoak alde batera utzi gabe, udal hautetsiek erantzukizun penalak, zibilak eta kontabilitatekoak izango dituzte, beren kargua betetzean egindako egintza eta ez-egiteengatik.

Administrazio-erantzukizunari dagokionez, zinegotzi bakoitza da hartzen diren ebazpen eta erabakietan parte hartzetik eratorritako ekintzen erantzule pertsonala. Pertsona bakarreko organoetan, arduraduna titularra da, eta kide anitzeko organoek hartutako erabakietan, aldeko botoa eman dutenena izango da erantzukizuna (TAOLen 78.2 artikulua). Ez dute erantzungo, beraz, bilkurara joan ez direnek, aurka bozkatu dutenek edo abstenitu direnek.

Erantzukizun penala izan daiteke lurralde-antolamenduarekin eta hirigintzarekin, ondare historikoarekin eta baliabide naturalekin eta ingurumenarekin lotutako delituak izan daitezkeen erabaki jakin batzuk hartzen parte hartzea. Administrazio Publikoaren aurkako delituak ere egin daitezke, hala nola epaia betetzean desobeditzea, prebarikazioa, funtzionario-eroskeria, salaketak ez izapidetzea, botoa ematen ez uztea, influentzia-trafikoa, dokumentuen zaintzan desleialtasuna, iruzurrak eta lege kanpoko ordainketak, funts publikoak gaizki erabiltzea. Era berean, erantzukizun penala ere izan dezakete, beren kargua betetzean ohorerako eskubidea (irainak, kalumniak) edo intimitatearen eta norberaren irudiaren aurkako delituak egiteko eskubidea kaltetzen duten iritziak adieraztearen ondorioz. Horri erantzukizun penalaren ondoriozko erantzukizun zibila gehitu beharko zaio.

Halaber, kargua betetzean ohorerako, intimitaterako eta norberaren irudirako eskubidea kaltetzen duten iritzien adierazpenetik erator daitezkeen erantzukizun zibila, baldin eta iritzi horiek bide zibilerara baino jotzen ez bada.

Erantzukizun zibila izango dute, erru, dolu edo zabarkeria larriaren ondorioz toki-erakundeari berari edo hirugarrenei kalteak eta galerak eragiten dizkietenean, toki-erakunde horrek kalte horiek ordaindu baditu.

Era berean, Kontu Auzitegiak kudeaketa ekonomikoan ikusten badu funts publikoetan kaltea eragin duen erantzukizunik, kontabilitate-erantzukizuna izango dute.

Erantzukizunak auzitegi eskudunetan eskatuko dira, eta ohiko prozedura aplikagarriaren bidez izapidetuko dira.

4. UDALBATZA BERRIAK ERATZEA ETA ALKATEA HAUTATZEA

4.1 UDALBATZA BERRIA ERATZEKO SAIOA: EGUNA, DEIALDIA ETA ERATZEKO MODUA

Udal hauteskundeak maiatzaren azken igandean egin behar dira (2023-2027 tokiko agintaldia: 2023ko maiatzaren 28a), eta, ondoren, udalbatza berriak eratu beharko dira. Jarduneko korporazioari dagokio eratze-bilkura antolatzea.

a) Eraketa-data:

Udal hauteskundeen ondoren (2023-2027 toki agintaldian: 2023ko ekainaren 17an edo, hauteskunde-errekurtsoaren kasuan, uztailaren 7an), udal berriak eratzeko osoko bilkurak egin beharko dira, eta alkate berriak aukeratu, baita Konstituzio Auzitegian babes-errekurtsoa jarri bada ere.

Udalbatzak bilkura publikoan eratuko dira hauteskundeak egin eta hogeigarren egunean, salbu eta zinegotzi hautetsien aldarrikapenaren aurka hauteskunde-auzietako errekurtsoa aurkeztu bada; kasu horretan, hauteskundeen ondorengo berrogeigarren egunean eratuko dira (HAOLOren 195.1. artikulua).

b) Deialdia:

Eratzeko bilkuraren deialdia bi egun baliodun lehenago egingo da, eta, ahal dela, kitatze-saioaren ondoren, ordua eta lekua adierazita.

Deialdi hori, Herri Administrazioetarako Estatu Idazkaritzaren 1987-06-22ko zirkularrarekin bat etorritik, honako hauek egingo dute:

- 1) Alkatearen eginkizunak betetzen dituenak.
- 2) Kargua uzten duen alkatea ez badago, gaixorik badago edo uko egiten badio, zinegotzi hautetsiek, beren kabuz edo zerrendaburu direnen bidez, gutxienez 72 ordu lehenago jakinaraziko diote idazkariari.
- 3) Berariazko deialdirik gabe, udaleko idazkariaren jakinarazpenaren bidez, hauteskundeen ondorengo hogeigarren eguneko 12:00etan, hau da, 2023-2027ko toki agintaldian 2023ko ekainaren 17an (larunbata) edo uztailaren 7an, hauteskunde-auzietako errekurtsoa bada.

Eratze-bilkura egun horietako 0:00etatik 24:00etara bitartean egin ahal izango da (tokiko agintaldia 2023-2027: ekainaren 17a edo uztailaren 7a), HBZren 1995eko uztailaren 2ko erabakiaren arabera. HAOLok (195.4 artikulua) quorumik ezaren kasua baino ez du jasotzen, hau da, zinegotzi hautetsien gehiengo osoa ez badago, bilkura bi egun geroago atzeratzeko (2023-2027 toki-agindua: ekainaren 19a)

Illo beretik, quorumik ezean hauteskunde-errekurtsoa jarri bada, bi egun atzeratu ahal izango da (tokiko agintaldia 2023-2027: uztailaren 9a).

c) Gai-zerrenda honako hau izango da:

- Adin-mahaiaren eraketa
- Aurkeztutako kredentzialak egiaztatzea
- Lanpostuaz jabetzea
- Mahaiak udalbatza eratu dela dioen adierazpena.
- Alkatetzarako hautagaitzak finkatzea
- Bozketaren emaitzaren adierazpena
- Alkateak karguaz jabetzea

d) Eratzeko modua eta eskatutako gehiengoa (HAOLOren 195. artikulua):

- 1.- Adinez nagusi eta gazteenak diren eta ekitaldian parte hartzen duten pertsona hautatuek osatutako mahaia da, eta idazkari gisa udalbatzako idazkaria denak jardungo du.
- 2.- Mahaiak aurkeztutako kredentzialak edo hautetsien nortasunaren egiaztagiria egiaztatzen ditu, Eskualdeko Hauteskunde Batzordeak udalari bidalitako ziurtagirien arabera.
- 3.- Aurreko eragiketa egin ondoren, mahaiak udalbatza eratutzat joko du zinegotzien gehiengo osoa biltzen bada. Bestela, bi egun geroago egingo da bilkura.

4.2. UDALBATZA BERRIA ERATZEKO BEHAR DEN GEHIENGORIK EZ EGOTEA

Zinegotzien gehiengo osoa ez badago, bi egun geroago egingo da bilkura (2023-2027 agintaldia: 2023ko ekainaren 19an edo uztailaren 9an), eta udalbatza eratuko da, bertaratutako zinegotzi-kopurua edozein dela ere (HAOLOren 195.3 artikulua).

Kontuan izan behar da gehiengo osoa zinegotzien legezko kopuruari dagokionez dela, eta ez bertaratutako zinegotziei dagokienez.

HBZk behin eta berriz erabaki du zinegotzi berriek quorumik ez egoteagatik beren kargua hartzea eragozten bazaie, udalbatzako alkatearen aurrean karguaz jabetu ahal izatea, eta egintza horren fede ematea udalbatzako idazkariak (HBZren 2005eko martxoaren 31ko ebazpena).

4.3. ALKATEA HAUTATZEKO PROZEDURA ARRUNTA

Alkatea hautatzeko prozedura HAOLOren 196. artikuluan ezarrita dago.

Udalbatza eratzeko saio berean, adineko mahaiaren lehendakaritzapean, alkatea hautatuko da, prozedura honen arabera:

- 1) 250 biztanletik gorako udalerriak:
 - a) Zerrendetako buru diren zinegotzi guztiak izan daitezke hautagai. Lehendakariak horietako bakoitzari galdetu behar dio hautagai izan nahi duten edo uko egiten dioten egoera horri.

b) Hautagaiak zeintzuk diren zehaztuta, bozketa bakarra egin behar da. Zinegotzien botoen gehiengo osoa lortzen duena izendatuko da alkate. Udalbatza osatzen duten zinegotzien legezko kopuruari dagokio gehiengo osoa (ez eratze-bilkuran bildutakoen kopuruari).

c) Inork gehiengo hori lortzen ez badu, dagokion udalerrian herri-boto gehien lortu dituen zerrendako buru den zinegotzia izendatuko da alkate. Berdinketa gertatuz gero, zozketa bidez ebaztuko da.

2) 100 eta 250 biztanle arteko udalerriak:

250 biztanletik gorako udalerrietarako aurreikusitako sistemak agintzen du, eta ez du alde handirik: zinegotzi guztiak izan daitezke alkategai.

Prozedura arrunt hori jarraitu behar da, halaber, alkatetzan hutsik dauden gainerako kasuak direnean (heriotza, uko egitea, ezintasuna, eta abar), zentsura-mozioaz eta konfiantza-arazoaz bestelakoak, HAOLoren 197. eta 197 bis artikuluetan arautuak, nahiz eta konfiantza-arazoaren kasuan artikulua prozedurak bere horretan jarraitzen duen espezialitate jakin batzuekin.

Zerrendaburuak ez badu alkategai izan nahi, berariaz uko egin beharko dio, eta zerrendan jarraitzen diona izango da kargu horretarako hautagaia (HBZren 286/2004 Erabakia, apirilaren 29koa).

Alkatea aukeratzeko bozketa bakarra da. Zinegotzi bakoitzak hautagai bati eman beharko dio botoa, baldin eta hautagai horrek alkatetzara sartzeko borondatea adierazi badu eta uko egin ez badio. Inork gehiengo osoa lortzen ez badu, boto gehien jaso dituen zerrendako burua izendatuko da alkate.

Alkatetzari uko egiteak ez du esan nahi zinegotzi karguari uko egiten zaionik.

4.4. ALKATE GISA ZIN EGITEA EDO HITZEMATEA

Hautatu ondoren, bere eginkizunak betetzen hasi aurretik, alkateak karguaren zina egin edo hitz eman beharko du udalbatzaren aurrean (TATBren 18. artikulua).

Zinegotzi gisa egindako zinak edo promesak ezin du alkate gisa egin behar dena ordezkatu.

4.5. ERATZE BILKURAN EGON EZ DEN ALKATEA

Hautatua izan den alkatea udalbatza eratzeko bilkuran ez badago, osoko bilkuraren aurrean karguaz jabetzeko eskatuko zaio 48 orduko epean, eta ohartaraziko zaio, arrazoi justifikaturik gabe egiten ez badu, hauteskunde-legedian xedatutakoa beteko dela alkatetzan kargua hutsik geratzen den kasuetarako (AFEn 40.3 artikulua).

4.6. TOKI ENTITATE TXIKIAK. AUZOETAKO ALKATEAK ETA AUZO BATZARRAK AUKERATZEA

HAOLOren 199. artikulua udalerria baino lurralde-eremu txikiagoko toki-entitateko organoen hauteskunde-araubidea ezartzen du, biztanlegune bereizien administrazio deszentralizaturako. Ondorio horietarako, adierazi du autonomia-erkidegoetako legeek (lurralde historikoetako foru-arauek ulertu behar dira) ezarriko dutela lege horiek ezartzea edo aitortzea, eta, betiere, TAOLen xedatutakoa errespetatu beharko dutela.

Bizkaian lau toki-erakunde txiki daude (Belandia, Lendoñogoiti, Lendoñobeiti, eta Mendeika), guztiak ere Urduñako udalerrikoak. Auzo-alkateen hautaketa urriaren 20ko 4/2021 Foru Arauaren bidez arautuko da, eta haren edukia honela laburbilduko da:

- a) Toki-entitate txikietan hauteskundeak deitzeko eta egiteko datak eta epeak bat etorriko dira udal-hauteskundeekin eta Batzar Nagusietarako hauteskundeekin, Foru Arauan bertan jasotako salbuespenekin.
- b) Dagokion erregistroan inskribatutako alderdi politikoek eta federazioek, behar bezala eratutako koalizioek eta hautesle-elkarteek proposatu ahal izango dituzte hautagai-zerrendak. Hautagai-zerrendak hautesle-taldeen arabera aurkeztu behar direnean, bost mila biztanletik beherako udalerrietarako ezarritako baremoaren arabera zehaztuko da zenbat sinadura aurkeztu behar diren.
- c) Hautagai bat ere aurkezten ez bada, hautagai izango dira, hautesle izanik, Foru Arauaren 5. artikuluan aipatzen diren hautaezintasun-kausetako batean ere ez daudenak.
- d) Udal-hauteskundeetan, auzo-alkatea eta zinegotziak aldi berean hautatuko dira, eta Batzar Nagusietarako hauteskundeetan, berriz, ahaldunak. Hautetsontzi desberdinak erabiliko dira.
- e) Eskualdeko Hauteskunde Batzorde eskudunak, boto-zenbaketa orokorra egin ondoren eta, hala badagokio, erreklamazioak edo protestak ebatzi ondoren, boto gehien lortzen dituen hautagaia aldarrikatuko du dagokion toki-erakundetik beherako auzo-alkate. Berdinketa gertatuz gero, zozketa bidez ebatziko da.
- f) Hautagairik izan ez duten udalerria baino lurralde-eremu txikiagoko entitateetan, Eskualdeko Hauteskunde Batzordeak behar bezala jakinaraziko die hautatutakoei, eta horiek berariaz uko egin ahal izango diote hautagaiari, jakinarazpena jaso eta bost egun balioduneko epean.
- g) Hautetsirik ez badago edo hautatutako pertsonak karguari uko egiten badio, hauteskunde hauetan boto gehien lortu dituen hurrengo hautagaia izendatuko da auzo-alkate. Halakorik ez badago, Bizkaiko Foru Aldundiak, toki-entitate txikiko herritarrei entzun ondoren eta emakumeen eta gizonen arteko berdintasun-irizpideak kontuan hartuta, auzo-alkate kudeatzaile izendatuko du, hauteskunde berriak egin arte.

Gipuzkoak izaera juridiko propioa duten bi toki-entitate txiki ditu: Ereñotzu Hernanin, Itziar Deban eta Igeldo Donostian¹. Horiek sortzeko foru-dekretuek honako gobernu-organo hauek ezartzen dituzte:

- a) Auzo-alkatea, kide bakarreko organo gisa.
- b) Auzo-batzarra, kide anitzeko organo gisa, auzo-alkateak eta lau kidek osatua.

¹ Gaur egun, Bergara udalerriko Angiozar eta Ezkio-Itsasoko udalerriko Itsasoko kasuak izapidetzen ari dira.

Haien hautaketa arautzen duen foru-araudirik eman ez denez, HAOLoren 199. artikuluan xedatutakoa aplikatuko da. Horren arabera, kasuan kasuko toki-entitateko bizilagunek aukeratzen dituzte zuzenean auzo-alkateak, gehiengoaren sistema erabiliz, aurkeztutako hautagaien artetik. Auzo-batzarreko kideen izendapena, berriz, udalerrria baino lurralde-eremu txikiagoko sekzio edo ataletan udalerako egindako hauteskunderen emaitzen arabera egingo da.

Araubide hori ez zaie aplikatzen Arabako kontzejuei; izan ere, udalerrria baino lurralde-eremu txikiagoko toki-entitateak ere badira, baina izaera desberdina dute, nortasun juridiko propioa eta jarduteko gaitasuna duten lurralde-izaerako toki-entitateak baitira, udalerrriaren mendekoak ez direnak eta udalerriaz bestelakoak. 1984ko uztailaren 30eko Foru Arauaren arabera aukeratzen dira bertako erregidoreak eta mahaikideak.

5. ANTOLAKETAKO OSOKO BILKURAK

5.1. ANTOLAKETAKO OSOKO BILKURAK. EGUNA ETA GAI ZERREDA

Aparteko bilkura edo bilkuretarako deia egiten da, eratze-bilkura egin eta hurrengo hogeita hamar egunen barruan. Deialdia alkateak egingo du, bilera egin baino gutxienez bi egun baliodun lehenago. Gai-zerrendak honako puntu hauek jaso behar ditu:

- 1.- Osoko bilkuren ohiko bilkuren aldizkakotasuna.
- 2.- Informazio-batzorde iraunkorren sorrera, osaera eta lehendakaritza
- Derrigorrezkoak dira 5.000 biztanletik gorako udalerrietan. Biztanle-kopuru hori edo txikiagoa duten biztanle-kopuruetan, soilik osoko bilkurak erabakitzen badu edo Udal Antolaketako Erregelamenduan jasotzen bada.
- 3.- Alkatetzaren proposamenez, arduraldi eskusiboko eta partzialeko erregimeneko hautetsiak eta horien ordainsariak zehaztea.
- 4.- Bertaratzeen eta kalte-ordainen ondoriozko ordainketen araubidea
- 5.- Udal taldeei ordaindu beharreko diru sariak
- 6.- Behin-behineko langileak: kopurua eta ordainsariak
- 7.- Udaleko ordezkariak izendatzea erakundeetan
- 8) Alkateordetzak, tokiko gobernu batzarreko kideak eta alkatetza-ordezkaritzak izendatzeko alkatetza-dekretuen berri ematea.

Hala ere, osoko bilkura edo osoko bilkurak 30 eguneko epetik aurrera egiteak ez du esan nahi legez kanpokoa denik, eta tokiko agintaldian gai horiei buruzko erabaki berriak hartzeko aukera ere badago. Izan ere, ia ziurrenik aldaketak gertatuko dira gai horietan, eta, beraz, ez dirudi arrazoizkoa denik, egoerak hala eskatzen duenean, hogeita hamar eguneko epea gainditzea eragozte.

5.2. OHIKO OSOKO BILKUREN ALDIZKAKOTASUNA

Udalbatzaren eratze-bilkuraren ondoren, hurrengo hogeita hamar egunen barruan egiten den aparteko bilkuran zehaztuko da ohiko osoko bilkuren maiztasuna. Nolanahi ere, TAOlen 46.2 artikulua ezartzen duenez, hilero ohiko bilkura egin behar da 20.000 biztanletik gorako udalerrietako udaletan, bat bi hilean behin 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrietako udaletan, eta bat hiru hilean behin, 5.000 biztanletik beherako udalerrietako udaletan.

Horretarako, komenigarria da eguna eta ordua finkatzea eta, era berean, osoko bilkurak egingo ez diren datak (abuztua, jaia eta abar), edo egutegi instituzional bat onartu.

Azpimarratu behar da erabaki honetan ezarritako aldizkakotasunarekin egiten ez diren osoko bilkurak ezohiko osoko bilkurak izango direla.

5.3. INFORMAZIO-BATZORDE IRAUNKORRAK: XEDEA ETA DERRIGORTASUNA

Informazio-batzorde iraunkorrek helburu bikoitza dute. Alde batetik, lotesleak ez diren irizpenak eman behar dituzte osoko bilkuraren erabaki-gaiei buruz, edo bestela, erabakia deuseza izango da. Bestalde, gobernu-organoen (alkatetza, tokiko gobernu batzarra eta eskuordetutako zinegotziak) kudeaketaren jarraipena egitea dute eginkizun.

Alkateak ebatzi beharko ditu kasuan kasuko gaiak arduratzeko eskumenari dagokionez batzordeen artean sor daitezkeen gatazkak eta desadostasunak.

5.000 biztanle baino gehiago dituzten udaletan derrigorrezkoa da horiek egotea, baina biztanle-kopuru handiko udalerrien kasuan (Vitoria-Gasteiz, Bilbo eta Donostia) osoko bilkuren batzorde gisa eratzen dira, eta erregulazio berezia eta eskumen handiagoak dituzte. Gainerako udalerrietan, biztanle kopuru bera edo txikiagoa dutenetan, egongo dira, udalbatzak hala erabakitzen badu edo UEOn jasotzen bada.

Arrazoi praktikoak eta operatiboak direla eta, komeni da osoko bilkurako gaiak ebazteko informazio-batzordeen kopuru mugatua eratzea. Zentzu horretan, zentzuzko proposamen bat izango litzateke hiru eremuei dagozkien hiru batzorde eratzea, udalek lantzen dituzten gai guztiak barne hartzeko: antolakuntza, herritarrak eta lurraldea. Hori guztia, alde batera utzi gabe azpibatzerde edo lantalde espezifikokoak eratzea eremu zehatzetan.

5.4.- INFORMAZIO-BATZORDE BEREZIAK

Informazio-batzorde bereziak dira udal eskumeneko gai jakin bati buruzko txosten edo irizpen bat egiteko edo onartzeko eratzen direnak.

Batzorde horiek automatikoki iraungiko dira, dagokion gaiari buruzko irizpena edo informazioa eman ondoren, baldin eta batzordea sortu zuen akordioak bestelakorik xedatu ez badu, eta betiere legeintzaldia amaitzean.

Informazio-batzorde berezien osaera, antolaketa eta funtzionamendua batzorde horiek eratzearen erabakian xedatutakoaren arabera arautuko dira, eta, osagarri gisa, Informazio Batzorde Iraunkorrei buruz xedatutakoaren arabera.

5.5. KONTUEN BATZORDE BEREZIA. DERRIGORTASUNA

Kontuen batzorde berezia derrigorrezkoa da udal guztietan (TAOLen 20.1 e) artikulua).

Toki-erakundeko kontuen batzorde bereziaren txostenaren pean jarriko dira urteko kontuak ekainaren 1a baino lehen. Udalbatza osatzen duten talde politikoetako kideek osatuko dute batzorde hori, eta jendaurrean jarriko dira osoko bilkurak onartu aurretik, erreklamazio, eragozpen edo ohar horien aurka egin ahal izateko. Nolanahi ere, kudeaketa ekonomikoan eta onartutako kontuetan irregulartasunak daudela salatu ahal izango da Kontu Auzitegian (TAOLen 116. artikulua).

Osoko bilkurak erabaki dezake ogasuneko gaietarako informazio batzorde iraunkorrak Kontuen Batzorde Bereziaren eginkizunak bere gain hartzea; kasu horretan, deialdietan eta ekitaldietan berariaz jasoko da Kontuen Batzorde Berezi gisa jarduten duenean.

5.6.- INFORMAZIO-BATZORDEEN OSAKETA

Talde politiko guztiek dute Informazio-batzordeetan parte hartzeko eskubidea, espresuki uko egin ezean. Horretarako, zinegotziak osoko bilkurako proportzio berean egongo dira.

Udalaren osaketa dela eta, ezin bada proportzionaltasun hori lortu, postuak banatu ahal izango dira, gehiengo osoko bilkuraren osaketa bera izan dadin, edo batzordeak talde guztietarako kide-kopuru berdinarekin osatu ahal izango dira, eta, erabakia hartzeko, boto haztatuaren sistema aplikatu ahal izango da (ETELen 29.2 artikulua).

Udalbatzaren kideak talde bakoitzaren ordezkari gisa batzordeei atxikitzeko, batzorde horretako bozeramaileak idazki bat bidaliko dio alkatetzari, eta horren berri emango zaio osoko bilkurari.

5.7. INFORMAZIO BATZORDEEN LEHENDAKARITZA

TAOLek eta ETELe ez dute horri buruzko erregulaziorik. Beraz, UEOK horri buruz egiten duen erregulazioa bete beharko da.

Halakorik ezean, adierazi behar da AFEn 125. artikulua dioela alkateari dagokiola informazio-batzorde guztien berezko lehendakaritza, eta udalbatzako edozein kideri eskuordetu ahal izango diola benetako lehendakaritza, Batzordeak berak proposatuta, batzordearen barruan dagokion hautaketa egin ondoren (AFEn 125. artikulua). Batzordearen proposamen hori ezin da inola ere alkatetzarentzat lotesletzat jo, eta alkatetzak egokien iritzitako erabakia har dezake.

Gomendagarriena da alkateak titular bat eta ordezkari bat izendatzea lehendakaritzan jarduteko.

5.8. BEHIN BEHINEKO LANGILEAK. KOPURUA, EZAUGARRIAK, ORDAINSARIAK. IZENDAPENA ETA KARGU UZTEA

Behin-behineko langileak dira, izendapenaren bidez eta modu ez iraunkorrean, berariaz konfiantzazkotzat edo aholkularitza berezikotzat kalifikatutako eginkizunak baino betetzen ez dituztenak, eta xede horretarako esleitutako aurrekontu-kredituen kontura ordainduko dira (EPOETBen 12. artikulua).

Behin-behineko langileen kopurua, ezaugarriak eta ordainsariak udalbatza bakoitzeko osoko bilkurak zehaztuko ditu, agintaldiaren hasieran. Zehaztapen horiek urteko aurrekontuak onartzen direnean baino ezingo dira gero aldatu (TAOLen 104.1 artikulua).

TAOLen 104 bis artikulua muga batzuk ezartzen ditu udaletako behin-behineko langileen gehieneko kopuruari dagokionez, biztanleriaren arabera

BIZTANLE TARTEAK	BEHIN BEHINEKO LANGILEEN GEHIENEO KOPURUA (AHOALKULARITZA ETA KONFIANTZA)
2.000 arte	0
2.001etik 5.000ra	1 (arduraldi eskusiborik ez badago)
5.001etik 10.000ra	1
10.001etik 20.000ra	2
20.001etik 50.000ra	7
50.001etik 75.000ra	12
75.001etik 100.000ra	25
100.001etik 300.000ra	27
300.001 eta 500.000 bitartean	29

Ezaugarriei dagokienez, lanpostuaren izena, haren eginkizunen zerrenda eta xehetasunak, eta haren arduraldia eta bateraezintasun-araubidea jasoko lirateke; nolanahi ere, HAZLBLeK aurreikusitakoa izango da gutxienez.

Ordainsariei dagokienez, ez dago mugarik ezartzen duen araurik, eta, beraz, osoko bilkurak zehaztuko ditu.

Behin-behineko langileen izendapena eta kargu-uztea librea da, eta alkatetzari dagokio. Nolanahi ere, kargua automatikoki utziko dute konfiantza- edo aholkularitza-eginkizuna betetzen duten agintarien kargu-uztea gertatzen denean edo agintaldia amaitzen denean (TAOLen 104.2 artikulua).

EPOETBek (12.2 art.) adierazten du kargu-uztea, nolanahi ere, konfiantza- edo aholkularitza-eginkizuna betetzen duen agintariarena gertatzen denean egingo dela.

Udalbatzaren agintaldia amaitzen denean, kargua automatikoki uzten da, edo, bestela esanda, ez da beharrezkoa, a priori, berariazko egintza bat egitea zentzu horretan. Beraz, langile horiei baja eman behar zaie gizarte segurantzaren eta udalaren langileen nominan, eta dagokion likidazioa egingo da.

Hala ere, zalantzak sortu dira kargua uzteko erreferentzia-data agintaldia amaitzeko den (maiatzaren 27a, 2023ko maiatzaren 28ko hauteskundeekin dagokionez) edo udalbatza berria eratzeke den data izango den (2023ko ekainaren 17a). Kontuan hartzen badugu EPOETBen

12.3. artikulua dioena, hau da, kargu-uztea gauzatuko dela konfiantza- edo aholkularitza-eginkizuna betetzen duen agintariaren kargu-uztea gertatzen denean, zentzuzkoena da ulertzea agintaldia amaitzeak zerbitzuak ematen dizkioten agintariaren kargu-uzteari egiten diola erreferentzia, hau da, Udalbatza berria eratu arte, alkateak eta gainerako Udalbatzak administrazio arrunteko egintzetarako eginkizunetan jarraitzen dutela. Gainera, arrazoi praktiko eta operatiboek eta erakundeen jarraitutasunak interpretazio hori bultzatzen dute.

Izendapena, ordainsarien araubidea eta arduraldia lurralde historikoko aldizkari ofizialean argitaratu beharko dira, eta, hala badagokio, udalbatzan bertan.

TAAILak publizitate-betebehar berriak ezarri ditu langile horiei dagokienez:

- a) Aldi baterako langileentzat gordetako lanpostuen kopurua sei hilean behin argitaratzea egoitza elektronikoan eta lurralde historikoko aldizkarian.
- b) Alkatetzak osoko bilkurari jakinarazi beharko dio, hiru hilean behin, TAOLen 104 bis artikulua betetzen dela.

Biztanle-kopurua handiko udalerrietan (hiru hiriburuetan), tokiko gobernu batzarrari dagokio behin-behineko langileen kopurua eta araubidea onartzea (TAOLen 127.1h). artikulua).

6. TOKIKO HAUTETSIEEN ARDURALDI ARAUBIDEA

6.1. ALKATEEN ARDURALDI ESKLUSIBORAKO ESKUBIDEA

Mila biztanletik gorako udalerrietako alkateek, ETELen 32.2 artikulua arabera, arduraldi eskusiborako eskubidea eta gizarte-segurantzian dagokien alta aitortuta dute. Eskubidea aitortzea da, legeak hala aginduta, eta, beraz, ez osoko bilkurak eskubide hori ezartzeko duen ahalmena, nahiz eta osoko bilkurari dagokion ordainsari-araubidea ezartzea.

Arduraldi eskusiborako eskubide horri uko egin dakioke, baina ulertu behar da ezin zaiola beste zinegotzi bati eskualdatu, karguaren arabera aitortutako eskubidea delako (alkatea).

Hala ere, xedapenaren zentzuaren interpretazio baten arabera, kasu horietan, 1.000 biztanletik gorako udalerrietan, alkateak arduraldi partzialeko eta ez-esklusiboko araubidea aukeratu behar du.

Ezin da onartu, osoko bilkuraren erabakiaren bidez, 1.000 biztanle edo gutxiago dituzten udalerrietako alkateen arduraldi eskusiboa; izan ere, TAOLen (75 ter artikulua) arabera, udalerririk horietan ezin da egon arduraldi eskusiboko erregimeneko kargurik.

Udalbatzako kide bati arduraldi eskusiboa aitortzeko, kide horrek bere karguari dagozkion zereginetan jardun beharko du lehentasunez, bazterreko beste zeregin batzuk alde batera utzi gabe, horiek, nolahi ere, ezin izango baitiote kalterik egin udalbatzan aritzeari. Okupazio horiek ordaintzen badira, toki-erakundearen osoko bilkurak bateragarritasun-adierazpen formala egin beharko du (AFEn 13.3. artikulua).

6.2. ALKATEEN LANALDI PARTZIALEKO ARAUBIDEA

Mila biztanle edo gutxiago dituzten udalerrien kasuan, alkateek arduraldi partzialeko erregimenean baino ezin dute bete kargua, eta osoko bilkurak aitortu ahal izango du, alkatetzak proposatuta. TAOLen 75ter artikulua ez du onartzen horrelako udaletan arduraldi eskusiboko kargurik egotea.

Ehunekoari dagokionez, lege-iruzurrik ez eragiteko moduan finkatu behar da, hala nola %100etik hurbil dauden ehunekoak ezartzea. %25 eta %75 arteko tarte gomendagarria izan daiteke.

Osoko bilkuraren erabakiak dagozkion ordainsariak jasotzeko gutxieneko arduraldiaren araubidea ezarri behar du (ETEL 32.3 artikulua). Arduraldi partziala ohiko lanalditik kanpo egin beharko da, eta osoko Bilkurak bateragarritzat jo beharko du.

Ez dago eragozpenik ulertzeko ETEL 32.1 arabera arduraldi eskusiborako eskubidea aitortzen zaien 1.000 biztanletik gorako udalerrietako alkateek kargua arduraldi partzialarekin betetzeko aukera izatea.

6.3. HAMAR MILA BIZTANLETIK GORAKO UDALERRIETAN OPOSIZIOKO ZINEGOTZIEK ARDURALDI ESKUSIBOA IZATEKO ESKUBIDEA

10.000 biztanletik gorako udalerrietan, ETEL 33.1 artikulua oposizioko zinegotzi baten arduraldi eskusiborako eskubidea bermatzen du.

Bere 3. paragrafoak zehazten duenez, oposizioaren eskubide horiek hauteskunde-emaitzen arabera ordezkari handiena duen alderdi edo koalizioari dagozkiola, edo, bestela, boto gehien lortu dituen indarrari. Boto kopuru bera izanez gero, agintaldi berdinetan txandakatuko dira bi indar politikoak eskubide horiez baliatzeko.

Arau hori interpretatzeko zailtasuna haxe da: zein hartu behar da oposiziotzat gobernu-taldea udal talde desberdinen arteko akordio baten ondorio denean? Gainera, kontuan hartu behar da egoera mota asko egoten direla udalerrietan kide anitzeko gobernu-organoak daudenean. Horietan gomendatzen dena da gobernu-taldea zer den definitzea eta gainerako udal taldeak oposizioko kide izateaz jotzea.

Horrela, gobernu-taldea alkatea kide duen udal taldeak eta alkateordeak edota eskuordeetako zinegotzigoa duten udal taldeak osatzen dutela pentsa daiteke.

Gainera, bermatutako eskubide hori ezin da taldeen artean transmititu, eta, beraz, eskubide hori hartzei uko egiteak ezin du ekarri eskubide hori oposizioko beste talde batera eramatea. Bestalde, eskubide hori edozein unetan eska daiteke, horretarako eperik egon gabe.

EUDEL 2017ko apirilaren 10eko akordioak adierazten du ETEL 33. artikulua bermatzen duen arduraldi hori eskusiboa izan beharko litzatekeela beti, eta ezin izango litzatekeela zatitu arduraldi partzialen erregimenean.

Osoko bilkurak adostu beharreko ordainsariari dagokionez, EUDEL 2017ko akordio horren arabera, gobernu-taldeko zinegotziarena izan beharko luke, arduraldi eskusiboarekin eta ordainsari txikiagoarekin, ehuneko 10eko kenkariarekin.

6.4. OPOSIZIOKO ZINEGOTZIEN ARDURALDI PARTZIALERAKO ESKUBIDEA, 5.000 ETA 10.000 BIZTANLE ARTEKO UDALERRIETAN

Bost mila biztanle baino gehiagoko eta hamar mila biztanle arteko udalerrietan, ETELen 33. artikulua, 2. paragrafoan, gutxienez oposizioko zinegotzi baten arduraldi partzialerako eskubidea bermatzen du.

Hirugarren paragrafoak gaineratzen du oposizioaren eskubide horiek, betiere, hauteskunde emaitzen arabera ordezkaritza handiena duen alderdi edo koalizioari egokituko zaizkiola, edo, bestela, boto gehien lortu dituen indarrari. Boto kopuru bera izanez gero, agintaldi berdinetan txandakatuko dira bi indar politikoak eskubide horiek baliatzeko.

Arau hori interpretatzeko zailtasuna haxe da: zein hartu behar da oposiziotzat gobernu-taldea udal talde desberdinen arteko akordio baten ondorio denean? Gainera, kontuan hartu behar da egoera mota asko egoten direla udalerrietan kide anitzeko gobernu-organoak daudenean. Horietan gomendatzen dena da gobernu-taldea zer den definitzea eta gainerako udal taldeak oposizioko kideetat jotzea.

Horrela, gobernu-taldea alkatea kide duen udal taldeak eta alkateordetza edota eskuordetutako zinegotzigoa duten udal taldeek osatzen dutela esan dezakegu.

Gainera, bermatutako eskubide hori ezin da taldeen artean transmititu, eta, beraz, eskubide hori hartzeari uko egiteak ezin du ekarri eskubide hori oposizioko beste talde batera eramatea. Bestalde, eskubide hori edozein unetan eska daiteke, horretarako eperik egon gabe.

ETELek ez du zehazten dagokion arduraldi partzialaren ehunekoa zehazteko parametrorik; beraz, osoko bilkurak hartu behar du erabaki hori. Ondorio horietarako, EUDELen Batzorde Betearazleak, 2017ko apirilaren 10eko bileran, ehuneko hori % 50 eta % 75 izatea erabaki zuen, baita haren zehaztapena bi irizpide hauen arabera kontuan hartzea ere:

- a) Biztanle-kopurua, 5.000tik ala 10.000 biztanletik hurbil egotea, eta
- b) Gobernu-taldean arduraldi eskusiboa duten karguen kopurua.

Osoko bilkurak finkatu beharreko ordainsariari dagokionez, akordioaren arabera, hori kalkulatzeko, aurreko irizpideetatik ateratzen den arduraldi-ehunekoa aplikatu beharko zaio ordainsari txikiena duen gobernu taldeko zinegotziaren ordainsaria, ehuneko 10eko kenkariarekin.

TAOLen 75.2 artikulua eskatzen du arduraldi partzialeko karguak betetzea lehendakartzari, lehendakariordeari, eskuordetzari edo hala eskatzen duten erantzukizunen garapenari dagokiela, eta eskakizun hori ez litzateke aplikagarria izango kasu honetan, edo, hala badagokio, azken kasu horretan sartuta dagoela uler daiteke.

6.5. ZINEGOTZIEN ARDURALDI ESKLUSIBOA. GEHIENEO KOPURUA

TAOLek (75ter artikulua) mugak ezartzen dizkio beren eginkizunak arduraldi eskusiboan bete ditzaketen udal hautetsien kopuruari. Ulertu behar da muga horren barruan sartu behar direla 1.000 biztanletik gorako udalerrietako alkateak, baita 10.000 biztanletik gorako udalerrietako oposizio zinegotzia ere, ETELen 33.1 artikulua bermatua. Muga hori udalerrietako biztanleriaren arabera ezartzen da:

BIZTANLE TARTEA	ARDURALDI ESKLUSIBOEN GEHIENEO KOPURUA
1.000 arte	0
1.001etik 2.000ra	1
2.001etik 3.000ra	2
3.001etik 10.000ra	3
10.001etik 15.000ra	5
15.001etik 20.000ra	7
20.001etik 35.000ra	10
35.001etik 50.000ra	11
50.001etik 100.000ra	15
100.001etik 300.000ra	18
300.001etik 500.000ra	20

Osoko bilkurari dagokio, alkatetzak proposatuta, beren eginkizunak arduraldi eskusiboan bete ditzaketen karguak erabakitzea, salbu eta 1.000 biztanletik gorako udalerrietako alkateen eta 10.000 biztanletik gorako udalerrietan oposizio zinegotzi baten kasuan, ETELe aitortutako eskubidea baita. Hala ere, osoko bilkurak ordainsarien araubidea erabaki behar du kasu guztietan.

Taldeen artean arduraldi-kopuru bat banatzea erabakitzen bada, osoko bilkurak erabaki dezake, lege zko mugaren barruan, hasiera batean bete nahi diren arduraldiak baino gehiago ezartzea, eta talde bakoitzaren esku geratuko da, agintaldian zehar, hori gauzatzeko aukera.

6.6. ZINEGOTZIEN ARDURALDI PARTZIALA. GUTXIENEO ARDURALDIAREN KOPURUA ETA ARAUBIDEA

Udalbatzak, alkatetzak proposatuta, arduraldi partzialeko erregimeneko karguak edo korporatiboak zehaztuko ditu (ETELen 32.3 artikulua).

Ez dago lege zko agindurik muga bat ezartzen duenik kargu arduraldi partzialeko erregimenean bete dezaketen zinegotzien kopuruari dagokionez, ezta kargurako arduraldiaren ehunekoari dagokionez ere. Ehunekoari dagokionez, lege-iruzurrik ez eragiteko moduan finkatu behar da, ehuneko 100etik hurbil dauden ehunekoak ezarritik. Horri dagokionez, EUDELeko Batzorde Betearazleak 5.000 eta 10.000 biztanle arteko udalerrietako oposizio zinegotziaren arduraldi partzialerako eskubideari buruz hartutako erabakian, gehieneko ehunekoa ehuneko 75 da. Ildo beretik, Andaluziako Auzitegi Nagusiak 2018ko maiatzaren

8an adierazi zuenez, " %75etik gorako edozein arduraldi partzialek saihestu egiten du figura horiek kontrolatzeko helburua".

TAOLen 75.2 artikulua ezartzen duenez, kargua betetzeko arduraldi partzialak bat etorri behar du lehendakariarekin, lehendakariordetzarekin, eskuordetzarekin edo hala eskatzen duten erantzukizunak garatzearekin.

Osoko bilkuraren erabakiak dagozkion ordainsariak jasotzeko gutxieneko arduraldiaren araubidea ezarri behar du (ETELen 32.3 artikulua). Argi eta garbi zehaztu beharko ditu ordainsaria, ordu-kopurua eta horiek egiteko ordutegia.

Administrazioetako eta haien mendeko erakunde, organismo eta enpresetako langileak diren toki-korporazioetako kideek dagozkien lantokietan beren lanalditik kanpo beren eginkizunetarako duten dedikazio partzialagatik soilik jaso ahal izango dituzte ordainsariak, baina ez dituzte inola ere gaindituko, hala badagokio, oro har ezartzen diren mugak. Ez dira aplikatuko HAZLBLEn 7. artikuluko mugak (Estatuko Administrazioako zuzendari nagusiaren ordainsariak gehi ehunekoa sailkapen-taldearen arabera).

Udaleko kargu hautetsiaren arduraldi partziala eta beste udal edo administrazio bateko lanaldi osoko enplegatu publikoaren lana (%100) uztartu daitezke, baldin eta arduraldi partziala bere lanalditik kanpo betetzen badu enplegatu publikoa den administrazioan.

Arduraldi partziala ohiko lanalditik kanpo egin beharko da, eta osoko bilkurak bateragarritasuna adierazi beharko du.

a) Sektore publikoan lan egiten duen hautetsia.

Osoko bilkurak arduraldiaren ordutegia finkatu behar du, eta elkarri jakinarazi behar zaizkio lanaldia eta haren aldaketak, baita ordainsariak ere, bi administrazioetako bakoitzean.

b) Sektore pribatuan lan egiten duen kargu hautatua.

Arduraldi-erregimena arautu behar da, udalaren eta enpresaren arteko ordutegi-banaketa minimoa, finkoa edo malgua finkatuz.

Ordutegia betetzen dela egiaztatzeko eta kontrolatzeko prozedura arautu behar da. Era berean, lanaldi partzialeko denboraren banaketa egiaztatu eta justifikatu beharko da ordutegi malguaren kasuan.

6.7. MANKOMUNITATEETAKO UDAL ORDEZKARIEN ARDURALDI ESKLUSIBOA ETA PARTZIALA. MUGAK

75. artikulua toki-erakundeetako kideen arduraldi eskusiboen eta partzialen araubidea arautzen du. Toki-erakundeetako gobernu-organoei dagokie termino hori, eta udalerrriak, probintziak, uharteak, eskualdeak, metropoli-eremuak eta mankomunitateak biltzen ditu (TAOLen 3. artikulua).

75ter artikulua udalei, probintzia-diputazioei eta uharteetako kontseilu eta kabildoei dagokienez arduraldi eskusiboko kargu-kopuruaren mugak ezartzen ditu, baina ez mankomunitateei dagokienez.

Toki administrazioaren arrazionalizazio eta iraunkortasunari buruzko abenduaren 27ko 27/2013 Legeari buruzko azalpen-gidak, kasu hori aztertzean, mankomunitateen kasuan eman beharreko interpretazioa honako hau dela adostu zuen:

Mugei dagokienez, arau orokor bat ezartzen da, eta gero bi arau espezifiko. Mankomunitateetarako arau berezirik ezartzen ez denez, interpretazio posible bakarra da arau orokorrari jarraitu beharko zaiola. Beraz, arduraldi eskusiboa duten kideen kopurua zehazteko orduan, mankomunitateak zerbitzua ematen dien biztanleen kopurua hartu beharko da kontuan, hau da, mankomunitatea osatzen duten udalerrietako biztanleen kopurua.

Oinarrizko legerian ez da ezer esaten arduraldi partzialeko erregimeneko mugei buruz. Kasu horretan, TAOLen 75.2 artikuluan xedatutakoa bete beharko da; izan ere, artikulua horretan xedatutakoaren arabera, karguan aritzeak lotura izan behar du lehendakaritza, lehendakariordetza, eskuordetzak edo hala eskatzen duten erantzukizunak betetzearekin.

Ordainsariei dagokienez, dagokion foru-araudian ezarritako mugetara egokitu beharko da, adierazitako biztanleria-irizpidea aplikatuta.

Bateragarria izango da udalean eta mankomunitatean arduraldi partzialeko kargua betetzea erakunde bakoitzerako adosten diren ehunekoetan, nahiz eta foru-araudian ezarritako ordainsari-muga bi ordainsarien baturari aplikatu beharko zaion.

Mankomunitatetako gobernu-organoa osatzen duten zinegotziei TAOLek ezarritako estatutu-araubidea aplikatuko zaie, baina, nolahi ere, kontuan hartu beharko dira mankomunitatea arautzen duten estatutuak; izan ere, aukera hori mugatu edo baztertu ahal izan dute beren eginkizunak arduraldi eskusiboan edo partzalean betetzeko.

6.8. ARDURALDI PARTZIALA ETA ERRETIRO ETA EZINTASUN PENTSIOA. BATERAEZINTASUNA

TAOLen 75.1 artikulua ezarri duenez, hautapenezko kargua arduraldi eskusiboan betetzeak berekin dakar Gizarte Segurantzaren Araubide Orokorrean alta ematea eta bateraezina izatea administrazio publikoen aurrekontuen kargurako beste ordainsari batzuekin; hala ere, artikulua horren 2. paragrafoak, arduraldi partzialagatiko ordainsariei buruzkoak, Gizarte Segurantzaren Araubide Orokorrean alta emateko betebeharra ezarri du, baina ez du ezer adierazi bateraezintasunei buruz.

HAZBLren 5. artikulua bateraezintasunari eusten dio arduraldi eskusiboarekin betetzen diren karguetarako (1. paragrafoa), eta bateratzeko aukera ematen du arduraldi partziala denean, 2. paragrafoaren arabera.

Kontuan hartu behar da Lege horren 3.2 artikulua ezartzen du sektore publikoan lanpostu bat betetzea, tokiko hautetsiak barne hartzen dituen kasuan, bateraezina dela erretiro-pentsioa jasotzearekin, eta adierazten du pensioa jasotzea etenda geratuko dela karguan irauteen duen bitartean. Hala ere, berariaz jasotzen du, salbuespenez, lan-eremuan bateragarria izango dela erretiro partzialeko pensioa lanaldi partzialeko lanpostu batekin.

Bestalde, indarrean dagoen GSLOTBren 214.6 artikulua zehazten du bateraezina dela erretiro-pentsioa jasotzea HAZBLren 1.1 artikulua bigarren lerrokadan mugatutako sektore publikoan lanpostu bat edo goi-kargu bat betetzeko kasuekin. Artikulu horrek tokiko hautetsiak barne hartzen ditu, kargua arduraldi eskusiboan edo partzalean betetzearen artean bereizketarik egin

gabe, eta horrek indartu egiten du kontzeptu horrengatiko ordainsaria pentsioarekin bateraezina delako tesia.

Erretiroari buruzko kasuan ez bezala, arduraldi partzialeko erregimenaren eta EIA edo EIOgatiko pentsioa jasotzearen arteko bateraezintasuna ez da argi eta garbi jasotzen HAZLBlren 3.2 artikuluan. Hala ere, Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalak, maiatzaren 18ko 16/2021 irizpidearen bidez (aurreko irizpide bat aldatu zuena), bateraezintzat jo zuen toki-korporazioetako hautetsi-karguak arduraldi eskusiboan edo partzian betetzea eta ezintasun iraunkor absolutua (EIA) edo osoa (EIO) jasotzea.

Nolanahi ere, kasu horietan gomendagarria izango da aldez aurretik kontsulta bat egitea Gizarte Segurantzaren Diruzaintza Nagusiari, horri buruzko erabakia hartu aurretik.

Nolanahi ere, bertaratzeak kobratzea eta erretiro-pentsioa edo EIA edo EIOgatiko pentsioa kobratzearekin bateragarria izango da, bertaratze horiek ez baitira ordainsaritzat hartzen.

6.9. ARDURALDI ESKUSIBOA EDO PARTZIALA DUTEN HAUTETSIEN ALTA ETA BAJA GIZARTE SEGURANTZAN

Gizarte Segurantzaren Lege Orokorren testu bateginaren 136.2 o) artikularen arabera, Gizarte Segurantzaren Araubide Orokorrean sartuta egongo dira arduraldi eskusiboan edo partzian diharduten toki-korporazioetako kideak, TAOLen 74. eta 75. artikuluetan aurreikusitakoa salbu..

Ido horretan, ulertu behar da alkateek eta zinegotziek arduraldi eskusiboko edo partzialeko erregimena dutela, eta alta-egoeran egon behar dutela beren jardunean jarraitzen duten bitartean. Alta postuaz jabetu aurretik jakinarazi beharko da. Berariaz uko egin ezean, 1.000 biztanletik gorako udalerrietako alkateek arduraldi eskusiborako eskubidea dute, eta horrek erraztu egiten ditu Gizarte Segurantzako altak izapidetzeko egin beharreko kudeaketak.

Alta eginkizunak hasi aurretik egin behar da, 60 egun natural lehenago gehienez, eta jarduera hasten den egunetik aurrera izango ditu ondorioak. Baja jarduera utzi eta hurrengo hiru egun naturalen barruan jakinarazi beharko da.

Gizarte Segurantzako erregimenean alta emateak berekin ekarriko du laneko baja-egoeran dagokion zenbatekoa jasotzeko eskubidea, baita amatasun-, aitasun-, seme-alabak zaintzeko, edoskitzeko eta abarretarako baimenak izatekoa ere.

6.10. LANeko BAJAREN ETA KARGUAN ARITZEAREN ARTEKO BATERAGARRITASUNA

Laneko bajaren eta karguan aritzearen arteko bateragarritasun-arazoa Udalbatzako kideak arduraldi partziala edo eskusiboa duenean sortzen da, baita hautetsiak udal ordainsaririk jasotzen ez duenean ere, eta laneko baja beste erakunde publiko edo pribatu bateko langile gisa hartzen da.

Gizarte Segurantzaren Lege Orokorren testu bateginaren 169. artikulua ez du jasotzen zer jarduera dauden baimenduta edo debekatuta baja-aldian. Kasu zehatza jo beharko da, gaixotasunaren ezaugarriak direla eta, saioetara joateak sendatze-prozesuan eragin negatiboa izan dezakeen ala ez erabakitzeko, egindako mediku-preskripzioaren arabera.

Kontuan izan behar da, bestalde, osasunari buruzko datuak babestutako datu pertsonalak direla, eta horrek zaildu egin dezakeela datu horiek ezagutzea, karguan aritzearekiko bateragarritasuna kontrolatze aldera. Beraz, oro har, hautetsiak berak zehaztu beharko du hori.

Nolanahi ere, gogoratu behar da zinegotzi-eginkizunak betetzea oinarritzko eskubidea dela, Konstituzioaren 23. artikulua, eta, ondorioz, ariketa horretarako edozein muga modu murriztailean interpretatu beharko da.

7. TOKIKO HAUTETSIEN ESKUBIDE EKONOMIKOAK

7.1. TOKIKO HAUTETSIEN ESKUBIDE EKONOMIKOAK. ORDAINSARIA, ASISTENTZIAK, KALTE ORDAINAK

Eskubide ekonomiko horien artean, honako hauek bereiz ditzakegu: ordainsari-eskubidea, laguntzagarriko ordainketak eta kargua betetzean sortutako gastuengatik kalte-ordainak eta langabezia-prestazioa jasotzeko eskubidea.

Hala, tokiko hautetsiek, arduraldi eskusiboko edo partzialeko kasuetan, eskubidea dute Gizarte Segurantzako Araubide Orokorrean alta jasotzeko, osoko bilkurak erabakitako ordainsariak jasotzeko eta beren karguan aritzean eragindako benetako gastuen kalte-ordainak jasotzeko (kontzeptu hori ez dauka honako hauekin zerikusirik: kide anitzeko organoetara bertaratzeari, beste bilera edo jardura batzuetara joateari eta ordezkarietara joateari ordaindu beharrekoa) eta langabezia-prestazioa jasotzeko, kargua uzten dutenean eta lanpostu batera itzultzeko aukera ematen dien egoera batean ez daudenean.

Bestalde, arduraldi eskusiborik edo partzialik ez duten zinegotziek eskubidea dute bertaratzeari ordainsariak jasotzeko, kide anitzeko organoen bilkuretar joaten direnean (osoko bilkura, gobernu batzarra, batzordeak...) eta beren kargua betetzetik eratorritako bilera edo jarduretar joateari, osoko bilkurak zehaztutako moduan eta zenbatekoan.

Kargua betetzean sortutako benetako gastuen kalte-ordainak jasotzeko eskubidea ere badute.

Osoko bilkurako erabakiak hartzeko, bertaratzeari kideen gehiengo soilaren aldeko botoa beharko da.

Posible da, halaber, ordainsarien araubidea eta beste eskubide ekonomiko batzuk arautzea UEOn eta aurrekontua betearazteko arauetan.

Oso-osorik argitaratu beharko dira lurralde historikoko aldiakari ofizialean, eta udaletxearen iragarki-taulan jarri beharko dira osoko bilkuren erabakiak, arduraldi eskusiboko edo partzialeko karguen ordainsariei eta arduraldi-erregimenari, kalte-ordainei eta bertaratzeari buruzkoak, baita alkatetzaren erabakiak ere, beren eginkizunak arduraldi eskusiboan edo partzialean beteko dituzten kideak zehaztuz. Era berean, webgunean edo egoitza elektronikoan argitaratu beharko da, GGOLen xedatutakoa betetzeko (8.1 f artikulua) eta ETELen (57 g artikulua).

7.2. UDAL HAUTETSIEN ESKUBIDE EKONOMIKOEN MUGA

ETELen 31.5 artikulua xedatzen duenez, toki-araubidearen oinarritzko legeriaren arabera (TAOLen bigarren xedapen gehigarria.11), lurralde historikoetako foru-organismoek zehaztuko dituzte udal ordezkarien bertaratzeagatik ordainsari eta ordainketa guztien gehieneko mugak.

Udalbatzetako kideek ordainsari- eta bertaratze-kontzeptu guztiengatik jaso ditzaketen gehieneko mugak, zerbitzu berezietan dauden karrerako funtzionarioek eskubidea duten hirurtekoak alde batera utzita, eta, beste irizpide batzuen artean, toki-erakundearen izaera eta biztanleria kontuan hartuta, honako taula hauen arabera izango dira:

Álava/Araba: 17/2019 Foru Araua, urriaren 23koa, Udalbatzetako kideen ordainsarien araubidea arautzen duena.

ÁLAVA/ARABA: 17/2019 FORU ARAUA, UDALBATZETAKO KIDEEN ORDAINSARIEN ARAUBIDEA			
BIZTANLEAK	ERREFERENTZIA	2023	2026*
20.001etik 50.000ra	Eusko Jurlaritzako Sailburua - 15%	85.831,96	92.422,90
10.001etik 20.000ra	Eusko Jurlaritzako Zuzendaria	77.928,90	83.913,06
5.0001etik 10.000ra	Eusko Jurlaritzako Zuzendaria -10%	70.136,01	75.521,75
1.001etik 5.000ra	Eusko Jurlaritzako Zuzendaria -15% *	66.239,57	71.326,10
1.000 arte	Eusko Jurlaritzako Zuzendaria -25%	58.446,68	62.934,80
Hiriburua	95.000 (2019-11-05eko ondorioak eta Sailburuaren arabera eguneratzea)		
Arduraldi partzialen muga	Aurreko mugetarako arduraldiaren ehunekoa aplikatzea		

* 2026ko ordainsariak % 1,5eko igoera izango dute 2025eko abenduaren 31n indarrean zeuden urteko ordainsari osoekiko.

Bizkaia: Aurrekontu-egonkortasunari buruzko 5/2013 Foru Arauaren bosgarren xedapen gehigarria (2017rako Bizkaiko aurrekontuen Foru Arauak sartua).

BIZKAIA: 5/2013. FORU ARAUA, EGONKORTASUNARI BURUZKOA (2017ko AURREKONTUEI BURUZKO 7/2016 Foru Arauak sartua)			
BIZTANLEAK	ERREFERENTZIA	2023	2026*
100.001etik 150.000ra + zorraren helburua betetzea	Eusko Jaurlaritzako Sailburua -5%	95.929,84	103.296,18
75.001etik 150.000ra	Eusko Jaurlaritzako Sailburua -10%	90.880,90	97.859,54
50.001etik 70.000ra	Eusko Jaurlaritzako Sailburua -10%	90.880,90	97.859,54
20.001etik 50.000ra	Eusko Jaurlaritzako Sailburua -15%	85.831,96	92.422,90
10.001etik 20.000ra	Eusko Jaurlaritzako Zuzendaria	77.928,90	83.913,06
5.0001etik 10.000ra	Eusko Jaurlaritzako Zuzendaria -10%	70.136,01	75.521,75
2.001etik 5.000ra + zorraren helburua betetzea	Eusko Jaurlaritzako Zuzendaria -15%	66.239,57	71.326,10
1.000tik 5.000ra	Eusko Jaurlaritzako Zuzendaria -25%	58.446,68	62.934,80
Hiriburua	90.000 (2017-01-01etik ondorioak eta eguneratzea Sailburuaren ordainsariaren arabera)		
Arduraldi partzialen muga	Aurreko mugetarako arduraldiaren ehunekoa aplikatzea		

Gipuzkoa: Gipuzkoako lurralde historikoaren 2023rako aurrekontu orokorrak onartzen dituen 6/2022 Foru Arauaren zazpigarren xedapen gehigarria.

GIPUZKOA: 6/2022 FORU ARAUA (ZAZPIGARREN Xedapen Gehigarria) GIPUZKOAKO AURREKONTUEI BURUZKOA			
BIZTANLEAK	ERREFERENTZIA	2023	2026*
50.001etik aurrera	Eusko Jaurlaritzako Sailburua -10%	90.880,90	97.859,54
20.001etik 50.000ra	Eusko Jaurlaritzako Sailburua -15%	85.831,96	92.422,90
10.001etik 20.000ra	Eusko Jaurlaritzako Zuzendaria	77.928,90	83.913,06
5.0001etik 10.000ra	Eusko Jaurlaritzako Zuzendaria -10%	70.136,01	75.521,75
2.001etik 5.000ra + zorraren helburua edo plan ekonomiko-finantzarioa betetzea	Eusko Jaurlaritzako Zuzendaria -15%*	66.239,57	71.326,10
1.0001etik 5.000ra	Eusko Jaurlaritzako Zuzendaria -25%	58.446,68	62.934,80
Hiriburua	(2023ko urtarilaren 1etik Aurrera ondorioak eta eguneratzea Sailburuaren ordainsariaren arabera)		
Arduraldi partzialen muga	Aurreko mugetarako arduraldiaren ehunekoa aplikatzea		

* 2026ko ordainsariak % 1,5eko igoera izango dute 2025eko abenduaren 31n indarrean zeuden urteko ordainsari osoekiko.

1.000 biztanle edo gutxiago dituzten udalerrien kasuan, arduraldi partziala izan behar da, eta ordainsarien muga kalkulatzeko, osoko bilkurak erabakitako ehunekoari 1.000 biztanle arteko (Araba) edo 1.000 eta 5.000 biztanle arteko (Bizkaia eta Gipuzkoa) biztanleria-tarteari dagokion muga aplikatu behar zaio.

Eusko Jaurlaritzako karguen ordainsarien eguneratzeen arabera eguneratuko dira ezarritako mugak..

Hiru hiriburuen kasuan, gehieneko ordainsari-muga zehatz bat ezartzen da, baina eguneratzeko, sailburuaren karguari dagokiona hartuko da erreferentziazat. Hura eguneratzeko, kontuan hartu beharko da noiz jarri zen indarrean hura finkatzen duen foru-araua.

7.3. ETELeK BERMATZEN DITUEN ARDURALDI ESKLUSIBOKO ETA PARTZIALEKO HAUTETSIEN ORDAINSARI ARAUBIDEA

Dagokion foru-araudian adierazitako mugen barruan, osoko bilkurei dagokie ETELeK bere eginkizunak arduraldi eskusiboan edo partzialean betetzeko eskubidea bermatzen dien udal hautetsiei dagozkien ordainsariak finkatzea.

- a) 1.000 biztanletik gorako udalerrietako alkateak.
- b) 10.000 biztanletik gorako udalerrietako oposizioko zinegotzia.
- c) 5.000 eta 10.000 biztanle bitarteko udalerrien kasuan, arduraldi partzialaren ehunekoa eta oposizioko zinegotziari dagokion ordainsaria finkatu beharko ditu.

Oposizioko zinegotziei dagokien arduraldi- eta ordainsari-erregimenari dagokionez, EUDELeko Batzorde Betearazleak, 2017ko apirilaren 10eko bileran, honako eduki hau duen akordio bat hartu zuen:

- a) 10.000 biztanletik gorako udalerrietan, dedikazio eskusiboko oposizioko zinegotziaren ordainsaria gobernu-taldeko zinegotziarena izango da, dedikazio eskusiboarekin eta ordainsari txikiagoarekin, ehuneko 10eko kenkariarekin. Dedikazio hori eskusiboa izango da beti, eta ezin izango da dedikazio partzialetan zatitu.
- b) 5.000 biztanletik gorako eta 10.000 biztanle arteko udalerrietan, arduraldi partzialaren ehunekoa ehuneko 50etik ehuneko 75era bitartekoa izango da, eta, hori zehazteko, honako hauek hartu beharko dira kontuan:
 - 1) biztanleria-irizpideak, 5.000 edo 10.000 biztanletik hurbil egotearen arabera, eta
 - 2) gobernu-taldean dedikazio eskusiboa duten karguen kopurua.

Osoko bilkurak arduraldi partzialaren kasu honetan finkatu beharreko ordainsariari dagokionez, EUDELen akordioaren arabera, aurreko irizpideetatik ondorioztatzen den arduraldi-ehunekoari ordainsari txikiena duen gobernu-taldeko zinegotziaren ordainsaria aplikatu beharko zaio, ehuneko 10eko kenkariarekin.

7.4. AGINTALDIA AMAITZEN DENETIK AKORDIO BERRIA HARTU ARTE APLIKATU BEHARREKO ARDURALDIEN ETA ORDAINSARIEN ARAUBIDEA

Kargu hautetsiei aplikatu beharreko arduraldien eta ordainsarien araubideari dagokionez, agintaldia amaitzen denetik arlo horretako akordio berria hartzen den arte, komenigarria da kasu horiek aldeztu aurretik arautzea, UEOn bidez, aurrekontua betearazteko arauak edo gorabehera hori aurreikusten duen berariazko akordioa.

Hau da, udal hauteskundeetatik eratorritako agintaldia amaituz gero, sartzen den alkateak arduraldi eskusiboko erregimenaz eta aurrekoari dagozkion ordainsariez baliatu ahal izango du, espresuki uko egin ezean, dagozkion osoko bilkuraren erabakia hartu arte.

Era berean, araubide bera aplikatu ahal izango zaie eskuordetutako zinegotziei, alkatetzaren dekretuz zehaztutakoei, baldin eta arduraldi eskusiboan eta partzalean bete badira agintaldia amaitu arte.

Berariazko araurik ezean, aldi iragankor honetan alkateen arduraldi eskusiboko araubidea aplikatzeak ez du interpretazio-zailtasun berezirik; izan ere, ETElen 32.1 artikularen arabera, 1.000 biztanletik gorako udalerrien kasuan, arduraldi eskusiborako eta Gizarte Segurantzaren alta emateko eskubidea aitortzen zaie, berariaz uko egin ezean. Hau da, ordainsari-akordioa edozein dela ere, alkate kargua hartzen dutenetik eman beharko zaie alta, espresuki uko egin ezean. Ildo horretan, hartzen den ordainsari-akordioak atzeraeragina izan ahal izango du, atzeraeragina duen datan beharrezkoak diren egitatezko kasuak gertatzen baitira.

Agintaldia amaitu arte arduraldi eskusiboko eta partzialeko erregimenean diharduten delegatutako zinegotziei dagokienez, dagozkien karguak zehaztu zituen osoko bilkuraren erabakiaren arabera jokatu beharko da, eta, beraz, erabakitako araubidearen arabera lanean jarraitzearekin kontraesanik ez badago, jarraitu ahal izango dute. Interpretazio hori erakundeen jarraitutasunaren printzipioak ere bermatzen du. Kontuan izan behar da osoko bilkurak zehazten dituela arduraldiko karguak, eta ez horiek bete behar dituzten zinegotziak.

Ildo horretan, Galiziako Justizia Auzitegi Nagusiaren 115/2025 epaiak, otsailaren 19koak, interpretazio hori bermatzen du, eta berretsi egiten ditu udalbatza berriaren arduraldi eskusibo eta partzialei eta ordainsarien esleipenari buruzko alkatetzaren dekretuak, aurreko udalbatzak hartutako osoko bilkuraren erabakiarekin bat etorritakoak. Ondorio horietarako, uste du 2019an onartutakoarekin alderatuta sartu den berrikuntza bakarria udalbatza berriko kide gisa arduraldi eskusiboa eta partziala duten zinegotzien buru izango diren pertsona zehatzak direla, eta izendapen hori alkatetzaren eskumena dela.

7.5. ZINEGOTZIEI BERTARATZEAGATIKO ORDAINKETAK

Arduraldi eskusiborik edo partzialik ez duten zinegotziek baino ez dute eskubidea izango bertaratzeagatiko ordainketak jasotzeko (ETElen 32.4 artikulua)

Bertaratzeen zenbatekoa osoko bilkurak finkatuko du, eta osagai finko batek eta osagai aldakor batek zehaztuko dute. Zinegotzi guztientzat berdina den osagai finkoaren bidez, kide anitzeko organoetara eta bileretara edo karguan aritzetik eratorritako jardueretara benetan bertaratzeagatik ordainduko da. Osagai aldakorren bidez, karguaren erantzukizunarekin lotutako funtzioak bereiziko dira. osoko bilkurak zehaztu ahal izango ditu udalbatzako kide bakoitzak urtean jaso ahal izango dituen gehieneko mugak, bertaratzeagatik.

ETELen (32.4. artikulua) gai horri buruz ezarritako erregulazioa eta TAOLena (75.3 artikulua) alderatzen badira, desberdintasun handi bi daude:

- a) Bertaratzeen zenbatekoa zehazteko modua. TAOLek adierazten du, besterik gabe, zenbatekoa osoko bilkurak finkatuko duela. ETELen, ordea, bi osagairen baturak zehazten du zenbatekoa: finkoa, berdina udal-ordezkarri guztientzat, karguan jardutearen ondoriozko organo, bilera eta jardueretara joateagatik; eta aldakorra, karguaren erantzukizunaren arabera.. Hau da, ez dago obligaziorik eta jurisprudentziaren interpretazioa saihesten da, hau da, bertaratzeengatik ordainketen zenbatekoa berdina izatea hautetsi guztientzat, organo berean benetan parte hartzeagatik, eta aukera ematen da bereizteko zinegotziek beste kopuru bat jasotzen dutela organo berera joateagatik.
- b) Bertaratze kontzeptua zabalagoa da ETELen TAOLen baino. TAOLen 75.3 artikulua Udalbatzako kide anitzeko organoetan benetan parte hartzera mugatzen du bertaratzeen kontzeptua, eta ETELe, berriz, karguan aritzetik eratorritako bilerak edo bestelako jarduerak ere gehitzen ditu. Horretarako, komeni da osoko bilkurak zehaztea bilera eta jardueretan sar daitezkeen kasuak, eta alkatetzak justifikazio-sistema ezartzea.

Osoko bilkurak zehaztu ahal izango ditu Udalbatzako kide bakoitzak urtean jaso ahal izango dituen gehieneko mugak, eta hori oso gomendagarria izan daiteke aurrekontuei eta laguntzaren zenbatekoa kalkulatzeari dagokienez.

7.6. ARDURALDI ESKLUSIBOKO EDO PARTZIALEKO BATERAEZINTASUNA ETA BERTARATZEAGATIKO ORDAINKETAK

Arduraldi eskusiborik edo partzialik ez duten toki-erakundeko kideek bakarrik jaso ahal izango dituzte ordainketak bertaratze gisa (ETELen 32.4 artikulua).

ETEL aplikatzeak, praktikan, bi ordainsarien arteko erabateko bateraezintasuna dakar, bertaratzeen kontzeptua zabalagoa baita ETELen TAOLen baino.

Hala, TAOLen 75.3 artikulua mugatu egiten du udalbatzako kide anitzeko organoen bileretara joatearen kontzeptua, eta, beraz, aukera ematen du arduraldien araubidea bateragarri egiteko, batetik, nortasun juridiko independentea duten toki-erakundearen mendeko organismoetako zuzendaritza-organoen bileretara joateko ordainketekin, eta, bestetik, kapitala edo udal kontrola duten enpresetako administrazio-kontseiluetara joatearekin.

ETELek, bestalde, xedatzen du bateraezina dela arduraldien araubidea eta bertaratzeengatik ordainketa, ez bakarrik kide anitzeko organoei, baita kargua betetzetik eratorritako bilera edo jardueren ere (zuzendaritza-organok, administrazio-kontseiluak barne), eta horrek ez du aukerarik uzten bateragarritasunerako.

7.7. LANGABEZIAGATIKO PRESTAZIOAREN BATERAGARRITASUNA, BERTARATZEAGATIKO ORDAINKETEKIN

Bertaratzeagatik ordainketak eta langabezia-prestazioa jasotzeak ez dute bateragarritasun-arazorik sortzen, horrek ez baitu esan nahi ordaindutako lana egiten ari denik.

Aitzitik, bateraezina izango da kargua arduraldi eskusiboan edo partzialean betetzea eta langabezia-prestazioa jasotzea.

7.8. KARGUA BETETZEAREN ONDORIOZKO BENETAKO GASTUEN KALTE-ORDAINAK

ETELen arabera (32.5 artikulua), toki-erakundeetako kideek kalte-ordainak jasoko dituzte beren kargua betetzean sortutako benetako gastuengatik, administrazio publikoak oro har aplikatzeko arauen arabera eta horiek garatzeko osoko bilkurak onartzen dituenetan.

Indarrean dagoen araudi aplikagarria Eusko Jaurlaritzaren otsailaren 2ko 16/1993 Dekretua da, zerbitzuagatiko kalte-ordainei buruzkoa. Bertan, karguan aritzean sortutako benetako gastuen kalte-ordainak jasotzen dira (bidaia-gastuak, janaria, mantenu-dietak, ostatu-gastuak).

Bidaia benetan egin dela egiaztatu behar da, eta bidaia ofiziala izan dela. Horretarako, nahikoa izan beharko litzateke zinegotziaren edo alkatearen adierazpen bat.

7.9. BERTARATZEENGATIKO ORDAINKETEN ETA BENETAKO GASTUEN KALTE-ORDAINEN TRATAMENDU FISKALA KARGU EKITALDIAN

Bertaratzeengatiko ordainketak PFEZren mendeko lan-etekinak dira. Atxikipenaren ehunekoa lan pertsonalaren etekinei aplikatu beharreko PFEZaren konturako ordainketak arautzen dituen dagokion Foru Dekretuan ezarritakoaren arabera dagokiona izango da.

Kargua betetzean sortutako benetako gastuengatiko kalte-ordainen kasuan (bidaia, janari, mantenu eta ostatuko gastuak), dagokion Foru Dekretuari begiratu beharko zaio, eta kontuan hartu beharko da kontzeptu horiengatik jasotako kopuru jakin batzuk errentatzat hartetik salbuetsita daudela. Horrek ez du esan nahi dagozkion zerga-aitorpenak egin behar ez direnik.

8. ZINEGOTZIEK INFORMAZIOA JASOTZEKO DUTEN ESKUBIDEA

8.1. ZINEGOTZIEK INFORMAZIOA JASOTZEKO ESKUBIDEA. ARAU OROKORRAK, MUGAK, ERANTZUKIZUNAK

Zinegotziek udaleko datuak eta informazioa eskuratzeko duten eskubidea Konstituzioaren 23. artikuluan jasotako oinarritzko eskubidea da.

Toki-ordezkarien eskubideak eta betebeharrak toki-araubidearen oinarritzko legerian eta ETELen beraren aginduetan (ETELen 31.4 artikulua) oro har ezarritakoak izango dira.

Oinarritzko Legeak xedatzen du zinegotziek eskubidea dutela alkatearengandik udal zerbitzuen esku dauden eta beren eginkizuna garatzeko beharrezkoak diren datu eta informazio guztiak eskuratzeko (TAOLen 77. artikulua).

Informazioa jasotzeko eskubidea baliatzeko eskaera idatziz egin beharko da, eta eskaera aurkeztu eta hurrengo bost egun naturalen barruan ebatzi beharko da, arrazoiak emanez.

Informazioa eskuratzeko eskaera administrazio-isiltasunez onartu dela ulertuko da, baldin eta lehendakariak edo gobernu batzarrak ez badu ezezko ebazpenik edo erabakirik ematen bost eguneko epean, eskaera egiten den egunetik zenbatzen hasita (AFEen 14.2. artikulua).

Nolanahi ere, informazio-dokumentaziorako sarbidea ukatzeko, ebazpen edo erabaki arrazoitu bat hartu beharko da (AFEren 14.3 artikulua).

Kasu guztietan, informazioa eskuratzeko, apirilaren 27ko 2016/679 (EB) Araudian, Datu Pertsonalak Babesteko Lege Organikoan (DBLO), bereziki 7. artikuluan eta hura garatzen duen araudian ezarritako bermeak bete beharko dira.

Ondorio horietarako, komeni da kontuan hartzea Datuak Babesteko Agentziek horri buruz emandako ebazpen ugariak eta DBEOren 5.1c) artikuluan xedatutakoa, zeinak datuak minimizatzeko printzipioa arautzen baitu, eta ezartzen baitu ezin direla tratatu lortu nahi den helbururako behar-beharrezkoak diren datuak baino gehiago, eta, beraz, datuak «egokiak, bidezkoak eta beharrezkoak izan behar direla, tratamenduaren helburuei dagokienez beharrezkoa denera mugatuta».

Udalak udal zergei buruz dituen datuek babes berezia dute, zergei buruzko foru-araudi orokorrean aurreikusitakoaren arabera, eta, beraz, ezin dira eman datu horiek zuzenean pertsona fisiko edo juridiko jakin bati buruzkoak direnean.

Udalbatzako kideek konfidentzialtasuna zaindu behar dute beren karguaren ondorioz eskuratzen duten informazioari dagokionez, eta sarbidea baimentzen den helbururako soilik erabil dezakete.

Bestalde, publikoa ez den informazioari dagokionez konfidentzialtasun-betebeharra urratzeak zinegotziaren erantzukizun indibiduala ekar dezake, eta erantzukizun hori administratiboa, zibila edo penala izan daiteke; horrez gain, toki-erakundearen ondare-erantzukizuna ere izan daiteke, datu horien babesa bermatzen duen aldetik.

8.2. ZINEGOTZIEK INFORMAZIOA JASOTZEKO ESKUBIDEA. ZUZENEAN ESKURATZEKO KASUAK

AFEren 15. artikulua sarbide zuzenaren kasuak jasotzen ditu, hau da, udal zerbitzuek, aldezturik idatziz eskatuta, zinegotziei eskura duten informazioa zuzenean eman behar dieten kasuak, baimenduta dagoela egiaztatu beharrik gabe, honako kasu hauetan:

- a) Zinegotziek dituzten ordezkarietzi edo kudeaketa-erantzukizunei buruzko informazioa eskuratu nahi dutenean.
- b) Kide anitzeko organoek aztertu beharreko gaiei buruzko informazioa eta dokumentazioa eskuratzeko denean, baita edozein udal organok hartutako ebazpenak eta erabakiak eskuratzeko ere.
- c) Udalaren informazio eta dokumentazioa herritarrentzat librea denean.

Udalaren webgunean edo udal informazioa jaso behar duen webgune instituzional batean argitaratutako informazioa edo dokumentazioa bada, gardentasunari buruzko legeriak ezarritako betebeharren arabera, irispidea inguruabar hori adieraziz beteko da, eta udal administrazioak zehaztuko du zein den eskatutako informazio edo dokumentazio hori eskuratzeko bide espezifikoak edo lotura egokia.

8.3. ZINEGOTZIEK INFORMAZIOA JASOTZEKO ESKUBIDEA. BITARTEKO ELEKTRONIKOEN BIDEZKO SARBIDEA

Udaleko zinegotziek elkarren artean eta udal organoekin bitarteko elektronikoen bidez komunikatzeko eskubidea dute.

Ido horretatik, gomendagarria litzateke eskubide hori bitarteko elektronikoen bidez baliatzea ahalbidetuko luketen arau eta jardura batzuk adostea. Ondorio horietarako, orientabide gisa, honako hauek izan daitezke:

- a) Zinegotzi bakoitzak udaleko posta elektronikoko kontu bat izango du.
- b) Komunikazio eta argitalpen elektronikoen barne-sistema bat egongo da kide anitzeko organoen aktetara, bilkura bakoitzeko gai-zerrendara eta espedienteetara, eta partekatzea erabakitzen den edo zinegotzi batek edo udal talde politiko batek eskatzen duen eta baimentzen den beste edozein informaziotara sarbidea errazteko. Sarbide hori aipatutako dokumentuak irakurtzera eta inprimatzera mugatuko da, eta ezingo da inola ere horietako bakoitzaren testuaren edukia aldatu.
- c) Espedienteen karpeta orokor bat edo antzeko tresna bat egongo da, eta udal talde guztiek eta, era berean, talde bati atxikita ez dauden zinegotziek eskuratu ahal izango dute karpeta hori, inolako mugarik gabe. Karpeta horretan txertatzen den espediente-informazioa ikusi ahal izango dute guztiek.
- d) Espedienteen karpeta partikular bat edo antzeko tresna bat egongo da, eta, horren bidez, aldeztu aurretik eskatutako informazioa emango zaie udaleko talde politiko eta zinegotzi guztiei. Informazio hori konfidentziala izango da, eta beharrezko diskrezio-betebeharrak zainduz erabiliko da. Beren eginkizunak eta zereginak zorrotz betetzeko bakarrik erabili ahal izango da, eta informazio hori talde politikoek edo, hala badagokio, inongo taldekoak ez diren zinegotziek soilik eskuratu ahal izango dute.
- e) Talde politikoaren barne-erabilerarako iragarki-taula bat egongo da. Bertan, interesekoak diren zirkular, abisu edo iragarki guztien berri emango da, eta kide bakoitzak eskuratu ahal izango du, esleitu zaien gakoa erabiliz.

8.4. ZINEGOTZIEK INFORMAZIOA JASOTZEKO ESKUBIDEA. PAPEREZKO DOKUMENTAZIORAKO SARBIDEA

Zinegotziek bitarteko elektronikoen bidez ez dagoen informazioa eta dokumentazioa eskuratu nahi badute, arau hauei jarraituko zaie (AFEren 16. artikuluan xedatutakoari jarraituz):

- a) Edozein espediente edo aurrekari dokumentalen kontsulta orokorra artxibo orokorrean edo dagoen lekuan egin ahal izango da, edo horiek zinegotziari entregatuz edo kopia baten bidez, udaleko kideentzat gordetako bulegoan edo aretoetan aztertu ahal izango du.
- b) Espedienteak, liburuak edo dokumentazioa ezin izango dira, inola ere, udaletxetik edo tokian tokiko bulego eta bulegoetatik atera.
- c) Bilkurapeko espedienteak deialdiaren ondoren agerian dauden lekuan bakarrik aztertu ahal izango dira.

d) Zinegotziek kopiak igortzeko eskubidea izango dute herritarrentzat sarbide libreko kasu horietan eta alkatetzak berariaz baimentzen duenean.

e) Informazioa jasotzeko eskubidea erabiltzeak ezin izango du administrazio-eraginkortasunaren printzipioa urratu, eta, beraz, udal zerbitzuen lan-araubidearekin harmonizatu beharko da. Zehazki, ezin izango da informazio generikorik edo bereizi gabekorik eskatu, eta eskaera eskatu zen udal eremuak ulertzen badu bereizi gabea dela edo bere ohiko funtzionamendua oztopatzen duen konplexutasuna duela, hala adierazi beharko du arrazoitutako ebazpen baten bidez, eta gehienez ere 5 egun naturaleko epean, eskaera idatziz egiten denetik zenbatzen hasita.

Toki-araubidearen araudian zinegotziak sarbidea eman zaion dokumentazioa aztertzeko duen epea arautzen ez denez, GGOLren ordezkio izaera izango du, eta lehentasunez bide elektronikoz eman beharko dela ezarriko da, eta hori egiterik ez dagoenean soilik izango ditu hamar egun hura kontsultatzeko.

8.5. ZINEGOTZIEK INFORMAZIOA ESKURATZEA UKATZEAREN AURKAKO ERREKURTSOAK

Sarbidea ukatzen duten ebazpenen aurka, zinegotziek hautazko berraztertze-errekurtsoa aurkeztu ahal izango dute, edo zuzenean administrazioarekiko auzi-errekurtsoa.

Administrazioarekiko auzi-errekurtsoa AAJLren 114. artikulutik 121.era bitartekoetan jasotako pertsonaren oinarritzko eskubideak babesteko prozeduraren arauen arabera aurkeztu eta izapidetuko da. Nabarmentzekoa da, batez ere, errekurtsoa aurkezteko hamar eguneko epe laburra.

Eta, azkenik, ebazpen judizialaren aurka babes-errekurtsoa jarri ahal izango da, Konstituzioaren 23. artikuluan oinarrituta, Konstituzio Auzitegian.

8.6. ZINEGOTZIEK GARDENTASUNARI BURUZKO LEGEAREN BIDEZ INFORMAZIOA ESKURATZEKO DUTEN ESKUBIDEA

Zinegotziak bi bidetatik eskura dezake udalean dagoen informazioa: hautetsi gisa edo pertsona gisa. Arau desberdinak dituzten bide desberdinak dira. Lehenengo kasuan (TAOLen 46.b eta 77. artikulua eta AFEn 14. eta 15. artikulua edo, hala badagokio, UEO) xedatzen dutena aplikatuko da, eta, bigarren kasuan, gardentasun-legeriak ezartzen duena.

Zinegotziek informazioa eskuratzeko duten eskubidea baliatuz bidea erabiltzeak, funtzio publikoak betetzeko oinarritzko eskubidearen eraginkortasunaren zati substantibo gisa, eragotzi egingo du pertsona berak informazio publikoa eskuratzeko eskubidea erabiltzea, gardentasunaren arloan indarrean dagoen legerian ezarritakoaren arabera.

Ezin da araugintza desberdinetako araurik mesedegarrienak hautatu, hau da, lege bateko gauza batzuk eta beste lege batzuetako beste batzuk eta, horrela, ad hoc araubide batez baliatu nahi izatea, eskubide bat sortzeko ezarritako legezko bideetatik bereizita.

9. TOKIKO HAUTETSIEN BESTE ESKUBIDE BATZUK

9.1. UDAL HAUTETSIEN LANGABEZIAGATIKO BABESERAKO ESKUBIDEA

Udal hautetsiek, arduraldi eskusiboan eta partzialean, langabezia-babesa jasotzeko eskubidea dute. 37/2006 Legeak Segurantzaren Araubide Orokorrean sartu zuen kargu publiko eta sindikal jakin batzuen langabezia-babesa.

Tokiko agintaldia amaituta, ezin bada lanpostura itzuli enpresa desagertu delako edo enpresak lanera itzultzeari uko egiten diolako, kaleratzeagatik edo beste arrazoi batzuegatik, langabezia-prestazioa jasotzeko eskubidea izango du. Egindako kotizazioak hartuko dira kontuan, nahitaezko eszedentzia-egoeraren aurrekoak barne, altaren pareko egoeratzat hartuko baita.

Langabezia-prestazioak jasotzen dituen pertsona batek kargu publikoa arduraldi eskusiboz betetzen badu, prestazioa eten egingo da. Agintaldia amaitutakoan, bi aukera izango ditu: prestazio horri berriro ekitea edo beste bat jasotzea, kotizazio-aldi nahikoa betetzen badu.

Tokiko hautetsia funtzionarioa bada, ez du langabeziarako eskubiderik izango kargua utzi ondoren, eta, beraz, ez du kontingentzia horrengatik kotizatu beharko Gizarte Segurantzari (ezta Soldadak Bermatzeko Funtzariak -FOGASA-ere).

Ez da langabezia-babesik jasotzeko eskubiderik izango, baldin eta, kargua uztearen ondorioz, hautetsiak ordainsariak, kalte-ordainak edo bestelako konpentsazio-prestazioak jaso baditzaake.

9.2. UDALEKO HAUTETSIENTZAKO LANTOKIKO BAIMENAK

Bai lan-legerian, bai funtzionarioen legerian, nahitaezko betebeharrak publiko edo pertsonal bat betetzeko baimenak bat da.

EPOETBen 37.3 d) artikulua langileari eskubidea ematen dio, aldez aurretik jakinarazita eta justifikatuta, nahitaezko betebeharrak publiko edo pertsonal bat betetzeko behar duen denboraz lanera ez joateko, ordainsaria jasotzeko eskubidearekin.

Era berean, lege- edo hitzarmen-arauren batean aldi jakin bat jasota dagoenean, arau horrek absenteziaren iraupenari eta konpentsazio ekonomikoari buruz xedatzen duena beteko da.

EPOETBen 48 j) artikulua adierazten du funtzionario publikoek ezinbesteko denborako baimenak izango dituztela nahitaezko betebeharrak publiko edo pertsonal bat betetzeko.

ETELen 32.6 artikulua zehazten du zer ulertu behar den ondorio horietarako ezinbesteko denboraz, TAOLen 75.6 artikuluan jada aurreikusitako kasuak zabalduz. Horrela, kide anitzeko organoetara (osoko bilkura, tokiko gobernu-batzarra, batzordeak, bozeramaileen batzordea, etab.) joateko eta haietan parte hartzeko behar den denboraz gain, ordezkaritza-zereginetan emandako denbora, beste erakunde batzuekin edo herritar-erakunde edo -elkarteekin egindako bileretara joateko denbora eta karguari dagokion edozein jardueratan lan egiten duen denbora gehitu dira.

Bestalde, EPOETBen 37.2 d) artikulua dioenez, lehen aipatutako eginbeharra betetzeak hiru hilabeteko epean lanorduen ehuneko hogeita bost biko gehiago lan egitea eragozten badu, enpresak

nahitaezko eszedentzia-egoerara igaro ahal izango du eraginpeko langilea, lege-testu bereko 46.1 artikulua araberako. Kargu publikoa utzi eta hurrengo hilabetearen barruan eskatu beharko da lanera itzultzea.

Era berean, Langileen Estatutuak enpresaren aldeko konpentsazio bat ezartzen du, langileak lanetik kanpo emandako orduengatik. Betebeharra betetzeagatik edo karguan aritzeagatik langileak kalte-ordainik jasotzen badu, kalte-ordain horren zenbatekoa enpresan duen soldatetik kendu dakioke.

Azkenik, kontuan hartu beharko dira hitzarmen kolektiboan, lan-eremuan, edo akordioan, funtzionario-eremuan gai horri buruz ezar daitezkeen berariazko erregulazioak, langile gisa aplikatu dakizkiokeenak.

9.3. ARDURALDI ESKLUSIBOKO HAUTETSIAK, BESTE ADMINISTRAZIO BATZUETAKO FUNTZIONARIOAK DIRENEAN

Zerbitzu berezietako egoeran eratutako dira arduraldi eskusiboko araubidean dauden udal hautetsiak, beste administrazio batzuetako funtzionarioak badira. Horrek berekin dakar:

- a) Kargua kide hautetsi gisa betetzen duen toki-erakundearen aurrekontuen kontura aitortutako hiru tekoak ordaintzea eta, legeko eragozpenik izanez gero, hiru tekoak dagokien administrazioak ordaintzea, baita, hala badagokio, Gizarte Segurantzako kuota ere.
- b) Egoera horretan emandako denbora kontuan hartzea, ondorengoetarako:
 - Igoerak
 - Gradu pertsonala finkatzea
 - Hiru tekoak
 - Eskubide pasiboak
 - Betetzen duten plaza eta destinoa erreserbatzeko eskubidea
 - Interes partikularragatiko borondatezko eszedentziara pasatzea eskatzeko benetako zerbitzuen gutxieneko aldia zenbatzea.

9.4. UDAL HAUTETSIEN LANTOKIAN JARRAITUKO DUTELA BERMATZEA

Arduraldi eskusiborik ez duten udal hautetsiek bermatuta izango dute, beren agintaldian, hauteskundeak egiteko unean beren zerbitzuak ematen dituzten lantoki publiko edo pribatueta jarraitzea, eta ezin izango dira lekualdatu edo behartu beste leku batzuetan hutsik dauden beste lanpostu batzuetara lehiatzera (TAOLen 74.3 artikulua).

Agindu hori aplikatzeak galarazi egiten du funtzionarioak Administrazioaren ekimenez mugitzea, baina ez du eragozten Administrazioak lanpostu hutsa karrerako funtzionario batekin edo estatutupeko langile finko batekin betetzea. Ildo horretan, Auzitegi Gorenaren 2023ko urtarrilaren 12ko epaiak honako legeko doktrina gisa ezartzen du: "TAOLen 74.3 artikulua aurreikusten duen ordezkaritza funtzioaren bermea, printzipioz bitarteko funtzionarioei edo estatutupeko bitarteko langileei aplikatu dakiekeela, baina ezin da oztopo izan Administrazioak bere zerbitzu-harremana amaitzeko, dela lanpostua amortizatuz, dela karrerako funtzionarioen edo estatutupeko langile finkoen bidez betez".

10.- UDAL TALDE POLITIKOAK

10.1. UDAL TALDE POLITIKOAK. IZAERA ETA KONSTITUZIOA

Udalean jarduteko, zinegotziek talde politikoa osatu behar dute, atxikita ez daudenak izan ezik (ETELen 34.1 artikulua). TAOLen 73.3 artikulua ildo beretik azaltzen du.

Talde politikoak udalen antolamendu-tresna dira, zinegotzien jardunerako. Zerrendan udalbatzan ordezkariak lortu dituzten alderdi, federazio, koalizio edo elkarteekin bat etorri behar badute ere (ETELen 34.4 artikulua), alderdi politikoetatik bereizitako erakundeak dira. Bereizketa horren ondorioz, talde politikoak IFZ eduki behar du kontu korronteak kontratatzeke, tokiko erakundearen kontura funtsak jasotzeko eta bere kargura fakturak jaulkitzeko. Nortasun juridikorik gabeko erakundeak dira, eta unitate ekonomiko edo ondare bereizi bat osatzen dute, zergagarri dena (Arabako eta Gipuzkoako ZFAOren 35.3 artikulua eta Bizkaiko ZFAOren 34.3 artikulua).

Udal erregelamendu organikoari dagokio hura eratzeko gutxieneko kide kopurua zehaztea. Kopuru horretara iristen ez badira, talde mistoa osatu beharko dute, atxikita ez daudenak izan ezik (ETELen 34.3 artikulua).

UEOrik ez badago edo UEOan hala erabakitzen bada, kide bakarreko talde politikoak egoteko aukera dago.

Talde politikoak udalbatzako lehendakariari zuzendutako idazki baten bidez eratuko dira, Udalbatza osatu nahi duten kideek sinatuta. Idazki horretan, taldeko kide izateko borondatea, izena eta bozeramailearen eta, hala badagokio, hura ordeztu dezakeenaren izena adieraziko dira (ETELen 34.5 artikulua).

Idazkia, oro har, udala eratzeko osoko bilkuraren ondoren formalizatu behar da (toki 2023-2027ko toki agintaldian ekainaren 17an edo uztailaren 7an, hauteskunde-errekurtsoa bada), eta udalaren antolaketa eta funtzionamendua zehazteko bilkura berezia egin aurretik (eratu eta hurrengo hogeita hamar egunen barruan). Horrek ez du esan nahi, ordea, eratze-bilkuran parte hartu zuten zinegotziak edo, salbuespenez eta arrazoi arrazoituengatik, bere garaian sartu ezin izan zirenak sartzeko aukerarik ez dutenik.

Osoko bilkurari dagokio talde politikoak eratzeko prozeduran lege ezarritako baldintza formalak betetzen direla egiaztatzeke eskumena (Auzitegi Gorenaren 1988ko maiatzaren 20ko epaia).

10.2. UDAL TALDEENTZAKO DIRU SARIAK

TAOLen 73.3 artikulua ez bezala, non udal taldeei egindako diru sariak borondatezkoak diren, ETELen 34.2 artikulua udal taldeei egindako diru sariak talde horien eskubide gisa ezartzen ditu, baina osoko bilkurak zehaztu beharko ditu talde horien kuantifikazioa eta horiek ezartzeko irizpideak. Talde bakoitzari egindako diru sariak zehazteko, kontuan hartu beharko da bi osagairen batura direla: bata finkoa, talde guztietarako berdina, eta bestea aldakorra, ordezkari kopuruaren arabera.

Udal-taldeei egindako diru sariak ezin izango dira erabili, inola ere, korporazioaren zerbitzuko edozein motatako langileen ordainsariak ordaintzeko, ondare-izaerako aktibo finkoak osa ditzaketen ondasunak eskuratzeko edo udal-taldeko edozein zinegotziri ordainsariak ordaintzeko.

Udal taldeentzako diru sarien xede posibleen artean, honako hauek aipa ditzakegu:

- Udal taldeak erabiltzeko lokala alokatzeko gastuak, helburu horretarako bakarrik.
- Bulegoko materialaren gastuak, informatika eta elektronikako gastuak barne. Ordenagailuen eta antzeko gailuen kasuan, ekipamendua berritzeko erosi ahal izango dira, gailuaren balio-bizitza gainditu ondoren. Bizitza hori, normalean, agintearekin bat dator, konpondu ezin diren balizko matxuren kasuan izan ezik.
- Telefoniako, Interneteko eta antzekoetako gastuak.
- Udal-taldearen publizitatea txertatzeagatik gastuak.
- Udal-taldearen informazio-buletina argitaratzeko gastuak, inprimatze- eta banaketa-gastuak barne.
- Udal-taldearen aldeko laguntza juridiko edo teknikoko zerbitzuen gastuak.
- Aldizkari, egunkari edo datu-baseetarako harpidetza-gastuak.
- Ordezkaritza-gastuak, behar bezala justifikatuta.
- Alderdi, federazio, koalizio edo hautesle-elkarteek emandako zerbitzuen gastuak.

Talde politikoek kontabilitate espezifiko bat eraman beharko dute haien esku jarriko diren kopuruak kontrolatzeko. Hala badagokio, Udalbatzaren osoko bilkuraren esku jarriko dute kontabilitate hori, baldin eta Osoko bilkurak hala eskatzen badu. Horrela, talde politikoen gastuak Udaleko kontu-hartzaileak fiskalizatuko ditu.

Hala ere, alderdi politikoek alderdi politikoei egiten dizkieten ekarpenak ez dira kontabilitate espezifikoaren xede izango, alderdi politikoak finantzatzeko araudian xedatutakoaren arabera (aldaketa hori urtarilaren 2ko 1/2025 Lege Organikoaren 7.1 azken xedapenak sartu du, 2025eko apirilaren 3tik aurrerako ondorioekin).

10.3. TALDE POLITIKOEN BALIABIDE MATERIALAK ETA PERTSONALAK

Zinegotziek talde politikoen bidez jardun behar dute beren eginkizunak betetzeko, atxikita ez daudenez izan ezik. Horrek esan nahi du gutxieneko azpiegitura bat eduki behar dutela, funtzio hori duintasun-baldintzetan garatu ahal izateko. AFEren 28. artikulua baliabide material eta pertsonalen gutxieneko azpiegitura bati buruzkoa da.

Hala ere, gutxieneko azpiegitura horren hornidura udalaren administrazio-antolaketaren aukera funtzionalen arabera izango da. Hori dela eta, taldeei lokal edo bulego espezifikoak esleitu dakizkieke, edo, bestela, udalaren espazioak, lokalak eta aretoak erabil daitezke.

Alkatetzari dagokio taldeek lokalak erabiltzeko sistema zehatza zehaztea. Horretarako, talde bakoitzaren ordezkaritza politikoaren maila hartu beharko da kontuan. Sistema hori, ahal den neurrian, talde bakoitzaren eskaeretara egokitu behar da, betiere parametro objektiboetatik eta arbitrariotasunetik salbuetsita, jurisprudentziak erabaki baitu bide horretatik urratu daitekeela kargua berdintasun-baldintzetan eskuratzeko eskubidea.

Legezko mugen barruan, talde politikoei behin-behineko langileak esleitu ahal izango zaizkie beren eginkizunak betetzeko. Esleipen hori proportzionaltasun-printzipioa haztatuz eta taldeen ordezkagarritasuna kontuan hartuz egin beharko litzateke. osoko bilkurak erabakiko du zenbat izango diren eta zenbat ordainsari izango dituzten, eta alkatearen eskumena izango da horiek izendatzea.

Nolanahi ere, kontuan hartu beharko da TAOLen 104 bis artikuluan biztanleriaren arabera ezartzen diren mugen arabera izenda daitezkeen behin-behineko langileen gehieneko kopurua.

11. ATXIKI GABEKO ZINEGOTZIAK

11.1. ATXIKI GABEKO ZINEGOTZIAK: KASUAK ETA EGIAZTAPENA

Atxiki gabeko zinegotzitzat hartuko dira hautatuak izan zireneko hauteskunde-alderdia osatzen duen talde politikoan sartzen ez direnak, jatorrizko taldea uzten dutenak edo hauteskundeetara aurkeztu zireneko alderdi politikotik kanporatuak izan direnak (TAOLen 73.3 artikulua).

Udal-talde politikoren bateko zinegotzirik gehienek, hauteskundeetara talde politiko horrek aurkeztutako hautagai-zerrendan joan arren, talde politiko hori uztea erabakitzen badute nahiz bertatik iraitzen badituzte, aipatutako talde politikoan gelditzen diren zinegotziak izango dira talde politiko horren legezko ordezkariak ondorio guztietarako (TAOLen 73.3 artikulua).

Udaleko idazkariak hautagaitza aurkeztu zuen alderdi politikoaren legezko ordezkariarengana jo ahal izango du, aipatutako inguruabarren egiaztapena jakinaraz dezan.

11.2. ATXIKI GABEKO ZINEGOTZIEN ESKUBIDEAK

Atxikipenik gabeko zinegotzien eskubide ekonomikoak eta politikoak ezin izango dira jatorrizko taldean geratuz gero legozkiekeenak baino handiagoak izan, eta udalbatza bakoitzaren UEOK zehaztutako moduan erabiliko dira (TAOLen 73.3 artikulua eta ETELen 34.1 artikulua).

Konstituzio Auzitegiaren 20/2011 epaiak, martxoaren 14koak, zedarritzen du zein diren Konstituzioan udal ordezkari politikoei dagokien ordezkaritza-funtzioaren funtsezko muina osatzen duten eta mugatu ezin diren eskubideak: toki-gobernuaren kontrol-jardueran parte hartzea, osoko bilkuren eztabaidetan esku hartzea, osoko bilkuran bozkatu beharreko gaietan botoa ematea eta aurreko eskubideak gauzatu ahal izateko beharrezko informazioa eskuratzea. Informazio-batzordeetako parte hartzeko, beraien eztabaidetan parte hartzeko eta botoa emateko eskubidea ere bai, baina horrek ez du esan nahi beren botoa taldeari atxikitako informazio-batzordeko kideen baldintza berberetan zenbatzeko eskubidea dutenik, hau da, proportzionaltasun-eskakizuna aldatu gabe.

Ez dira funtsezko eskubide horietan honako hauek sartzen: beste talde politiko batean sartzeko edo talde berri bat eratzeko legezko debekua, etekin ekonomikoak eta talde politikoari lotutako azpiegitura galtzea, bozeramailea izateko eta bozeramaileen batzordeko kide izateko ezintasuna, udalerriko gobernuarekin eta administrazioarekin zerikusia duten karguak (tokiko gobernu batzarra, esaterako) izendapenetik kanpo uztea edo alkateorde izendatzea, izendapen horiek alkateari dagozkion ahalmenen barruan sartzen baitira udalaren antolaketan eta egituran.

Auzitegi Gorenaren urriaren 26ko 1401/2020 epaiak honako lege-doktrina hau ezartzen du TAOLen 73.3 artikuluari dagokionez:

- a) TAOLen 73.3. artikuluan aurreikusitako mugaren norainokoa honela interpretatzen da: atxiki gabeko zinegotziari ezartzen dizkion mugek ezin diete eragin hautesleek zinegotzi hautetsi gisa emandako ordezkaritza-agintaldia gauzatzeari lotutako eskubide politiko eta ekonomikoei.
- b) Aitzitik, "transfuguismo" kasu baten ondorioz edo ondorioz atxiki gabeko zinegotzi izatera pasatzeak bai eragozten duela karguak hartzea edo lehen betetzen ez zituen edo jasotzen zituen ordainsariak jasotzea eta hobekuntza pertsonal, politiko edo ekonomikoak ekartzea. Muga horretatik kanpo geratzen da informazio-batzordeetan sartzea.

Era berean, Auzitegi Gorenak dio TAOLen 73.3. artikulua saihestu egiten duela atxiki gabeko zinegotzi izatera igarotzeak, "transfuguismoa" egiteagatik, estatusa handitzea edo hobetzea dakarrenik ("disidentearen gainbalioa"), eta konparazio hori egiteko erreferentzia gisa zinegotzi-izaerak berezko dituen eta xedaezinak diren onura politiko eta ekonomikoak.. Horretarako manu horrek kontraste-terminotzat hartzen ditu zinegotziak talde politiko baten barruan zegoenean eta utzi egiten duenean zituenak, eta, beraz, kargua utzi eta, ondorioz, atxiki gabeko zinegotzi bihurtu ondoren ezin ditu handitu kontraprestazio gisa...

Horrela, artikulua horretatik ondoriozta daitekeen debekuak honako hauei eragiten die: alkateak alkateorde izendatzeko eta gobernu batzordean sartzeko erabaki diskrezionalaren bidez emandako karguei (AFEn 46.1 eta 52.1 artikulua); alkatearen eskuordetzearen ondoriozko karguei (AFEn 43. eta 120.1 artikulua), eta diskrezionala den beste edozein kargu politiko bere gain hartzeari. Hori guztia berresten dute Konstituzio Auzitegiaren 9 eta 246/2012 epaiak.

12. GOBERNU ORGANOAK: ALKATETZA

12.1. ALKATETZA. IZENDAPENA, KARGUA UZTEA ETA ESKUMENAK

Alkatea Udalbatzako lehendakaria da eta, era berean, udal administrazioa zuzentzen du. Zinegotziari dagokie alkatea aukeratzea, hauteskunde-legeriaren arabera (HAOLOren 196. artikulua).

Alkateak kargua utziko du honako arrazoi hauengatik:

- a) Agintaldia amaitzean, alkate berriak kargua hartu arte jardunean jarraitzeari kalterik egin gabe.
- b) Karguari uko egiteagatik, zinegotzi-izaera galdu gabe.
- c) Heriotzagatik
- d) Zentsura-mozioaren onarpenagatik.
- e) Kargurako ezgaitzen duen epai judizial irmoaren bidez.
- f) Toki-araubidearen edo hauteskunde-araubide orokorraren legerian aurreikusitako gainerako arrazoiengatik (konfiantza-arazoa).

Kasu horiei dimisioa gehitu behar zaie, balioak edo jokabide-arauak modu larrian ez betetzearen ondorioz, eta, hala badagokio, bertan ezartzen den berme-organoak proposamena egin ondoren.

Alkatetzari dagozkion eskumenak estatuko, autonomia erkidegoko eta foruko araudiak berariaz ematen dizkionak izango dira, baita udalerriri esleitzen zaizkionak eta beste udal organo batzuei esleitzen ez zaizkionak ere.

TAOLen 21.1 artikulua alkatetzari dagozkion eskumenak jasotzen ditu, eta TATBren 24. artikuluan gehitutakoekin osatzen da.

Sektoreko legeriaren barruan, kontuan hartu behar da SPKLren bigarren xedapen gehigarria, toki-erakundeen kontratazio-arloko eskumenak arautzen dituen. Horri dagokionez, honako hau adierazi du:

- a) Alkatetzari dagozkio obra-kontratuei, hornidura-kontratuei, zerbitzu-kontratuei, obra-emakidako kontratuei, zerbitzu-emakidako kontratuei eta administrazio-kontratu bereziei dagokionez kontratazio-organoren gisa dituen eskumenak, baldin eta haien balio zenbatetsiak ez badu gainditzen aurrekontuko baliabide arrunten ehuneko 10, ez eta, nolahi ere, sei milioi euroko zenbatekoa ere, urte anitzekoak barne, baldin eta horien iraupena lau urtetik gorakoa ez bada, eta aldi baterako luzapenak barne, baldin eta urteko guztien zenbateko metatuak ez badu gainditzen adierazitako ehuneko, lehen ekitaldiko aurrekontuko baliabide arruntei dagokiena, ezta adierazitako zenbatekoa ere.
- b) Alkatetzari dagokio kontratu pribatuak egiteko eskumena, baita horien ondasunen gaineko emakidak esleitzeko eta ondare-legeriari lotutako ondasun higiezinak eta eskubideak eskuratzeko ere, baldin eta lizitaziorako oinarritzko aurrekontuak ez badu gainditzen aurrekontuko baliabide arrunten ehuneko 10, ezta hiru milioi euroko zenbatekoa ere, baita ondarea besterentzekoa ere, baldin eta haien balioak adierazitako ehuneko eta zenbatekoa gainditzen ez badu.

Biztanle-kopuru handiko udalerrietan (hiriburuak), tokiko gobernu-batzarrak egikarituko ditu kontratazio-organoren eskumenak, kontratuaren zenbatekoa edo iraupena edozein dela ere, eta osoko bilkurak izango du administrazio-klausula orokorren agiriak onartzeko eskumena.

12.2. ALKATE IZATEARI UKO EGITEA

Karguari uko egin diezaioke, idatziz eta osoko bilkuraren aurrean, eta eraginkorra izango da, baldin eta osoko bilkurak, gehienez ere, hurrengo hamar egunen barruan, karguaz arduratzea erabakitzen badu (AFEn 40.4 artikulua).

Uko egite horrek ez dio eragiten zinegotzi-karguari, salbu eta berariaz uko egiten badio kargu horri..

Uko egitea osoko bilkuraren aurrean gauzatuko da, ez udaleko erregistroan aurkezten denean. Osoko bilkurara aurkezten ez den arte, aribidean dagoen edo izapidetzen ari den ukoa da, eta osoko bilkurak horren berri izaten duenean bihurtzen da eraginkorra edo automatikoa. (214/1998 KAE, azaroaren 11koa).

Alkateak uko eginez gero, postu hutsa HAOLoren 196. artikuluan aurreikusitakoaren arabera ebatziko da, eta, ondorio horietarako, alkatea izan denaren zerrendaren hurrengoa hartuko litzateke, hautagaitzari uko egiten ez badio behintzat. Zinegotzi guztiek alkatetzarako hautagai izateari uko egingo baliote, HBZk (maiatzaren 12ko 82/2022 erabakia) dio, kargua hutsik badago eta hura bete arte, alkateorderik ez badago, udalbatzan antzintasun handiena duen zinegotziari egokituko zaiola jarduneko alkatetza, eta, halakorik ezean, adinez zaharrena denari.

12.3. ZENTSURA MOZIOA ALKATEARI

Zentsura-mozioa alkateari HAOLoren 197. artikulua arautzen du. Artikulu horretan, mozioa aurkezteko, izapidetzeko eta bozkatzeko arauak ezartzen dira:

- a) Zentsura-mozioa, gutxienez, Udaltzako legezko kide-kopuruaren gehiengo osoak proposatu beharko du, eta alkategai bat ere izan beharko du. Edozein zinegotzi izan daiteke, baldin eta mozioaren proposamen-idazkian berariaz onartzen bada.
- b) Zentsura-mozioa proposatzen duen idazkiak notarioak edo udaleko idazkaritza nagusiko titularrak behar bezala autentifikatutako sinadurak jaso beharko ditu, eta sinatzaileetako edozeinek aurkeztu beharko dio. Sinatzaile horrek egiaztatuko du zentsura-mozioak HAOLoren 196. artikuluan eskatutako baldintzak betetzen dituela, eta dagokion egiaztapen-eginbidea egingo du ekitaldi berean. Ez da motibaziorik behar (AGE, 2003ko maiatzaren 15koa)
- c) Horrela izapidetutako dokumentua udaleko erregistro orokorrean aurkeztuko du mozioa sinatu duen edozein pertsonak, eta osoko bilkura automatikoki deituko da erregistratu eta hurrengo hamargarren egun balioduneko hamabietarako. Udaleko idazkaritzako titularrak horren berri ematen duen jakinarazpena bidali beharko die kide guztiei, agiria erregistroan aurkeztu eta gehienez ere egun bateko epean, bilkurara joan dadin, bilkuraren eguna eta ordua zehaztuta.
- d) Adineko mahai batek osoko bilkura zuzenduko du. Mahai hori bertaratutakoen artean zaharrenak eta gazteenak izango dira, alkatea eta alkategaia izan ezik. Idazkaria udaleko idazkaria izango da, eta horrek inguruabar hori egiaztatuko du.
- e) Mahaiak zentsura-mozioa irakurri besterik ez du egingo, eta hura izapidetzen jarraitu ahal izateko, egiaztatu egingo du une horretan bertan aurreko a) idatz-zatian eskatutako baldintzak betetzen direla, eta, hala badagokio, hitza emango die, denbora labur batez, alkategaiari, alkateari eta udal taldeetako bozeramaileei, eta zentsura-mozioa bozkatuko du.

Bozketa izenezko deia bidez egingo da (TAOLen 22.3 artikulua, araubide erkideko udalerrietarako, eta TAOLen 123.1 a) artikulua, biztanle-kopuru handiko udalerrietarako (hiru hiriburuetarako).

Zinegotziek ezin dute bere agintaldian zentsura-mozio bat baino gehiago sinatu, salbu eta mozio hori konfiantza-arazo baten ondorioa bada. Ondorio horietarako, ez dira kontuan hartuko eskatutako baldintzak ez betetzeagatik izapidetu ez diren mozioak. Ulertu behar da muga hori pertsonala dela eta, beraz, ez diela eragingo zentsura-mozioa sinatu zuen beste zinegotzi bat ordezkatzeko duten zinegotziei.

Zentsura-mozioa aurkezteko denetik azken hori bozkatu arte, ezin izango da konfiantza-arazorik planteatu.

Alkatearen dimisioak ez du etengo zentsura-mozioaren tramitazioa eta bozketa, eta horrela bermatuko da alkatearen hautaketa HAOLoren 197. artikuluko prozedura bereziaren bidez egingo dela, eta ez 196. artikulua araberak.

Zentsura-mozioa publikoa izango da (TAOLen, 22.3 artikulua).

Alkateak, bere eskumenak erabiliz, eragotzi egin beharko du Udaltzako kideek zentsura-mozioa bozkatzeko den osoko bilkurara joateko eta bertan botoa emateko duten eskubidea oztopatzen edo eragozten duen edozein egintza (HAOLO legearen 197.5 artikulua).

Bereziki, zentsura-mozioari ez zaizkio aplikatuko administrazio-prozeduraren legerian aurreikusitako abstentzio- eta errekusazio-arrazoiak.

Konstituzio Auzitegiaren abenduaren 21eko 151/2017 Epaiak Konstituzioaren kontraktatzat eta deuseztat jo zuen HAOLoren 197. artikulua 1.a) apartatuaren hirugarren paragrafoa, zeinak gehiengo absolutu indartua eskatzen baitu zentsura-mozioa proposatu duten zinegotzien kopuru berean, proposamen-egileetako batek, edozein arrazoiengatik, agintaldiaren hasieran atxiki zitzaion udal-talde politikoko kide izateari utzi dionean.

Ondoren, Konstituzio Auzitegiaren ekainaren 10eko 134/2025 Epaiak Konstituzioaren kontraktatzat eta deuseztat jo zuen aipatutako 197. artikulua 1.a) apartatuaren bigarren paragrafoa, 6. oinarri juridikoan ezarritako irismenarekin, zeinak gehiengo absolutu indartua eskatzen baitu zentsura-mozioa proposatu duten zinegotzien kopuru berean, haietako bat alkatea kide den udal-talde politikoko kide izan bada.

12.4. KONFIANTZA-ARAZOA. KASUAK, PROZEDURA, MUGAK

Konfiantza-arazoa HAOLoren 197 bis artikuluan arautzen da, eta udal gobernurako garrantzia duten gaien buruzko erabakiak hartzeko zurruntasun- edo blokeo-egoerak gainditzeko diseinatutako tresna da, udal gobernuak osoko bilkuran gehiengorik ez duenean.

Konfiantza-arazoa honako udal gai hauek onartzearekin edo aldatzearekin lotuta dago, eta, horien arabera, alkateak konfiantza-arazo bat egin diezaioke osoko bilkurari:

- a) Urteko aurrekontuak.
- b) Erregelamendu organikoa.
- c) Ordenantza fiskalak.
- d) Udal eremuko plangintza orokorreko tresnak izapidetzea amaitzen duen onarpena.

Ekimena alkateari baino ez dagokio.

Aurkezteko, ezinbestekoa da dagokion erabakia osoko bilkuran eztabaidatu izana eta bertan onartzeko behar den gehiengoa lortu ez izana.

Osoko bilkuraren gai-zerrendako dagokion puntuan, aurreko zenbakian adierazitako gairen bati buruz lotutako konfiantza-arazoa berariaz agertu behar da, nahiz eta, bere espezialitatea kontuan hartuta, ez den nahitaezkoa izango informazio batzordearen irizpena.

Konfiantza-arazoak aurrera egin dezan, TAOLen 47. artikuluan gai horretarako eskatzen den bozketa-quoruma behar da. Horrela, aurrekontu eta ordenantza fiskalen kasuetan gehiengo soila eskatuko da, eta erregelamendu organikoaren eta plangintzari buruzko akordioen kasuetan, gehiengo osoa.

Bozketa, nolanahi ere, deialdi publikoaren sistema nominalaren bidez egingo da.

Konfiantza-arazoak akordioa onartzeko behar den aldeko boto kopurua lortzen ez badu, alkateak automatikoki utziko du kargua, eta karguan ordeztu behar duenak kargua hartu arte geratuko da jardunean.

Alkate berriaren hautaketa automatikoki deituko den osoko bilkuran egingo da, konfiantza-galdea lotzen zaion akordioa bozkatu eta hurrengo hamargarren egun balioduneko hamabietarako, eta 196. artikuluan jasotako arauak arautuko dute, honako berezitasun hauekin:

- a) 250 biztanletik gorako udalerrietan, kargua uzten duen alkatea zerrendatik kanpo geratuko da hautaketaren ondorioetarako, eta haren lekua zerrendako bigarrena izango da, bai alkatetzarako hautagaitzak aurkezteari dagokionez, bai alkatea edo alkatea automatikoki izendatzeari dagokionez, zerrenda bozkatueneko kide bada eta zinegotzien legezko kopuruaren gehiengo osoaren botoa lortzen duen hautagairik ez badago.
- b) 100 eta 250 biztanle bitarteko udalerrietan, kargua uzten duen alkatea ezin izango da alkategai izan, ezta alkategaitzarako proposatu ere, baldin eta zinegotzi-kopuru legalaren gehiengo osoaren botoa lortzen duen hautagairik badago. Hautagairen batek gehiengo hori lortzen badu, udal hauteskundeetan herri-boto gehien lortu dituen zinegotzia izendatuko da alkate, kargua utzi duen alkatea kanpoan utzita.

Aurrekontu orokorrak onartzearekin edo aldatzearekin lotutako konfiantza-arazoa bada, konfiantza eman dela eta proiektua onartu dela ulertuko da, baldin eta konfiantza-arazoa errefusatzeko bozketa egin eta hilabeteko epean ez bada zentsura-moziorik aurkezten alkatearen ordezkari hautagaiarekin, edo alkateak ez badu aurrera egiten. Ondorio horietarako, Udalbatzako kide bakoitzak agintaldian zentsura-mozio bakarra aurkezteari buruz ezarritako mugak ez du balio.

HAOLOk muga batzuk ezartzen ditu figura horren gehiegizko erabilera saihesteko eta, horrela, udalen funtzionamendu demokratikoa oztopatzeko:

- a) Alkate bakoitzak ezin izango du konfiantza-mozio bat baino gehiago egin urte bakoitzean, agintaldiaren hasieratik zenbatzen hasita (ez da, beraz, urte naturalari buruzkoa), ezta bi galdera baino gehiago ere agintaldi osoan. Era berean, ezin izango da konfiantza-arazorik planteatu Udalbatza bakoitzaren agintaldiaren azken urtean.
- b) Konfiantza-arazo bat izan duen gai bat onartzearen alde bozkatzaren dute zinegotziek ezin izango dute zentsura-moziorik sinatu planteatu duen alkatearen aurka, harik eta sei hilabeteko epea igaro arte, bozketa egiten den egunetik zenbatzen hasita.

Era berean, aipatutako epean, zinegotzi horiek ezin izango dute konfiantza-arazoa lotuta duen gaiaren aurkako botorik eman, baldin eta bozkatu egiten badute, kasuan kasuko baldintza berberetan. Kontrako botoa emanaz gero, baliogabetzat joko da.

12.5. ALKATEAREN POSTU HUTSA.

BETEKIZUNAK ETA PROZEDURA

Zentsura-mozioa eta konfiantza-arazoa ez diren kasuetan, hala nola heriotza, uko egitea, ezintasuna, eta abar, alkatetzan hutsik dagoen postua HAOLoren 196. artikuluan aurreikusitakoaren arabera ebatziko da (alkatea hautatzeko prozedura), eta, ondorio horietarako, alkatea agertzen zen zerrendako zerrendaburutzat hartuko da alkatetzaren hurrengoa, hautagaitzari uko egiten ez badio behintzat (HAOLoren 198. artikulua).

13. GOBERNU ORGANOAK: ALKATEORDETZAK

13.1. ALKATEORDETZAK. DERRIGORTASUNA, KOPURUA, IZENDAPENA ETA KARGUA UZTEA

Alkateordetzak nahitaez udalerri guztietan egon beharreko organoak dira (TAOLen 20. artikulua). alkateorde izendatu ahal izango dira gehienez ere udalbatza osatzen duten kideen herena adina zinegotzi (adibidez: guztira 17 zinegotzi badira – legezko zenbakia –, gehienez 5 alkateorde izenda daitezke).

Alkateordeek alkatea ordezkatzeko dute, izendapenaren hurrenkeraren arabera, eta kargua hutsik badago, kanpoan bada edo gaixorik badago.

Alkateak tokiko gobernu batzarreko kideen artean askatasunez izendatu eta lekuz aldatu ahal ditu alkateordeak, eta, gobernu batzarrik ez badago, zinegotzien artean aukeratuko ditu.

Izendapenak eta kargu-uzteak ebazpena behar dute. Ebazpen hori hartzaileei jakinaraziko zaie, eta Udalbatzaren osoko bilkurari jakinaraziko zaio egiten den lehenengo bilkuran. Gainera, ebazpen hori udaletxeko iragarki-taulan eta lurralde historikoko aldizkari ofizialean argitaratuko da. Ebazpenean besterik xedatzen ez bada, ematen den egunaren biharamunetik aurrera izango ditu ondorioak ebazpenak.

Alkateorde kargua galduko da alkateak kargugabetzen duenean, idatziz karguari uko egiten zaionean edo tokiko gobernu-batzarreko kide izateari uzten zaionean.

13.2. ALKATETZEN ORDEZKARITZAK. KASUAK. FORMA. SINADURAREN ERAGINKORTASUNA ETA ESKUORDETZA

Eskuduntzen eta sinaduraren eskuordetzaren artean bereizi behar dira.

a) Eskumenak eskuordetzea.

ETELen 27.1 artikulua dioenaren arabera, alkateak bere eskumenak eskuordetu ahal izango dizkio tokiko gobernu-batzarrari, alkateordeei eta zinegotziei, toki-araubideari buruzko oinarritzko legerian ezarritako kasuetan.

Ezin izango ditu eskuordetu legez eskuordetu ezin diren eskumenak. Ondorio horietarako, TAOLen 21.3 artikuluan araubide erkideko udalerriari buruz egiten den erregulaziora jo behar dugu. Bertan, alkatetzari dagozkion eskumenak eskuordetzan eman ezin zaizkion kasuak jasotzen dira: osoko bilkuraren eta tokiko gobernu-batzarraren bilkuretan buru izatea, berdinketak kalitate-botoarekin erabakitzea, kreditu-eragiketarik hitzartzea, langile guztien goi-buruzagitza, funtzionarioak zerbitzutik bereiztea eta lan-kontratuko langileak kaleratzea, udal gobernu eta administrazioa zuzentzea, bandoak ematea, plan orokorra garatzeko plangintza-tresnak onartzea, osoko bilkurari berariaz esleitu gabeak, hirigintza-kudeaketarako tresnak eta urbanizazio-proiektuak onartzea (hirigintzaren arloan, gobernu batzarri eskuordetzea badago), ekintza judizialak eta administratiboak gauzatzea eta udala defendatzea bere eskumeneko gaietan, osoko bilkurari kaltegarritasun-adierazpena eta hondamen edo ezbeharren bat gertatuz gero neurriak hartzeko proposamena.

Alkatetzak ere ezin izango du eskuordetu zinegotzi delegatuak emandako administrazio-egintzen aurka jartzen diren berraztertze errekurtsoak ebazteko eskumena (SPAJLen 9.2.c)).

Lurralde historikoko hiriburuei dagokienez (biztanle-kopuru handiko udalerrien araubidea), TAOlek xedatutakoari jarraitu beharko zaio (ETELen 27.2 artikulua). TAOlen 124.5 artikulua alkatetzari esleitutako eginkizunak eskuordetu ezin diren kasuak jasotzen ditu.

Ondorioz, udal eskumeneko gai orokor bati dagozkion eskumenak eskuordetzan eman diezazkieke alkateak tokiko gobernu batzarrari, bertako kideei, eta alkateordeei gobernu batzarrik ez dagoenean.

Era berean, delegazio bereziak egin ahal izango dizkio edozein zinegotziri, gai edo proiektu espezifiko bat denean. Kasu horietan, zinegotzi batek ordezkaritza generikoa badu, komenigarria izan daiteke ordezkaritza bereziak dituztenen jarduna gainbegiratzeko ahalmena ematea.

Gainera, ETELen 27.3 artikuluan xedatutakoaren arabera, alkateak, oinarrizko legerian ezarritakoaren esparruan, ordezkaritza-izaerarik ez duten edo ordezkaritza-karguei dagozkien eskuduntzak egikaritzea ez dakarten eskumen guztiak eskuordetu ahal izango dizkie edozein zuzendari, zerbitzuburu edo funtzionarioi (eskumen nahikoa duen administrazio-organo edo -unitateko titularra dela ulertu behar da).

Eskuordetzeak alkatetzaren dekretu bidez egingo dira, eta bertan jasoko dira eskuordetzak aipatzen dituen gaien eremua. Eskuordetzen diren ahalmenak eta ahalmen horiek baliatzeko baldintza espezifikoak. Beraz, gai bati dagozkion atribuzio guztiak eskuordetzan emateko aukera dago, eta ebazteko ahalmenak beretzat gorde.

Eskuordetzeek dekretuaren hurrengo egunetik aurrera izango dituzte ondorioak, besterik xedatzen ez bada, eta Lurralde Historikoko Aldizkari Ofizialean nahitaez argitaratzeari kalterik egin gabe. Argitalpen hori jende guztiak jakin dezan egiten da, eskuordetzeak dagoeneko ondorioak baititu eskuordetze-egintzak hartu eta hurrengo egunetik aurrera.

Eskuordetza eman duen organoak edozein unetan ezeztatu ahal izango du eskuordetza. Kasu horietan, jatorrizko eskumena duen organoak organo edo agintaritzaren delegatuak hartutako ebazpenak berrikusi ahal izango ditu, administrazio-egintzak ofizioz berrikusteko ezarritako kasu eta baldintza berberetan.

Eskuordetze guztien eta horien errebokazioen berri emango zaio osoko bilkurari, eskuordetze horien ondoren egiten duen lehenengo bilkuran.

Eskuordetzaz hartzen diren ebazpenek berariaz adierazi beharko dute hori, eta organo eskuordetzaileak emandakotzat jotzeko dira. Ondorioz, organo eskuordetzaileari dagokio jar daitezkeen berraztertze-errekurtsoak ebaztea, salbu eta Dekretuan edo eskuordetze-erabakian berariaz ematen bada organo delegatuak emandako egintzen aurkako berraztertze-errekurtsoen ebazpena.

Alkatea aldi baterako ordezkatzeko duen alkateordeak ezin du ordezkapenen araubidea aldatu.

b) Izenpea eskuordetzea.

Alkateak bere ebazpenen eta administrazio-egintzen sinadura eskuordetu ahal izango die administrazio-organo edo -unitateko titularrei, behar besteko eskumena badute.

Alkatetzaren eskumenen eskuordetza jasotzen duten organoek, halaber, haien mendeko beste organo batzuen esku utzi ahal izango dute beren ebazpenak eta administrazio-egintzak sinatzeko eskumena, sektore publikoaren araubide juridikoaren legerian ezarritakoaren arabera.

13.3. ESKUORDETUTAKO ZINEGOTZIEN ARTEKO ESKUMEN GATAZKAK

TAOLen 50. artikulua mekanismo bat aurreikusi du toki-erakundearen beraren mendeko organoen artean sor daitezkeen eskumen-gatazkak ebazteko, eta honako hauek ebartziko direla adierazi du:

- a) Osoko bilkurak, kide anitzeko organoei eta organo horietako kideei eragiten dieten gatazkak direnean.
- b) Udalbatzako alkateak, gainerako kasuetan.

Hau da, gobernuko kideen artean sor daitezkeen gatazka eta tentsioen aurrean, batez ere askotariko osaera duen baten aurrean, alkatea izango da kasu zehatzak ebatzi beharko dituen organo eskuduna, dagokion eskumena nori dagokion zehaztuta, talde bateko edo besteko kide den alde batera utzita.

14. GOBERNU ORGANOAK: TOKIKO GOBERNU BATZARRA

14.1. TOKIKO GOBERNU BATZARRA. NAHITAEZKOTASUNA, OSAERA ETA ESKUDUNTZAK

a) Nahitaezkotasuna

Tokiko gobernu batzarra kide anitzeko gobernu-organoa da, eta nahitaez egon behar du 5.000 biztanletik gorako udalerrietako udaletan eta biztanle gutxiagokoetan, erregelamendu organikoak hala xedatzen duenean edo osoko bilkurak hala erabakitzen duenean.

b) Osaera

Tokiko gobernu batzarra honako hauek osatuko dute: alkatea, bera buru dela, eta alkateak libreki izendatutako zinegotziak, udalbatza osatzen duten legezko zinegotzien kopuruaren herena gainditzen ez duen kopuruan.

c) Eskuduntzak

Araubide orokorreko udalerrietan, tokiko gobernu batzarrak ez du eskumen propiorik; aitzitik, alkatetzara joateko eskumen orokorraz gain, alkateak edo beste udal organoren batek (osoko

bilkura, alkatetza) eskuordetzen dizkionak edo legeek edo foru-arauek esleitzen dizkiotenak izango ditu.

Udalbatzak eskuordetutako eskumenak baliatzen baditu dagokion erabakia hartzeko, informazio-batzordearen irizpena beharko da, eta hala egin ez badu, gai-zerrendan sartzeko premia berretsi beharko da, osoko bilkuraren kasuan gertatzen den bezala.

14.2. TOKIKO GOBERNU BATZARRA. SAIOEN PUBLIZITATEA

Tokiko gobernu batzarraren bilkurak publikoak izango dira, osoko bilkurak gehiengo osoz edo ordenamendu juridikoak kontrakoa ezartzen ez badu (ETELen 30.1 artikulua). Horri dagokionez, adierazi behar da, TAOLen gaur egungo idazkeraren arabera (70. artikulua), tokiko gobernu batzarraren bilkurak ez direla publikoak.

Nolanahi ere, gobernu batzarraren bilkurak publikoak izango dira, baldin eta organo horrek osoko bilkurak eskuordetutako eskumenak erabiliz jarduten badu, edo lehendakariak gai jakin batean parte hartzeko baimena ematen badio aipatutako gaiari buruzko ebazpena hobeto hartzen lagun dezakeen pertsonari edo pertsoneri (ETELen 30.2 artikulua).

14.3. TOKIKO GOBERNU BATZARRAREN URRUTIKO SAIOAK

Tokiko gobernu batzarrak bilerak egin eta urrutiko akordioak hartu ahal izango ditu bitarteko elektronikoen eta telematikoen bidez, baldin eta ezinbesteko edo arrisku kolektibo larriko salbuespenezko egoerak gertatzen badira, edo bileretako araubide presentzialaren funtzionamendu normala neurritz kanpo eragozten edo zailtzen duten hondamendi publikoak gertatzen badira, betiere baldintza horiek betetzen badira (TAOLen 46.3 artikulua.):

- Aipatutako salbuespenezko egoera dagoela ikusi beharko du alkatetzak.
- Baliozko eraketa egiteko, partaideek Espainiako lurraldean egon behar dute eta nortasuna egiaztatuta geratu behar da.
- Parte hartzen duten kideen arteko komunikazioa ziurtatu beharko da, denbora errealean, saioan zehar, eta beharrezkoak diren bitartekoak jarriko dira horien izaera publikoa edo sekretua bermatzeko, kasu bakoitzean legez dagokionaren arabera. Baldintza hori beteko litzateke zinegotzi guztiek bideokonferentzia bidez konektatzeko gailu eta programa egokiak badituzte, erabili beharreko tresna edozein dela ere. Horrela, nahikoa da zinegotzi bakar batek bilkura telematikoa horretan parte hartu ahal izateko behar diren bitartekoak ez izatea, bilera hori ez egiteko.

Urrutiko saioak saio misto bihurtu ahal izango dira (urrutitik eta aurrez aurre), gobernu-batzordeko kideren bat bertaratzen bada.

Bestalde, SPAJLen 21. xedapen gehigarriak dioenez, kide anitzeko organoen urrutiko bilkurei buruzko erregulazioa ez zaie aplikatzen toki-erakundeetako kide anitzeko gobernu-organoei, eta horrek, beraz, tokiko gobernu batzarra kanpo uzten du. Hala ere, horrek ez du esan nahi aukera hori debekatzen denik, eta, ondorioz, UEOn bidez edo, gutxienez, antolaketa-akordio baten bidez adostu daitekeenik, egokitutako jotzen bada, nahiz eta gomendagarria izango litzatekeen legeria autonomikoak arautzea.

15. GOBERNU ORGANOAK: OSOKO BILKURA

15.1. OSOKO BILKURA. OSAERA, ESKUMENAK ETA ESKUORDETZA

ETELen 25.2 artikulua dio udalerriek oinarrizko legerian aurreikusitako beharrezko organoak izango dituztela, eta horien artean dago osoko bilkura.

Osoko bilkura zinegotzi guztiek eta buru duen alkateak osatzen dute (TAOLen 22.1 artikulua).

Osoko bilkurari dagozkion eskumenak TAOLen 22.2 artikuluan finkatuta daude, TATBren 23. artikulua gehitutakoekin osatuta, eta horiei legeria orokorrean, sektorialean eta foru-araudian jasotako beste batzuk gehitu behar zaizkie. Ildo horretan, kontuan hartu behar da SPKLren bigarren xedapen gehigarria.

15.2. OSOKO BILKURA MOTAK

Osoko bilkurak ohikoak, ezohikoak eta premiazko ezohikoak izan daitezke, eta lehen edo bigarren deialdian egin ahal izango dira.

Ohiko osoko bilkurak ezarritako maiztasunarekin egingo dira. Maiztasun hori ezohiko bilkuran zehaztuko da alkateak deituta, udalbatza eratzeko bilkura egin eta hurrengo hogeita hamar egunen barruan, edo, osoko bilkura aldatzen bada, geroago. osoko bilkuraren erabakian jaso behar da, salbuespenezko kasuetan izan ezik, abuztuan ez dela bilerarik egingo. Era berean, zehaztasunen bat gehitu daiteke osoko bilkurak jaiegunei edo orduari buruz hartutako erabakiari dagokionez. Kasu horietan, aldizkakotasunari buruzko erabaki orokorra alda daiteke, alkatearen erabakiz eta bozeramaileen batzordearen oniritziarekin edo ezagutzarekin.

Ezohiko osoko bilkurak dira aldeztu aurretik ezarritako aldizkakotasunetik kanpo egiten direnak, eta horien deialdia gutxienez bilkura egin baino bi egun baliodun lehenago egiten da.

Premiazko ezohiko bilkurak dira, aztertu beharreko gaiaren edo gaien presazko arrazoiak direla-eta, ezohiko bilkuretarako ezarritako gutxienezko aurrerapenarekin deialdia egitea ahalbidetzen ez dutenak. Kasu horretan, gai-zerrendako lehen puntua izango da deialdiaren presazko izaerari buruzko erabakia, eta osoko bilkurak berresten ez badu, bilkura amaitutzat joko da jarraian.

Bilkura ezohikoa eta premiazko ezohikoa izatea deialdiaren bidez justifikatuko da.

15.3. OSOKO BILKURAREN DEIALDIA

Alkateak deituko ditu ohiko, ezohiko eta premiazko ezohiko bilkurak

Ezohiko osoko bilkuretarako deialdia alkateak egingo du, bere ekimenez edo zinegotzi-kopuruaren laurdenak eskatuta, eta gehienez ere hiru eskaera egingo ditu urtean zinegotzi bakoitzarentzat, salbu eta urte berean tokiko agintaldia berritzen bada, non eta ez diren zenbatuko beste agintaldi bateko eskaerak.

Ohiko eta ezohiko bilkurak, presakoak izan ezik, alkateak deituko ditu, bilera egin baino gutxienez bi egun baliodun lehenago, eta aipatutako bulegoetan jarriko ditu eskura bilkuran aztertu beharreko dokumentazioa, eta, nolanahi ere, akordio-proposamenak eta proposamen horien oinarri diren txostenak, deialdiaren egunetik bertatik.

Aurrez aipatutako zinegotzi-kopuruak eskatuta egiten bada deialdia, osoko bilkura berezia ezin izango da hamabost egun baliodun baino gehiago atzeratu eskatu denetik, eta, epe horretan deialdia egin ez bada, automatikoki deituko da epe hori amaitu eta hurrengo hamargarren egun baliodunerako, 12:00etan. Idazkaritzak horren berri emango die udal ordezkari, aipatutako epea amaitu eta hurrengo egunean.

Eskatzaile guztiek idatziz eta sinatuta egin beharko dute ezohiko bilkuraren eskaera, udalaren erregistroaren bidez izapidetuko da, eta gai-zerrendan sartu beharreko puntuak eta horiei buruzko dokumentazioa adierazi beharko ditu. Gai hori ezin izango da ohiko edo ezohiko osoko bilkuraren gai-zerrendan sartu, eskatzaile guztien berriazko baimenik gabe.

Ezohiko bilkuraren eskaera alkatetzak ukatu ahal izango du, arrazoituta, idazkaritzaren txostena jaso ondoren, osoko bilkuraren eskumenekoak ez diren gaiak aztertzen direnean.

15.4. OSOKO BILKURAREN GAI ZERRENDIA

Alkateak ezarriko du gai zerrenda, idazkaritzaren laguntzarekin.

Ohiko bilkuretako gai zerrendan, aldezturik irizpena eman, txostena egin edo dagokion informazio batzordeari kontsultarako aurkeztu zaizkion gaiak baino ezin dira sartu, premiazko gaiak izan ezik; kasu horretan, osoko bilkurak berretsi egin beharko du gai-zerrendan sartzea.

Ohiko bilkuretako gai-zerrendak atal bat jaso beharko du, gobernu-organoen kontrolari buruzko ebazpen-zatitik bereizitako berezko substantibotasuna duena, eta beste puntu espezifiko bat, udal taldeek eskaerak, galderak eta mozioak egiteko.

Gai zerrendako gai buruzko dokumentazio guztia zinegotzien eskura egongo da deialdiaren egunetik bertatik.

15.5. OSOKO BILKURA: TOKIA, OSAKETA, QUORUMA ETA JARTZEKO HURRENKERA

Osoko bilkurak kasuan kasuko udalbatzaren egoitza den udaletxean egin beharko dira, ezinbesteko kasuetan izan ezik; kasu horretan, horretarako prestatutako eraikinean egin beharko dira (TAOLen 48. artikulua.).

Osoko bilkura balio osoz eratzeko, kideen legezko kopuruaren herena bertaratu behar da, baina inoiz ez hiru baino gutxiago. Quorum hori saio osoan zehar mantendu beharko da. Nolanahi ere, udaleko alkate-lehendakaria eta idazkaria edo haien legezko ordezkariak bertaratu beharko dira.

Quorumik ez dagoelako edo alkatea, udaleko idazkaria edo horien ordezkariak bertaratu ez direlako ezin bada bilerarik egin, alkateak gehienez ere bi egun balioduneko epean beste deialdi bat egingo du bilkura egiteko, bigarren deialdi bat egitea aurreikusi ez bada behintzat, kasu horretan deialdia horren arabera egingo baita.

Zinegotzi-kopuruaren laurdenak eskatuta deitutako ezohiko bilkuren kasuan, lehendakaria edo haren legezko ordezkaria ez badago, osoko bilkura baliozkotasunez eratuta geratuko da, baldin eta udal ordezkarien legezko gutxiengoaren herenaren quoruma aurkezten bada; quoruma inoiz ez da hiru baino txikiagoa izango, eta, kasu horretan, bertaratutakoen artean zinegotzi zaharrena izango da lehendakaria.

Osoko bilkurako kideak bilkura-aretoan eseriko dira, beren taldearekin batera. Taldeen hurrenkera alkate-lehendakariak erabakiko du, bozeramaileei entzun ondoren, eta lehentasuna izango du boto gehien lortu dituen zerrendako kideek osatutako taldeak, eta horrela hurrenez hurren.

Edozein zinegotzik eskatu ahal izango du, eztabaidak irauten duen bitartean, gai zerrendan sartutako espedienteren bat kentzeko, dokumentu eta txostenak bertan sar daitezen, edo espedientea mahai gainean gera dadin, eta eztabaida hurrengo bilerarako atzeratuko da. Bi kasuetan, eskaera bozkatu egin behar da, eta eskaerari gehiengo soilez erantzuten bazaio, ez da bozketarik egingo gaiaren funtsari buruz.

Gai-zerrendan sartuta ez dauden eta idazkaritzaren edo kontu-hartzaitzaren nahitaezko txostena behar duten gaiak dagokienez, organo horietako titularrek azterketa atzeratzeko eskatu ahal izango diote lehendakariari, eta mahai gainean geratuko da hurrengo bilera baterako. Hori dagokion aktan jaso beharko da.

15.6. UDAL OSOKO BILKURA: DOKUMENTUEN ETA ESKU-HARTZEEN TERMINOLOGIA

Komeni da terminologia bateratua erabiltzea, dokumentuak eta idazkiak deskripzioz identifikatu ahal izateko, eta zinegotziek osoko bilkuren eztabaidetan hitz egitean ondo ulertzeko.

Horretarako, terminologia hau proposatzen da:

- a) IRIZPENA, Informazio batzorde baten proposamena da. Batzorde horrek azalpen-zatia eta hartu beharreko erabakiak ditu, eta, hala badagokio, eranskin gisa, boto partikularrak.
- b) PROPOSAMENA da alkatetzak gai-zerrendako gai bati buruz osoko bilkurari aurkeztu dion ekimena. Gai hori, administrazio-espediente osoarekin, ez du informazio batzorde eskudunak ebatzi. Azalpen-zatia edo justifikazioa eta hartu beharreko erabakia jasotzen ditu. Ez da proiektu bat eztabaidatu edo bozkatuko, aldez aurretik bilerako gai-zerrendan sartzea berretsi ez bada.
- c) MOZIOA: Gai zerrendan jasotako proposamen adierazgarria eta ez erabakitzailea da, eta osoko bilkurari aurkeztu zaio horren berri, gai bati buruz duen jarrera adieraz dezan. Eduki horrek ez die berez eragiten udal organoen eskumen materialei, ez du behartzen administrazio-prozeduraren izapiderik bideratzera osoko bilkuren erabakiaren aurretik. Atxiki gabeko udal taldeek edo zinegotziek aurkez ditzakete.
- d) PRESAKO MOZIOA: Urgentziazko arrazoiak direla medio, osoko bilkurari aurkezten zaion mozioa da, gai zerrendan jasota ez dagoen eta eskaera eta itaunduetan lekuri ez duen gai bat aztertzeko. Tratatu aurretik, presazkoa dela berretsi behar da.
- e) KONTSULTA PROPOSAMENA, alkatetzak edo gobernu batzarrak egindako kontsulta-ekimenak dira.
- f) KONTSULTA PROPOSIZIOA, udaleko talde politikoek egindako kontsulta-ekimenak dira.
- g) BOTO PARTIKULARRA: kide batek informazio batzordearen irizpen bat aldatzeko egindako proposamena da.
- h) ZUZENKETA, atxiki gabeko edozein udal taldek edo zinegotzik egindako arau-proiektu, irizpen, proposamen edo mozio baten testua aldatzeko proposamena da.

Zuzenketak honako hauek izan daitezke:

- Gehitzea: irizpen, proposamen edo mozioaren testua osorik errespetatuz, gehitu edo zabaldu besterik egiten ez duen proposamena da.
 - Ezabatzea: irizpen, proposamen edo mozioaren testuko punturen bat edo batzuk ezabatzeko proposamena da.
 - Aldaketa: irizpen, proposamen edo mozioaren testuaren edukiaren ordezkari irtenbide bat aldatzen, eraldatzen edo proposatzen duen proposamena da.
- i) ERREGUA, osoko bilkurako edozein kidek alkateari edo gobernu-taldeko kideei egindako eskaera edo jarduera-proposamena da.
- j) ITAUNA: osoko bilkurako edozein kidek alkateari edo gobernu-taldeko kideei egindako galdera bat da, gai bati buruzko gertakari, egoera edo informazio bati buruzkoa edo neurriren bat hartu den edo hartuko den.

15.7. ZINEGOTZIEN BOTO ESKUORDETZA OSOKO BILKURETAN

Zinegotzien botoa pertsonala ezin da eskuordetu, ETELen 25.6 artikuluan xedatutakoari kalterik egin gabe. Artikulu horren arabera, amatasun- eta aitaltasun-kasuetan, zinegotziak botoa eskuordetu diezaioke atxikita dauden udal talde politikoaren bozeramaileari edo, hala badagokio, beste zinegotzi bati.

Botoa eskuordetzan emateko, idazki bat bidali beharko zaio udaleko alkate-udalburuari. Idazki horretan, botoa eskuordetzen duen pertsonaren eta eskuordetza jasotzen duenaren izenak jaso beharko dira, baita botoa zein eztabaida eta bozketan eman behar den eta eskuordetzeak zenbat denbora iraungo duen ere. Epe hori ezin izango da izan araudi orokorrak baimen horietarako ezarritako iraupena baino luzeagoa, jaiotza gertatu denetik. Zinegotziek ezin izango dute boto delegatu bat baino gehiago izan.

Osoko bilkuretan eta informazio-batzordeetan bakarrik erabili ahal izango da boto eskuordetua.

15.8. OSOKO BILKURAREN BOZKETA MOTAK

Bozketak arruntak, izendunak edo isilpekoak izan daitezke.

Bozketa arruntak dira baiezko, desadostasunezko edo abstentziozko zeinu konbentzionalen bidez agertzen direnak.

Bozketa izendunak abizenen bidez deitzen direnak dira, eta deitutako zinegotzi bakoitzak ozenki erantzungo du, "bai", "ez" ala "abstentzioa".

Isilpekoak dira udal ordezkari bakoitzak hautestontzi batean utzitako boto-txartel bidez egiten direnak, eta toki-araubideari buruzko legerian aurreikusitako kasuetarako baino ez dira erabiliko.

Bozketa-sistema arrunta ohiko bozketa izango da, osoko bilkurak kasu jakin baterako bozketa izenduna erabakitzen ez badu. Bozketa mota aldatzeko, gehiengo soiluz egindako bozketa arrunta egiten da.

Hauteskunde-araubideari buruzko legerian edo Udal Erregelamendu Organikoan aurreikus daitezkeen beste kasu batzuei kalterik egin gabe, bozketa sekretua pertsonak aukeratu edo kargutik kentzeko kasuetan bakarrik erabili ahal izango da, AFEren 102.3 artikuluan xedatutakoaren arabera.

15.9. OSOKO BILKURAREN URRUTIKO SAIOAK

EBilkurak egin eta urrutiko akordioak hartu ahal izango dira bitarteko elektroniko eta telematikoen bidez, baldin eta ezinbesteko edo arrisku kolektibo larriko salbuespenezko egoerak gertatzen badira, edo katastrofe publikoak gertatzen badira, eta, horien ondorioz, saioen araubide presentzialak behar bezala funtzionatzea eragozten edo zailtzen bada neurritz kanpo, eta, betiere, baldintza horiek betetzen badira (TAOLen 46.3 artikulua):

- Alkateak aipatutako salbuespenezko egoera dagoela ikusi beharko du.
- Baliozko eraketa egiteko, partaideek Espainiako lurraldean egon behar dute eta nortasuna egiaztatuta geratu behar da.
- Parte hartzen duten kideen arteko komunikazioa ziurtatu beharko da, denbora errealean, saioan zehar, eta beharrezkoak diren bitartekoak jarriko dira haien izaera publikoa edo sekretua bermatzeko, kasu bakoitzean legez dagokionaren arabera. Baldintza hori beteko litzateke zinegotzi guztiek bideokonferentzia bidez konektatzeko gailu eta programa egokiak badituzte, erabili beharreko tresna edozein dela ere. Beraz, nahikoa da zinegotzietako bakar batek bilkura telematikoa horretan parte hartu ahal izateko behar diren bitartekoak ez izatea egin ez izateko.

Bestalde, SPAJLen 21. xedapen gehigarriak dioenez, kide anitzeko organoen urrutiko bilkurei buruzko erregulazioa ez zaie aplikatzen toki-erakundeetako kide anitzeko gobernu-organismoek, eta horrek, beraz, tokiko gobernu batzarra kanpo uzten du. Hala ere, horrek ez du esan nahi aukera hori debekatzen denik, eta, ondorioz, UEOn bidez edo, gutxienez, antolaketa-akordio baten bidez adostu daitekeenik, egokitzen jotzen bada, nahiz eta gomendagarria izango litzatekeen legeria autonomikoak arautzea.

Nolanahi ere, osoko bilkuren izaera publikoa bermatu beharko da.

15.10.OSOKO BILKURAREN SAIO MISTOAK (PRESENTZIALA ETA URRUTIKOA)

Oinarrizko legeriak ez du berariaz aurreikusten bilkura mistorik (aurrez aurrekoa eta urrutikoa), osoko bilkurako kide batek edo batzuek botoa prozedura telematikoa bidez emateko aukera izan dezaten. Hala ere, posible izango litzateke bilkura mistoen kasu hori, baldin eta TAOLen 46.3 artikuluan eskatzen diren baldintzak betetzen badira eta zenbait zinegotzik aurrez aurre parte hartzen badute.

15.11. OSOKO BILKURETAKO ERABAKIAK HARTZEA

Aplikatu beharreko legeriak gehiengo kualifikatua eskatzen duen kasuetan izan ezik, osoko bilkuraren erabakiak, oro har, bertaratutako kideen gehiengo soilez hartuko dira. Gehiengo sinplea existitzen da baieztatzeko botoak ezeztatzeko baino gehiago direnean.

Behin gai bat eztabaidatzen hasita, kide bat ez egotea abstentzioaren parekoa da. Berdinketa gertatuz gero, beste bozketa bat egingo da eta, bere horretan jarraituz gero, lehendakariaren kalitatezko botoak erabakiko du.

Deusezak izango dira bilkura berezietan hartzen diren erabakiak, deialdikoak ez diren gaiei buruzkoak, baita ohiko bilkuretan hartzen direnak ere, gai-zerrendan sartzen ez diren gaiei buruzkoak, salbu eta erabaki bereziak hartzen direnean eta aldez aurretik presakotzat jotzen direnean.

15.12. OSOKO BILKUREN PUBLIZITATEA

Udalbatzaren bilkurak publikoak dira. Hala ere, isilpekoak izan daitezke Konstituzioaren 18.1 artikuluan aipatzen den oinarritzko eskubideari eragin diezaioketen gaien eztabaida eta bozketa, osoko bilkuraren gehiengo osoak hala erabakitzen badu.

Sektore Publikoaren Araubide Juridikoaren urriaren 1eko 40/2015 Legearen (SPAJL) 18.1 artikulua, akte buruzkoak, berariaz zehazten du saioak, aurrez aurrekoak zein telematikoak, grabatu egin daitezkeela.

Kide anitzeko organoen saioak grabatzea datuen tratamendu bat da, eta, beraz, tratamenduaren arduradunak gardentasun-printzipioari buruzko datuak babesteko araudia bete behar du (DBEOren 5.1.a artikulua). Horregatik, gobernu-organoko kideei tratamenduaren berri eman beharko zaie grabazioa hasi aurretik.

Komunikabideek eta norbanakoek grabatu ahal izango dituzte osoko bilkuraren saioak. Nolanahi ere, bertaratutakoek aldez aurretik jakin beharko dute saioa grabatu eta zabalduko dela, eta, ahal den neurrian, jendearen grabazioa saihestu beharko da, datuen kalitatearen printzipioa aplikatuz, datuak babesteko legeriaren arabera; izan ere, lortu nahi den helburuarekin bat etorritzeko gokiak eta gehiegizkoak ez diren datuak baino ez dira tratatu behar.

Osoko bilkura grabatu ahal izango da, nahiz eta kideren batek grabatu nahi ez izan. Izan ere, grabatu nahi ez dituzten eta haien irudia Internet bidez zabaltzeko nahi ez dituzten pertsonen irudi eta intimitaterako eskubidearen ginetik, udalaren saioen publizitatea gailentzen da.

Norberaren edo familiaren intimitateari, ohoreari edo irudiari berari eragin diezaioketen gaiak aztertzen diren saioetan, alkateak, bere ekimenez edo udaleko edozein talde politikok proposatuta, grabazio hori eteteko agindua emango du gai horiek lantzen diren aldian, herritarren oinarritzko eskubideak eta datu pertsonalak babesteko legeria bermatzeko.

Bilkuraren izaera publikoa eteteko erabakiak ezarri ahal izango du bilkura osorik edo zati batean egitea edo jarraitzea, eta eztabaida eta bozketa jenderik gabe egitea.

Osoko bilkuraren erabakien laburpen bat udalaren webgunean eta gardentasun-atarian argitaratuko da, betiere gardentasunari eta datu pertsonalak babesteko buruzko araudia kontuan hartuta.

Izaera pertsonaleko datuen babesari buruzko araudiak osoko bilkuren aktak udalaren webgunean argitaratzean duen eraginari dagokionez, gauza bat da osoko bilkuren publizitate-araubidea eta beste bat hartutako erabakiak argitaratzea. Azken horretan, saihestu egin behar da pertsonak identifikatzea erraztuko luketen datu pertsonalak ematea. Hori gertatuko da datu horiek ez direnean egokiak edo gehiegizkoak direnean eta, ondorioz, egoitza elektronikoan eta beste bitarteko digital batzuetan argitaratzeko helburuarekin bat ez datozenean.

Udalak saio guztiak grabatzea eta, ondoren, herritarrentzat irigarriak diren plataformetan zabaltzea sustatuko du. Era berean, osoko bilkuren berehalako erreprodukzioa sustatuko da, bitarteko telematikoen bidez, ahal denean. Horretarako, sistema elektronikoak, telematikoak, megafoniakoak, telebista-zirkuituak, komunikazio-sareak eta beste bitarteko teknologiko batzuk erabili ahal izango dira, saioen garapena zabaltzeko.

Desgaitasuna duten pertsonen kasuan, saioei buruzko informazioa eta publizitate-araubidea bitarteko eta formatu eskuragarrien bidez eman beharko dira.

Herritarrek hizkuntza ofizialetako edozein erabili ahal izango dute, baina ezin izango zaie eskatu adierazteko aukeratu ez den hizkuntzan itzulpena edo azalpena egitea.

16. ORGANO OSAGARRIAK: INFORMAZIO BATZORDEAK

16.1. INFORMAZIO-BATZORDEEN BILKUREN ARAUBIDEA

Informazio-batzordeen bilkurak ohikoak, ezohikoak eta premiazko ezohikoak izan daitezke, eta lehen edo bigarren deialdian egin ahal izango dira.

Ohiko informazio-batzordeen bilerak, aurrez ezarritako maiztasunarekin egingo dira. Maiztasun hori, ohiko bilkurak zehaztuko du.

Informazio-batzordeen ezohiko bilkurak dira aldeztu aurretik ezarritako maiztasunetik kanpo egiten direnak, eta horien deialdia gutxienez bilkura egin baino bi egun baliodun lehenago egingo da.

Premiazko ezohiko bilkurak dira, aztertu beharreko gaiaren edo gaien presazko arrazoiak direla-eta, ezohiko bilkuretarako ezarritako gutxienezko aurrerapenarekin deialdia egitea ahalbidetzen ez dutenak. Kasu horretan, gai-zerrendako lehen puntua izango da deialdiaren presazko izaerari buruzko erabakia, eta informazio batzordeak berresten ez badu, bilkura amaitutzat joko da jarraian.

16.2. INFORMAZIO-BATZORDEEN DEIALDIA

Deialdiak informazio batzordeko lehendakariari dagozkio, eta batzordeko kideei gutxienez bi egun baliodun lehenago jakinarazi beharko zaizkie, presakoak izan ezik.

Aparteko informazio batzordeen bileretarako deialdia batzordeko lehendakariak egingo du, bere ekimenez edo batzordea osatzen duten zinegotzi-kopuruaren laurdenak eskatuta.

Komenigarria da zinegotzi bakoitzeko eskaeren urteko gehieneko muga ezartzea, salbu eta urte berean tokiko agintaldia berritzen bada, non ez diren zenbatuko beste agintaldi bateko eskaerak.

Udal araudiak besterik aurreikusi ezean, eta osoko bilkuraren funtzionamenduari buruzko araudia aplikatuz, honako hau ulertu behar da: osoko bilkura osatzen duten zinegotzien laurdenak eskatuta egiten bada deialdia, informazio-batzorde berezia ezin izango da hamabost egun

baliodun baino gehiago atzeratu deialdia egin denetik. Epe horretan deitu ez bada, automatikoki deituko da, aipatutako epea amaitu eta hurrengo hamargarren egun baliodunerako, 12:00etan, idazkaritzak horren berri emango die udal ordezkari guztiei, lehen aipatutako epea amaitu eta hurrengo egunean.

16.3 INFORMAZIO-BATZORDEAK: ERATZEA ETA ERABAKIAK HARTZEA

Informazio-batzordeak balio osoz eratzeko, lehendakaria, idazkaria edo haien legezko ordezekoak bertaratu beharko dira, eta kideen erdia, gutxienez.

Era berean, baliozkotasunez eratuta gera daitezke, nahiz eta deialdiko baldintzak bete ez, kide guztiak bilduta egon eta aho batez hala erabakitzen bada.

Ezohiko bilkuren kasuan, zinegotzien laurdenak eskatuta deituta, lehendakaria ez badago edo legez haren ordezkaria ez bada, batzordea behar bezala eratuta geratuko da, baldin eta gutxienez kideen erdian quoruma badago, kasu horretan, bertaratutakoen artean adinez nagusia den zinegotzia izango da lehendakaria.

Informazio-batzordeen erabakiak bertaratutako zinegotzien gehiengo soiluz hartuko dira, eta berdinketak lehendakariak erabaki ahal izango ditu bere kalitatezko botoarekin. Irizpen edo txostenik ez dutenek boto partikularra eman ahal izango dute, osoko bilkuran defendatzeko.

16.4. INFORMAZIO-BATZORDEETAN BOTOA ESKUORDETZEA

Zinegotzien botoa pertsonala eta ezin da eskuordetu, ETElen 25.6 artikuluan xedatutakoari kalterik egin gabe. Artikulu horren arabera, amatasun- eta aitatasun-kasuetan, zinegotziak botoa eskuordetu diezaioke atxikita dauden udal talde politikoaren bozeramaileari edo, hala badagokio, beste zinegotzi bati.

Botoa eskuordetzan emateko, idazki bat bidali beharko zaio udaleko alkate-udalburuari. Idazki horretan, botoa eskuordetzen duen pertsonaren eta eskuordetza jasotzen duenaren izenak jaso beharko dira, baita botoa zein eztabaida eta botaziotan eman behar den eta eskuordetzeak zenbat denbora iraungo duen ere. Epe hori ezin izango da izan araudi orokorrak baimen horietarako ezarritako iraupena baino luzeagoa, jaiotza gertatu denetik. Zinegotziek ezin izango dute boto delegatu bat baino gehiago izan.

Osoko bilkuretan eta informazio batzordeetan bakarrik erabili ahal izango da boto eskuordetua.

16.5. INFORMAZIO BATZORDEEN BILEREN PUBLIZITATEA

Informazio batzordeak publikoak izan daitezke, baldin eta osoko bilkurak hala erabakitzen badu, kideen legezko kopuruaren gehiengo osoz hartutako erabakiaren bidez edo UEOn hala aurreikusten bada (ETELen 30.3 artikulua).

Nolanahi ere, informazio batzordeetako lehendakariak gai jakin batean parte hartzeko eta bertaratzeko eskatu ahal izango die herritarrei, bai banaka, bai herritarren elkarte edo erakundeen ordezkari gisa, dagokion erabakia hartzen laguntzeko.

16.6. INFORMAZIO-BATZORDEEN URRUTIKO BILERAK

Informazio batzordeek urrutiko bilkurak egin ahal izango dituzte, SPAJLren 21. xedapen gehigarriak xedatutakoaren arabera. Xedapen horrek toki-erakundeetako kide anitzeko gobernu-organismoak (osoko bilkura eta tokiko gobernu batzarra) kanpoan uzten ditu, eta, beraz, ez informazio-batzordeak. Biztanle-kopuru handiko udalerrien kasuan (hiru hiriburuak), osoko bilkurako informazio-batzordeak ere kide anitzeko gobernu-organismoak direla ulertu beharko da, osoko bilkurak eskuordetuta erabakiak hartzen dituztenean (TAOLen 123.3 artikulua).

SPAJLren 17. artikulua arabera, kide anitzeko organoetako kideek bitarteko elektronikoen bidez ziurtatu beharko dute kideen edo haien ordezkoen identitatea, adierazpenen edukia, adierazpen horiek gertatzen diren unea, haien arteko elkarreragina eta interkomunikazioa denbora errealean, eta saioan baliabideak eskuragarri egotea. Besteak beste, baliozko bitarteko elektronikoen artean sartuko dira posta elektronikoa, audiokonferentziak eta bideokonferentziak.

17. ORGANO OSAGARRIAK: BOZERAMAILEEN BATZORDEA, KONTRATAZIO MAHAIA

17.1. BOZERAMAILEEN BATZORDEA. IZAERA ETA FUNTZIOAK

Alkateak eta udaleko talde politikoetako bozeramaileek osatzen dute bozeramaileen batzordea, eta atxiki gabeko zinegotziek ezin izango dute parte hartu (ETELen 34.6 artikulua).

Bozeramaileen batzordea organo aholku-emailea da, deliberatzailea eta ez erabakitzailea. Beraz, ez da udalaren gobernu- eta administrazio-organoa.

Haren funtzionamendua arautzeko arau-esparru gomendagarriena UEO da, edo, bestela, osoko bilkuraren erabaki bat. Nolanahi ere, eginkizunei dagokienez, honako hauek aipa ditzakegu:

- a) Osoko bilkurak aztertu beharreko gaiei buruzko jarrerak hurbiltzea eta, hala badagokio, adostea, egitate berriak agertzen direnean edo orain arte lortutakoa baino adostasun handiagoa lortzeko aukera ikusten denean. Horrez gain, taldeen eskaerak bideratzea, osoko bilkuren funtzionamenduari eta parte-hartzeari dagokienez.
- b) Udalerriako interes berezia edo garrantzia duten gaiei buruz iritzia ematea, bereziki larrialdietan, baita interes orokorreko gaiei buruz ere.
- c) Alkatetzak hala uste duen beste edozein.

Bere erabakiei dagokienez, bozeramaileen batzordeak ebazpenezkoak ez diren adierazpen, txosten edo gomendioak emango ditu, eta horiek ez dute inola ere hirugarrenak behartzeko indarrik izango.

17.2. KONTRATAZIO MAHAIA

Kontratazio mahaia kide anitzeko organoa da, eta bere funtsezko zeregina kontratazio-organismoari laguntza tekniko espezializatua ematea da.

Kontratatzeko eskumena kontratazio-batzordeari dagokionean izan ezik, nahitaez eratu beharko da prozedura irekietan, ireki sinplifikatuetan, mugatuetan, lehia-elkarriketako prozeduretan, lizitazio-prozedura negoziatuetan eta berrikuntzarako elkartzeko prozeduretan.

Eta aukerakoa honako kasu hauetan:

- a) Lizitazio-iragarkiak argitaratzea beharrezkoa ez den prozedura negoziatuetan, SPKLren 168. artikuluko b) 1 idatz-zatian aurreikusitako premiazko presaren bat dagoenean izan ezik.
- b) Prozedura ireki sinplifikatuetan, 80.000 eurotik beherako balio zenbatetsia duten obra-kontratuetan, eta 60.000 eurotik beherako balio zenbatetsia duten hornidura- eta zerbitzu-kontratuetan (xedetzat prestazio intelektualak dituztenak izan ezik. SPKLren 159.6 artikulua.

Kontratazio mahaiaren eginkizunak dira honako hauek dira (SPKLren 326.2 artikulua.):

- a) Aldez aurreko baldintzak betetzen direla egiaztatzen duten agiriak kalifikatzea, eta, hala badagokio, betetzen direla egiaztatzen ez duten hautagaiak edo lizitatzailleak baztertzea erabakitzea, zuzentzeko izapidea egin ondoren.
- b) Lizitatzailen proposamenak baloratzea.
- c) Eskaintza bat anormalki baxutzat kalifikatzea.
- d) Kontratua eskaintzarik onena aurkeztu duen lizitatzaileri esleitzeko proposamena kontratazio-organoari egitea.
- e) Hautagaiak hautatzea (kontratazio-organoak eskuordetuta) prozedura mugatuan, elkarriketa bidezko lehia-zikloetan, lizitazio negoziatuan eta berrikuntzarako elkartzeetan.

Toki-eremuko osaerari dagokionez (SPKLren 2. xedapen gehigarriaren 7. paragrafoa):

- a) Udalbatzaren kide bat edo bertako funtzionario bat izango da lehendakari.
- b) Mahaikide izango dira idazkaritzako titularra (edo, hala badagokio, toki-erakundearen aholkularitza juridikoaren eginkizuna esleituta duen organoaren titularra) eta kontu-hartzailetzako titularra (edo, hala badagokio, ekonomiaren eta aurrekontuaren kontrola egiteko eginkizuna esleituta duen organoa), baita kontratazio-organoak karrerako funtzionarioen edo toki-erakundearen zerbitzuko lan-kontratuko langileen artean edo udalbatzaren kide hautetsien artean izendatzen dituen beste batzuk ere. Horien kopurua, guztira, ezin izango da hiru baino txikiagoa izan.
- c) Kontratazio-mahaiko kide hautatuak, hala badagokio, ezin izango dira kide guztien herena baino gehiago izan.
- d) Toki-erakundearen funtzionario bat izango da idazkaria.

Behin-behineko langileek ezin izango dute inola ere kontratazio-mahaietan parte hartu, ezta eskaintzak baloratzeko txostenik egin ere. Bitarteko funtzionarioak mahaiko kide izateko, beharrezkoa izango da karrerako funtzionario nahikoa kualifikaturik ez egotea eta espedientean hala egiaztatzea.

Alkateak kontratazio mahaian parte hartzeari dagokionez, Estatuko Kontratazioaren Aholku Batzordeak, 2022ko apirilaren 5ean hartutako erabakiaren bidez, honako hau ebatzi zuen:

- Alkateak kontratazio-organo bada, ezin izango da kontratazio-mahaiko kide izan.
- Osoko bilkura kontratazio-organo bada, alkateak kontratazio-mahaian parte hartu ahal izango du.
- Alkateak kontratazio-organo bada eta eskumena beste organo baten esku utzi badu (tokiko gobernu batzarra barne), ezin izango da kontratazio-mahaiko kide izan.

Tokiko gobernu batzarrak bere gain hartzen baditu kontratazio-organoaren eskumenak legezko esleipenaren bidez, alkatea kontratazio mahaiko kide izan ahal izango da.

Mahaiaren osaera dagokion kontratazio-organoaren kontratatzailearen profilean argitaratuko da. Kontratazio-mahai iraunkorrak eratu ahal izango dira.

17.3. UDAL PLANGINTZAREN AHOLKU BATZORDEA

Lurzoruari eta hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legeak (109. eta 110. artikulua) ezartzen duenez, udal plangintzako aholku batzordea aholku-emailea eta deliberatzailea da hirigintza-planak formulatu, izapidetu eta onartzeko prozeduraren inguruko gizarte-hitzarmeneko funtzioak betetzeko. hirigintza-planak formulatzeko, izapidetzeko eta onartzeko prozedura hori nahitaezkoa da berezko eskumena (7.000 biztanletik gorako udalerriak) edo eskuordetutako eskumena duten udalerrietan, plan orokorrak behin betiko onartzeko.

Udal erregelamendu bidez zehaztuko dira osaera eta funtzionamendua.

Kontseiluak udalerriko plangintza orokorra egiteko ardura duten administrazioek egiten dituzten edo ezartzen dituzten azterlan, programa, jarraibide eta jarduera-ildo guztien berri izango du, plangintza egiten laguntzeko, eta, nolanahi ere, plan orokorra teknikoki idazten hasi ondoren emango du informazioa. Kontseiluak hirigintza-antolamenduko beste edozein plan edo tresnari buruzko txostena eskatu, ezagutu eta eman ahal izango du.

Kontseiluaren esku-hartzea kontuan hartzen dituen gaiak aztertzeko dokumentuetan adierazten da. Dokumentu horiek administrazio publikoentzat lotesleak ez diren proposamenak edo aukerak jaso ahal izango dituzte.

Plangintza onartzen duen administrazioaren aurrean Kontseiluak aurkeztutako proposamenak edo alternatibak, plangintza behin betiko onartzeko ebazpenean aintzat hartzen ez badira, arrazoituta erantzun beharko dira.

17.4. TRANTSIZIO ENERGETIKOAREN ETA KLIMA-ALDAKETAREN BATZORDEA

1/2024 Legeak, otsailaren 8koak, trantsizio energetikoari eta klima aldaketari buruzkoak, erabaki zuen Euskal Autonomia Erkidegoko jasangarritasun energetikoari buruzko otsailaren 21eko 4/2019 Legearekin (9. artikulua) nahitaezko jasangarritasun energetikoaren udal-batzordeak aurrerantzean trantsizio energetikoaren eta klima-aldaketaren batzorde deituko zirela.

Udalari dagokio haren osaera eta funtzionamendua arautzea.

Trantsizio energetikoaren eta klima-alaketaren batzordeek eginkizun hauek izango dituzte:

a) 4/2019 Legean aurreikusitakoak:

1. Legearen 11. artikuluan aipatzen den inbentarioa onartzea proposatzea (eraikinak, ibilgailuak eta argiteria publikoko instalazioak, bere jardun-eremuaren barruan daudenak).
2. Lege hau betetzeko hartutako neurrien garapena gainbegiratu eta bermatzea, bai eta legean ezarritako helburuak betetzen direla ere.
3. Energia-jarduketan planaren egoerari eta garapenari buruzko informazioa ematea aldizka.

b) 1/2014 Legeak erantsitakoak:

1. Bere eskumenen arabera, trantsizio energetikoaren eta klima-alaketaren arloan egiten dituen jarduketak, lotutako edo mendeko erakundeak barne, barnean koordinatzea.
2. 1/2014 Legean aurreikusitako plangintza-tresnak onartu aurreko nahitaezko txostenak egitea, eta helburuak bete diren ebaluatzea.

17.5. BESTE ORGANO OSAGARRI BATZUK

UEOren edo osoko bilkuraren erabakiaren bidez organo osagarriak sortu ahal izango dira. Nolanahi ere, berariaz uko egin ezean, udal talde guztiek organo horietan parte hartzeko duten eskubidea bermatu beharko da, ETElen 29.2 artikuluan xedatutakoaren arabera, eta, beraz, beren burua antolatzeke ahalmenetik eratorritako jarduteko marjina oso zabala da arlo horretan.

Horrela, udalek kudeaketa deskontzentratuko organoak sortu eta arautu ditzakete, herritarren parte-hartzea errazteko (TAOLen 24. artikulua), hala nola kontseilu sektorialak, hiri-kontseiluak, barruti-batzarrak, iradokizun- eta erreklamazio-batzordeak, eta abar. Autoantolaketarako ahalmen hori ere barrura proiektu daiteke, koordinazio politiko-teknikoko barne-organok, osoko bilkurako gaien irizpena ematen dutenak ez diren batzordeak eta abar eratuz.

18. HIRU HIRIBURUEI APLIKATU BEHARREKO ANTOLAMENDU BEREZITASUNAK (TAOLen X TITULUA)

18.1. UDALBATZA ETA BATZORDEAK

Alkateak eskuordetu ahal izango dizkio, soil-soilik, egoki irizten dionean, zinegotzietako bati osoko bilkuraren deialdia eta lehendakaritza.

Osoko bilkurak bere araudi propioa izango du, organikoa izango dena, nahiz eta horrek ez duen eragozten haren erregulazioa udaleko erregelamendu organikoan ere jaso ahal izatea.

Osoko bilkurak idazkaritza nagusi bat izango du, eta talde politikoek izendatutako kideek osatutako batzordeak izango ditu, osoko bilkuran duten zinegotzi-kopuruaren arabera.

Udalerri horietako batzordeen eta osoko bilkuraren berariazko eskumenak TAOLen 122.4 eta 123. artikuluetan zehazten dira, hurrenez hurren, eta nabarmen aldatzen dira araubide erkideko udalerrietarako aurreikusitakoekiko.

TAOLen 123. artikuluko 3. paragrafoan adierazitako kasuetan baino ezin da osoko bilkurako batzordeen alde eskuordetu, eta erabakia gehiengo soilez hartu beharko da. Beraz, ezin dira osoko bilkurako gaiak alkatetzan, tokiko gobernu batzarrean edo beste organo batzuetan eskuordetu.

18.2. ALKATETZA

Alkatetzaren eskumenak TAOLen 124. artikuluan daude araututa, eta, dekretu bidez, tokiko gobernu batzarrari, bertako kideei, gainerako zinegotziei eta, hala badagokio, koordinatzaile nagusiei, zuzendari nagusiei edo antzeko organoei eskuordetu dakizkieke, 5. paragrafoan berariaz adierazitako salbuespenekin.

18.3. ALKATEORDETZAK

Alkateak, bere aldetik, tokiko gobernu batzarreko kide diren zinegotzien artean alkateordeak izendatu ahal izango ditu. Alkateorde horiek, izendapenaren hurrenkeraren arabera, alkateordea ordezkatuko dute, kargua hutsik badago, kanpoan badago edo gaixorik badago.

18.4. TOKIKO GOBERNU BATZARRA

Udalerri horietako tokiko gobernu batzarrerako idazkaritza bertako kide bati (zinegotziari) egokituko zaio, alkateak izendatuta, eta hark egingo ditu bileren aktak eta ziurtatuko ditu hartutako erabakiak.

Era berean, tokiko gobernu batzarrari eta zinegotzi idazkariari laguntzeko organo bat egongo da, eta bertako titularra gaikuntza nazionala duten toki-administraziooko funtzionarioen artean izendatuko da.

Kide anitzeko organo horri dagozkion eskumenak TAOLen 127. artikuluan zerrendatuta daude, eta organo horrek araubide erkideko udalerrietan dituenak baino askoz zabalagoak dira. Kontratazioaren arloan, contratazio-organoa gisa dituen eskumen guztiak dagozkio obra-kontratuei, hornidura-kontratuei, zerbitzu-kontratuei, obra-emakidako kontratuei, zerbitzu-emakidako kontratuei eta administrazio-kontratu bereziei dagokienez, kontratuaren zenbatekoa edo iraupena edozein dela ere (SPKLren bigarren xedapen gehigarria).

Konstituzio Auzitegiaren apirilaren 25eko 103/2013 epaiak Konstituzioaren aurkakotzat jo zuen TAOLen 126. artikulua, zeinak, jatorrizko idazkeran, alkateari ahalmena ematen baitzion zinegotzi ez ziren pertsonak tokiko gobernu batzarreko kide izendatzeko.

Gainera, alkatetzak tokiko gobernu batzarraren esku utz ditzake bere eskumenak, TAOLen 124. artikuluen 5. paragrafoaren arabera eskuordetu ezin direnak izan ezik.

18.5. BARRUTIAK

Osoko bilkurak barrutiak sortu beharko ditu, kudeaketa deskontzentratuko organoz hornitutako lurralde-dibisio propioa gisa, udal gaien kudeaketan eta horien hobekuntzan herritarren parte-hartzea bultzatu eta garatzeko. Barrutiaren lehendakaria zinegotzi bat izango da beti, TAOLen 128. artikulua xedatzen duenez.

18.6. HIRIKO GIZARTE KONTSEILUA

Hiriko gizarte kontseilu bat egongo da, ordezkaritza handieneko erakunde ekonomiko, sozial, profesional eta bizilagunen ordezkariak osatua.

Kontseilu horri dagokio, osoko bilkurak arau organikoen bidez zehazten dituen eginkizunak gain, txostenak, azterlanak eta proposamenak egitea tokiko garapen ekonomikoari, hiriaren plangintza estrategikoari eta hiri-proiektu handiei dagokienez (TAOLen 131. artikulua).

18.7. IRADOKIZUNEN ETA ERREKLAMAZIOEN BATZORDE BEREZIA

Osoko bilkurak iradokizun eta erreklamazioen batzorde berezi bat sortuko du, eta haren funtzionamendua arau organikoetan arautuko da, auzotarrek udal administrazioaren aurrean dituzten eskubideak defendatzeko, TAOLen 132. artikulua arabera.

Iradokizun eta erreklamazioen batzorde berezia osoko bilkura osatzen duten talde guztietako ordezkariak osatuko dute, osoko bilkuran duten kide kopuruaren proportzioan.

Batzorde horrek udal administrazioaren jardura gainbegiratu ahal izango du, eta aurkeztutako kexen eta udal zerbitzuen funtzionamenduan antzemandako akatsen berri eman beharko dio osoko bilkurari, urteko txosten baten bidez, udal administrazioak onartzen ez dituen iradokizunak edo gomendioak zehaztuta.

18.8. ERREKLAMAZIO EKONOMIKO-ADMINISTRATIBOEN ORGANOA

TAOLen 137. artikulua arabera, organo espezializatu bat egongo da eginkizun hauetan:

- a) Zergak eta zuzenbide publikoko sarrerak kudeatu, likidatu, bildu eta ikuskatzeko egintzen gaineko erreklamazioak aztertu eta ebatzea, udal eskumenekoak badira.
- b) Ordenantza fiskalen proiektuei buruzko irizpena.
- c) Zerga-arloan eskumena duten udal organoek hala eskatuz gero, gai horri buruzko azterlanak eta proposamenak egitea.

18.9. GOI MAILAKO ORGANOAK ETA ZUZENDARIAK

TAOLen 130. artikulua araberan, honako hauek dira goi-organoak eta zuzendaritza-organoak:

a) Organo gorenak:

- Alkatea.
- Tokiko gobernu batzarreko kideak.

b) Zuzendaritza-organoak:

- Arlo edo zinegotzigo bakoitzeko koordinatzaile nagusiak.
- Zuzendari nagusiak edo antzeko organoak, arlo edo zinegotzigo handi bakoitzaren barruan administrazio-antolamendua amaitzen dutenak.
- Tokiko gobernu batzarrari eta bertako zinegotzi idazkariari laguntzeko titularra.
- Aholkularitza juridikoaren titularra.
- Osoko bilkurako idazkari nagusia.
- Udaleko kontu-hartzailea
- Hala badagokio, zerga-kudeaketako organoaren titularra.

ETELen 42. artikuluan xedatutakoaren arabera, biztanle-kopuru handiko udalerriek oinarritzko legerian jasotakoez bestelako izendapenak dituzten zuzendaritza-egiturak zehaztu ahal izango dituzte, eta zuzendaritza-organoak elkartu ahal izango dituzte, pertsona berak bete ahal izan ditzan.

19. POLITIKA ETA KUDEAKETA LERROKATZEA ETA KOORDINATZEA

19.1. GOBERNU PLANA EDO AGINTALDI PLANA

Gobernu plana edo agintaldi plana tresna estrategikoa da, eta, aldi berean, funtsezkoa politika eta kudeaketa udal eremuan hobeto lerrokatzeko. Eremu horretan, lehentasuna ematen zaie agintaldiko jardun-ildo nagusiei, eta, ildo horietatik abiatuta, urteko edo aldizkako proiektuak plan operatibo eta sektorialak garatuko dira. Plan horietan, udal jarduketako eremu bakoitzaren kudeaketa-helburuak eta -adierazleak ezarriko dira.

Gobernu planak jarraipen-sistema objektiboak ezarri beharko ditu, eta, hala badagokio, aldi behin kontuak emateko sistema objektiboak, eta, era berean, ekitaldi bakoitzeko udal aurrekontuarekin lerrokatuko da.

Gobernu plana egiteko abiapuntu izango dira hauteskunde-programa edo -programak, alkatearen inbestidura-hitzaldia edo, hala badagokio, udal gobernuan dauden indar politikoek sinatutako koalizio-akordioak.

Udalbatza eratu eta alkatea izendatu ondoren hasi beharko litzateke gobernu plana egiten, eta gehienez ere sei hilabeteko epean amaitu beharko litzateke.

Gobernu plana onartzea gobernu batzarraren eskumena izango da, eta haren edukiaren berri emango zaio osoko bilkurari.

Gobernu plana erakundearen gardentasun-atarian argitaratuko da, edo, bestela, haren webgunean.

19.2. ZUZENDARITZA KONTSEILUA

Gomendagarria da zuzendaritza kontseilua sortzea, udalean politika eta kudeaketa behar bezala lerrokatzeaz arduratuko den koordinazio-organo gisa.

Alkatetzari dagokio hura sortzea eta haren osaera eta funtzionamendua arautzea, nahiz eta gomendagarriena malgutasunaren, formalismorik ezaren, interakzioaren eta erantzun azkarraren printzipioen arabera egitea de.

Zuzendaritza kontseiluak ez du eskumen propio edo eskuordetu ebazle edo betearazlerik izango, hirugarrenak behartzeko indarrarekin.

I. ERANSKINA / ANEXO I

BATERAEZINTASUN ARRAZOIEN ETA JARDUEREN AITORPENA DECLARACIÓN DE INCOMPATIBILIDADES Y DE ACTIVIDADES

1. AITORTZAILEA / DECLARANTE:

Izen-deiturak:

.....
.....
.....

Nombre y apellidos:

.....
.....
.....

Telefonoak/ helbide elektronikoa:

.....
.....
.....

Teléfonos / email:

.....
.....
.....

Helbidea:

.....
.....
.....

Domicilio:

.....
.....
.....

Udalerria:

.....
.....

Municipio:

.....
.....

Lurralde Historikoa:

.....
.....

Territorio Histórico:

.....
.....

Toki Erregimenaren Oinarriak arautzen dituen apirilaren 2ko 7/1985 Legeko 75.7 artikuluan xedetutakoa betetzez, zein Udalbatza honekkoren(e)an egin zuen Osoko Bilkuran hartutako erabakiarekin bat, gorago bere nortasunari buruzko datuak azaltzen den Zinegotziak ondorengo aitorpena formulatu du bateraezintaneko kauseri buruz eta egiten jardueren gainean, eta adierazi du, bere erantzukizunpean, azaldu dituen datu guztiak ziurrak eta benetakoak drela.

En cumplimiento a lo dispuesto en el artículo 75.7 de la Ley 7/1985, de 2 de abril, reguladora de las Bases del Régimen Local, así como de conformidad con lo acordado por este Ayuntamiento en su sesión plenaria de de de, el/la concejal/a cuyos datos de identidad arriba se consignan, formula a continuación declaración sobre causas de incompatibilidad y actividades, y manifiesta, bajo su responsabilidad, que los datos que expone son rigurosamente ciertos.

2.- EGITEN DUEN INTERESEN AITORPENA: DECLARACIÓN DE INTERESES QUE FORMULA:

A.- Bateriaezintasun arrazoiak (aipa ezazu dagokionean gaineratzen den koadroaren arabera dagokienez).

.....

.....

.....

.....

.....

.....

A.- Causas de incompatibilidad (cítese, en su caso la que corresponda con arreglo al cuadro que se adjunta).

B.- Jarduerak, zereginak eta besteren konturako lanak (izena edo sozietate izena eta eremua eta, dagokionean, kargua edo enplegua adieraziz).

a) Lanbide, merkataritza edo industria jarduerak nahiz zereginak:

.....

.....

.....

b) Besteren konturako lanak:

.....

.....

.....

c) Sarrera pribatuen bestelako iturriak:

.....

.....

.....

Beste jarduera edo interes pribatu batzuk, diru-sarrerarik eman gabe, Korporazioaren eskumen-eremuari eragiten diotenak edo harekin zerikusia dutenak.:

.....

.....

Idazkari naizen honen aurrean egina,koren(e)an.
Aitortzaileak

B.- Actividades, ocupaciones y trabajos por cuenta ajena (con expresión de su nombre o razón social y ámbito y, en su caso, el cargo o empleo).

a) Actividades u ocupaciones profesionales, mercantiles o industriales:

.....

.....

.....

b) Trabajos por cuenta ajena:

.....

.....

.....

c) Otras fuentes de ingresos privados:

.....

.....

.....

Otras actividades o intereses privados que, sin proporcionar ingresos, afecten o estén en relación con el ámbito de competencias de la corporación:

.....

.....

Hecho ante mí, el/la secretario/a general, el día de de

El/la declarante

KOADROA (HEOLOren 6 eta 178.1ºart.)

**BATERAEZINTASUN ARRAZOIAK
(HEOLOren 6. art.):**

1) Ondoko arrazoiren batean sartura egotea:

- a) Espainiako Errege Familiako kideak, azaroaren 27ko 2917/1981 Errege Dekretuak erregulatzen duen Erregistro Zibilean barne hartuta daudenak, bai eta berauen ezkontideak ere.
- b) Konstituzio Auzitegiko, Auzitegi Goreneko, Estatu Kontseiluko, Kontuen Epaitegiko eta Konstituzioaren 131.2 artikuluan aipatzen den Kontseiluko presidentek
- c) Konstituzio Auzitegiko magistratuak, Botere Judizialaren Kontseilu Nagusiko bokalak, Estatu Kontseiluko kontseilari iraunkorrak eta Kontuen Epaitegiko kontseilariak.
- d) Herriaren Defendatzailea eta haren ondokoak.
- e) Estatuko fiskal nagusia.
- f) Idazkariordeak, idazkari nagusiak, ministerio-sailetako zuzendari nagusiak eta horiekin parekatuta daudenak, bereziki Gobernuko Lehendakariaren Kabineteko sailetako zuzendariak eta ministroen eta estatu-idazkarien kabineteetako zuzendariak.
- g) Atzerriko estatu edo nazioarteko organismo baten aurrean akreditatutako misio-buruak, egoiliar-izaera dutenak
- h) Egoera aktiboan dauden magistratu, epaile eta fiskalak.
- i) Militar profesionalak eta konplementuzkoak eta Segurtasun eta Polizia Kidego eta Indarretako kideak, aktiboan daudenak.
- j) Hauteskunde-batzordeetako presidentek, bokalak eta idazkariak
- k) Autonomi Elkarreketako Gobernuaren Ordezkariek eta herrialde eskuduntza desberdina duten antzeko agintariak.
- l) RTVEko Zuzendari nagusia eta Ente Publiko honen Sozietateetako Zuzendariak.
- m) Herrialde nazional osoan eskuduntzarik duten estatuko entitate autonomoetako Lehendakariak, Zuzendariak eta kargu asimilatuak, bai eta bertauetako Gobernuaren Ordezkariek ere.
- n) Herrialde nazional osoan eskuduntzarik duten Gizarte Segurantzaren Entitate Gestoreetako Lehendakariak eta Zuzendari nagusiak.
- o) Hauteskunde Zentsuaren Bulegoko Zuzendaria.

CUADRO (Art. 6 y 178.1º LOREG)

**CAUSAS DE INCOMPATIBILIDAD
(art. 6 LOREG):**

1) Estar incurso en algunas de las siguientes causas:

- a) Los miembros de la Familia Real Española incluidos en el Registro Civil que regula el Real Decreto 2917/1981, de 27 de noviembre, así como sus cónyuges.
- b) Presidentes del Tribunal Constitucional, del Tribunal Supremo, del Consejo de Estado, del Tribunal de Cuentas y del Consejo a que hace referencia el artículo 131.2 de la Constitución.
- c) Magistrados del Tribunal Constitucional, los Vocales del Consejo General del Poder Judicial, los Consejeros Permanentes del Consejo de Estado y los Consejeros del Tribunal de Cuentas.
- d) Defensor del Pueblo y sus adjuntos.
- e) Fiscal General del Estado.
- f) Subsecretarios. Secretarios Generales, Directores Generales de los Departamentos Ministeriales y los equiparados a ellos, en particular los Directores de los Departamentos del Gabinete de la Presidencia del Gobierno y los Directores de los Gabinetes de los Ministros y de los Secretarios de Estado.
- g) Jefes de Misión acreditados, con carácter de residentes, ante un Estado Extranjero u organismo internacional.
- h) Magistrados, Jueces y Fiscales que se hallen en situación de activo.
- i) Militares profesionales y de complemento y miembros de las Fuerzas y Cuerpos de Seguridad y Policía, en activo.
- j) Presidentes, Vocales y Secretarios de las Juntas Electorales.
- k) Delegados del Gobierno en las Comunidades Autónomas y las autoridades similares con distinta competencia territorial.
- l) Director general de RTVE y los Directores de las Sociedades de este Ente Público.
- m) Presidentes, Directores y cargos asimilados de las entidades estatales autónomas con competencia en todo el territorio nacional, así como los Delegados del Gobierno en las mismas.
- n) Presidentes y Directores generales de las Entidades Gestoras de la Seguridad Social con competencia en todo el territorio nacional.
- o) El Director de la Oficina del Censo Electoral.

- p) Banco de España-ko Gobernadorea eta Gobernadoreordea eta Kreditu Ofizialaren Institutuko eta gainerako kreditu entitate ofizialetako presidentek eta zuzendariak.
- q) Segurtasun Nuklearrerako Kontseilu Nagusiko presidentea, kontseilariak eta idazkari nagusia.
- r) Epai irmo bidez askatasunaz gabetzeko zigorrera kondenatuak, zigorrak irauten duen aldian.
- s) Administrazio publikoaren aurkako edo Estatuko erakundearen aurkako matxinada edo terrorismo-delituengatik kondenatuak, nahiz eta epai irmoa ez izan, baldin eta epai horrek sufragio pasiboko eskubidea egikaritzeko desgaitzuntza-zigorra edo enplegu edo kargu publikoa betetzeko erabateko desgaitzuntzako edo desgaitzuntza bereziko zigorra ezarri badu, legeria penalean aurreikusitako moduan (ekainaren 28ko 3/2011 Lege Organikoak emandako idazketa).
- t) Estatuz azpiko lurralde-eremuetan ministerio bakoitzean maila goreneko eginkizuna betetzen duena.
- u) Lurralde-eskumen mugatuko erakunde autonomoetako lehendakariak, zuzendariak eta kargu parekatuak, bai eta Gobernuaren ordezkariak ere
- v) RTVEko lurralde-ordezkariak eta Autonomia-Erkidegoen mendeko irrati-telebistako erakundeetako zuzendariak.
- w) Gizarte Segurantzaren erakunde kudeatzaileen organo periferikoetako presidentek eta zuzendariak.
- x) Gobernuaren ordezkarietako eta ordezkarietzaordetzetako idazkari nagusiak
- y) Hautesle Errolda Bulegoaren probintzietako ordezkariak
- z) Edonola ere, bateraezintasuna izango dute geroagoko sententzia judicial irmo bidez legez kanpokotzat jotako alderdiek eta alderdi-federazio edo –koalizioek aurkeztutako hautagaitzetako hautetsiek, bai eta ebazpen judicial irmo bidez legez kanpoko alderdi batekin harremana dutela adierazitako hautagai-taldeek aurkeztutako hautagaitzetako hautagaiek ere. Bateraezintasuna 15 eguneko epean jarriko da indarrean, hauteskunde-administrazio iraunkorrek interesdunari bateraezintasunaren arrazoia jakinarazten dionetik zenbatzen hasita, ez bada, interesdunak borondatezko adierazpen bat sinatzen duela administrazio horren aurrean. Adierazpen horretan honako hau jaso beharko luke: dagokion alderdi politikoa edo federazio zein koalizio baten parte den alderdia legez kanpo uztea eragin
- p) El Gobernador y Subgobernador del Banco de España y los Presidentes y Directores del Instituto de Crédito Oficial y de las demás entidades oficiales de crédito.
- q) El Presidente, los Consejeros y el Secretario del Consejo General de Seguridad Nuclear.
- r) Los condenados por Sentencia firme, a pena privativa de libertad, en el periodo que dure la pena.
- s) Los condenados por sentencia, aunque no sea firme, por delitos de rebelión, de terrorismo, contra la Administración Pública o contra las instituciones del Estado cuando la misma haya establecido la pena de inhabilitación para el ejercicio del derecho de sufragio pasivo o la de inhabilitación absoluta o especial o de suspensión para empleo o cargo público en los términos previstos en la legislación penal. (redacción dada por la Ley Orgánica 3/2011 del 28 de junio).
- t) Quien ejerza la función de mayor nivel de cada Ministerio en las distintas demarcaciones territoriales de ámbito inferior al estatal.
- u) Los Presidentes, Directores y cargos asimilados de Entidades Autónomas de competencia territorial limitada, así como los Delegados del Gobierno en las mismas.
- v) Los Delegados territoriales de RTVE y los Directores de las Entidades de Radiotelevisión dependientes de las Comunidades Autónomas.
- w) Los Presidentes y Directores de los órganos periféricos de las Entidades Gestoras de la Seguridad Social.
- x) Los Secretarios generales de las Delegaciones del Gobierno y de los Gobiernos Civiles.
- y) Los Delegados provinciales de la Oficina del Censo Electoral.
- z) En todo caso, serán incompatibles las personas electas en candidaturas presentadas por partidos o por federaciones o coaliciones de partidos declarados ilegales con posterioridad por sentencia judicial firme, así como los electos en candidaturas presentadas por agrupaciones de electores declaradas vinculadas a un partido ilegalizado por resolución judicial firme. La incompatibilidad surgirá efecto en el plazo de quince días naturales, desde que la Administración electoral permanente comunique al interesado la causa de incompatibilidad, salvo que éste formule, voluntariamente, ante dicha Administración una declaración expresa e indubitada de separación y rechazo respecto de las causas determinante de la declaración de ilegalidad del partido político o del partido integrante de la federación o coalición en cuya candidatura hubiese resultado electo; o, en su caso, del partido al que se hubiera declarado vinculada la agrupación de electores en cuya

duiten arrazoiekin ez duela zerikusirik eta arrazoi horiek espresuki eta zalantza izpirik gabe arbuizatzen dituela. Adierazpen hori egin eta gero hartutako karguaren indarraldiak iraun bitartean, hautetsiak emandako hitza jango balu edo kontraesanetan eroriko balitz ekintza, ez-betetze edo adierazpenen bidez, behin betikoz geratuko da atal honetan araututako bateraezintasun-kausaren pean. Bateraezintasun-erregimen bera aplikatuko zaie legez kanpo utzitako alderdi politikoaren hautagai-zerrendako kideei, hutsik geratu den aulkia betetzera deitzen dituztenean, bai eta euren ordezkoei ere. (urtarrilaren 28ko 3/2011 Lege Organikoaren bidez gehitutako atala)

2) Udal Korporazio honen zuzeneko zorduna edo subsidiarioa izatea, ebazpen judizialaren bidezko premiamenduko agindua luzatu delarik.

3) Ondoko baldintzaren bat betetzea (HEOLOren 178.2 art.):

- a) Abokatu edo prokuradoreak, aldean zuzendari edo ordezkari direnak udalaren aurkako prozedura judizial edo administratiboetan, Toki-araubidearen oinarrien legearen 63.1 b) aipatzen diren akzioak salbu.
- b) Udaleko eta haren mendeko erakunde edo establezimenduetako zerbitzuetako egoera aktiboan dauden zuzendariak funtzionarioak edo aldi baterakoak
- c) Udalerrian lan egiten duten aurrezki-kutxa probintzialen eta tokiko aurrezki-kutxen zuzendari nagusiak eta haien parekoak.
- d) Udalarekin kontratuak dauzkan kontratista edo azpikontratista, kontratuen finantzazio osoa edo zati bat udalaren edo haren mendeko establezimenduen kontura bada. 1) Ser deudor directo o subsidiario de esta corporación municipal, habiéndose expedido mandamiento de apremio por resolución judicial.

candidatura hubiere resultado electo. Si durante el ejercicio del mandato al que haya accedido tras haber explicitado dicha declaración, la persona electa se retractase, por cualquier medio, de la misma o mostrara contradicción, a través de hechos, omisiones o manifestaciones, respecto de su contenido, quedará definitivamente incurso en la causa de incompatibilidad regulada en este apartado. La causa de incompatibilidad surtirá efecto a partir de la notificación realizada al efecto por la Administración Electoral permanente, por sí o a instancias del Gobierno a través de la Abogacía del Estado o del Ministerio Fiscal. El mismo régimen de incompatibilidad se aplicará a los integrantes de la candidatura de la formación política declarada ilegal que sean llamados a cubrir el escaño vacante, incluidos los suplentes. (Apartado añadido por la Ley Orgánica 3/2011 del 28 de enero).

2) Ser deudor directo o subsidiario de esta corporación municipal, habiéndose expedido mandamiento de apremio por resolución judicial.

3) Ostentar alguna de las siguientes condiciones (art. 178.2 LOREG):

- a) Los Abogados y Procuradores que dirijan o representen a partes en procedimientos judiciales o administrativos contra la Corporación, con excepción de las acciones a que se refiere el artículo 63.1 de la Ley Reguladora de las Bases de Régimen Local.
- b) Los Directores de Servicios, funcionarios o restante personal en activo del respectivo Ayuntamiento y de las entidades establecimientos dependientes de él.
- c) Los directores generales o asimilados de las Cajas de Ahorro Provinciales y Locales que actúen en el término municipal.
- d) Los contratistas o subcontratistas de contratos, cuya financiación total o parcial corre a cargo de la corporación municipal o de establecimientos de ella dependientes.

**ONDARE-ONDASUNEN,
SOZETATEETAKO PARTAIDETZAREN ETA ZERGA AITORPENA**

**DECLARACIÓN DE BIENES PATRIMONIALES,
PARTICIPACIÓN EN SOCIEDADES E INFORMACIÓN IMPOSITIVA**

1. AITORTZAILEA / DECLARANTE:

Izen-deiturak:

.....

.....

.....

Nombre y apellidos:

.....

.....

.....

Telefonoak/ helbide elektronikoa:

.....

.....

.....

Teléfonos / email:

.....

.....

.....

Helbidea:

.....

.....

.....

Domicilio:

.....

.....

.....

Udalerria:

.....

.....

Municipio:

.....

.....

Lurralde Historikoa:

.....

.....

Territorio Histórico:

.....

.....

Toki Erregimenaren Oinarriak arautzen dituen apirilaren 2ko 7/1985 Legeko 75.7 artikuluan xedetutakoa betetzez, zein Udalbatza honekkoren(e)an egin zuen Osoko Bilkuran hartutako erabakiarekin bat, gorago bere nortasunari buruzko datuak azaltzen den Zinegotziak ondorengo aitortpena formulatu du bateraezintaneko kausei buruz eta egiten jardueren gainean, eta adierazi du, bere erantzukizunpean, azaldu dituen datu guztiak ziurrak eta benetakoak drela.

En cumplimiento a lo dispuesto en el artículo 75.7 de la Ley 7/1985, de 2 de abril, reguladora de las Bases del Régimen Local, así como de conformidad con lo acordado por este Ayuntamiento en su sesión plenaria de de de, el/la concejal/a cuyos datos de identidad arriba se consignan, formula a continuación declaración sobre causas de incompatibilidad y actividades, y manifiesta, bajo su responsabilidad, que los datos que expone son rigurosamente ciertos.

2. ONDASUNAK / BIENES:

A) Hiri higiezinak: deskribapena, kokapena eta erregistroko inskripzio- zenbakia Inmuebles urbanos: descripción, situación y número de inscripción registral	Eskuratze-data Fecha de adquisición

B) Landa higiezinak: deskribapena, kokapena eta erregistroko inskripzio- zenbakia Inmuebles rústicos: descripción, situación y número de inscripción registral	Eskuratze-data Fecha de adquisición

C-1) Balore higigarriak: Tituluak (kopurua eta entitate jaulkitzailea) Valores mobiliarios: Títulos (número y entidad emisora)	Eskuratze-data Fecha de adquisición

C-2) Balore higigarriak: Kapital sozialeko partaidetzak (Partaidetza duen sozietatea eta ehunekoa Valores mobiliarios: Participaciones en capital social (Sociedad en la que se participa y porcentaje)	Eskuratze-data Fecha de adquisición

D) Gordailuak, ziurtagiriak eta bizi aseguruak: Entitate gordailuzaina Depósitos, certificados y seguros de vida: Entidad depositaria	Eskuratze-data Fecha de adquisición

E) Etxeko altzariak edo ostilamendua: nagusien zerrenda (balio artistiko handia dutenena batik bat) Muebles o ajuar doméstico: enumeración de los principales (fundamentalmente los de gran valor artístico)	Eskuratze-data Fecha de adquisición

F) Ibilgailuak edo itsasontziak: Marka, modeloa eta matrikula Vehículos o embarcaciones: Marca, modelo y matrícula	Eskuratze-data Fecha de adquisición

3. SOZETATEETAN PARTAIDETZA/ PARTICIPACIÓN EN SOCIEDADES:

G) Sozietatearen izena eta partaidetza-kopurua (sozietate hauek beste sozietate batzuetan dituzten partaidetzak barne) Denominación de la Sociedad y número de participaciones (se incluyen participaciones de éstas en otras Sociedades)	Ekuratzeko-data Fecha de adquisición

4. SOZETATE, ONDARE ETA ERRENTA ZERGAREN LIKIDAZIOAK / LIQUIDACIONES DE IMPUESTOS SOBRE LA RENTA, PATRIMONIO Y SOCIEDADES

Hurrengo dokumentazioa aurkeztu egiten da (adierazpen honi erantsitako Idazkaritza Nagusiak konpultsaturiko fotokopia): • Pertsona fisikoen errentaren gaineko zerga • Ondarearen gaineko zerga • Sozietateen gaineko zerga (Dagokiona zirkulu batez inguratu)	Se aporta la siguiente documentación (fotocopia compulsada por la Secretaría General incorporada a la presente declaración): • Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas • Impuesto sobre el Patrimonio • Impuesto de Sociedades (Rodear con un círculo lo que proceda)
---	--

Idazkari Nagusia naizen honen aurrean egina,koren(e)an.

Hecho ante mí, el/la Secretario/a General, el día de de

II. ERANSKINA / ANEXO II

Izen-deiturak / Nombre y apellidos:

ONDARE HIGIEZINAK / BIENES INMUEBLES:

Deskribapena Descripción	Partaidetza Participación	Erosketa-data Fecha de compra	Katastroko balioa Valoración catastral

BANKU-GORDAILUAK, AKZIOAK, FUNTSAK, ASEGURU-POLIZAK ETA ABAR. / DEPOSITOS BANCARIOS, ACCIONES, FONDOS, PÓLIZAS DE SEGUROS, ETC.

Mota Tipo	Deskribapena / Zenbakia Descripción / Número	Aitorpen-datako balioa Valor a fecha declaración

IBILGAILUAK ETA ANTZEKOAK / VEHICULOS Y SIMILARES

Marka eta modeloa Marca y modelo	Partaidetza Participación	Ekuratzeko-data Fecha de adquisición

**PASIBOA (KREDITUAK, MAILEGUAK, ZORRAK ETA ANTZEKOAK) /
PASIVO (CRÉDITOS, PRÉSTAMOS, DEUDAS Y SIMILARES)**

Deskribapena Descripción	Harpidetza data Fecha de suscripción	Ehunekoa Porcentaje	Aitorpena egitean ordaintzeke zegoen zenbatekoa, guztira/ Cuantía total pendiente a fecha de declaración

**HONAKO JARDUERA EKONOMIKO HAUEK EGITEN DITUELA AITORTZEN DU /
ACTIVIDADES ECONÓMICAS QUE DECLARA REALIZAR:**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....